

เดียงง่ายใช้จ่าย ทนร้อนคึกคิว ความน้านจากของท่าโพธิ์ มะตุน ไผ่ยอดน้ำ ไฝ่อน้ำ ปากโพก แสงดาว ท่าระเคียน วัดด้าด พลางชุมพล และบ้านคลอง พากันมาซื้อ ตามคำบอกเล่าปากต่อปาก หมู่บ้านนี้จึงมีชื่อว่า บ้านกร่างท่าวัว

ในหมู่บ้านกร่างท่าวัว มีหลวงพ่อขาว ซึ่งสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ได้โดยดื่มน้ำมนต์ในโถงน้ำมนต์ ชาวบ้านไปบนบานาคคลอกล่าวกันมากมายในปัจจุบันนี้ ๆ เพราะเชื่อมั่นในความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อขาว ครั้งหนึ่ง นายยัง แม่นปืน เข้าไปในวัด จะยิงไก่ป่าซึ่งอาศัยอยู่ในวัดมากมาย ไก่บินไปเกาะที่บ่าของหลวงพ่อ นายยังก็พยายามปืนไม่ออก นายยังโกรธมาก กว่าท่อนไม่ฟ้าดเครื่อง ฯ นั้นไม่ถ้วน ทำให้ແเนาของหลวงพ่อขาวหัก มีพระเครื่องร้างตกลงมา นายยังกับพากเก็บเอาไป ปรากฏว่านายยังกับพากก็ประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ นานา จนถึงแก่ความตายไปตาม ๆ กัน

เมื่อหลวงพ่อข้ามรัตนภพ ชาวบ้านจึงได้สร้างรูปหลวงพ่อข้าวไว้เพื่อบูชา
คุณงามความดีและความศักดิ์สิทธิ์ และได้สร้างวิหารขึ้นประดิษฐานหลวงพ่อข้าวไว้ให้
ชาวบ้านได้กราบไหว้บูชา จนทุกวันนี้

หน้าที่๙๖

ถ้ามีคนหนูบ้านนี้มีดันไม่ลืมรองหนาที่บัน ภูนหนทางไม่สะគក มีแต่
ครอยาบกษาอยเล็ก ๆ พอยเป็นทางเดินของคนคลองตัวเดียว เนื่องจากหนูบ้านนี้พื้นที่ค่า
เวลาฟุ่มเฟือยนี้น้ำขังเต็มไปหมด นอกจานี้ยังมีการเลี้ยงวัว ควายในหมู่บ้าน ทำให้
บริเวณที่มีน้ำขังถูกรักรวยหมีชนกลุ่มนี้ในโคลนตม มีกลิ่นเหม็นทำให้กาศถ่ายยากใน
สะគក หนูบ้านนี้จึงได้ชื่อว่า “หมูบ้านน้ำอับ” ดังแต่นั้นเป็นด้วย

บ้านทั่วนา

เดินหนึ่งบ้านนี้มีประวัติเป็นมาอย่างไรไม่มีใครทราบ แต่มีความเชื่อๆ
ในเรื่องนานาแส่วนสังเกตได้จากโบราณสถานต่างๆ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ได้แก่
วัดต่างๆ ในเส้นทางระยะหนึ่งกิโลเมตร จะมีวัดตั้งอยู่ริมรายกันถึง ๖ วัด เช่น วัดหัวแท^๑
วัดยมราช วัดวังเหลา วัดป้าจี๊เหล็ก วัดเกะะ วัดสามพังทอง เป็นต้น

บ้านแหลมโพธิ์

เดิมหมู่บ้านนี้เป็นป่าละเมาะเต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่น้อบนานาชนิด ต่อมามีกรอบครัว ๔ กรอบครัว คือ นายมัด นางหลี โพธิ์ศรี นายหาวด นางสอน แซ่บจำ นายเจ้ม นางเม้า สุขโชค และนายพูด นางดาล เอี่ยมกร่าง ได้พาภันมานบุกเบิกหักรัง ถางพงตั้งถิ่นฐานทำมาหากินขึ้นของกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อนบ้านและบุคคลอื่น ๆ ก็อพกไป จับจองที่ทำมาหากินมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีแหลมยื่นไปทางทิศใต้ จึงมีต้นไม้ประเกดต้นโพธิ์ทึ่งหนึ่งต้นเป็นที่สังเกตได้ ไม่ว่าจะมาจากทิศใด ๆ เมื่ององมาผ่านๆ ก็ นึกจะเห็นต้นโพธิ์อย่างชัดเจน ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านแหลมโพธิ์ มากทุกวันนี้

๑. คำนลบ้านหลอง

บ้านบางสะแก

บ้านหลองตั้งมีกันແປลอกหน้าเรียกคนที่อยู่หมู่บ้านอื่นเข้ามายังหมู่บ้านนี้ จะ ถูกชาวบ้านรังแก ตน ตี ชักดย อยู่เสมอ ๆ จนชาวบ้านเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบางรังแก ต้องมาเสียงเพียงเป็นนามกลางๆ ก็

๒. บ้านหลังป่า

บ้านวังช้าง

หมู่บ้านนี้เดิมมีอยู่ ๓ หลังคาเรือน ขึ้นอยู่กับหมู่ที่ ๑ คำนลบ้านป่า ปัจจุบันมีประชากรได้มาซื้อของทำไว้ทำนากัน ประมาณ ๖๕ หลังคาเรือน มีรายได้ ประมาณ ๒๐๐ คนเศษ มีวัดเก่าแก่ ๑ วัด ชื่อวัดพระเจศิริ และวัดไก่เตือน เนื่องที่ชื่อหมู่บ้านวังช้าง เพราะมีลักษณะของไหล่ผ่านหมู่บ้านเป็นทางขาว ผ่านหมู่บ้านเขาไว้ หมู่บ้านป่า บ้านนี้ไม่ใช้บ้านเรือน จนถึงหมู่บ้านวังช้างลักษณะนี้มีความลึกลับกว้างมากกว่าที่ ไหล่ผ่านหมู่บ้านอื่น คงรุนปู ย่า ตา ยาย จึงเรียกว่า หมู่บ้านวังช้าง มากันทุกวันนี้

๕. คำนลนิ่งพระ

บ้านคลองชั้นทัน^{๔๔}

ในหมู่บ้านนี้สมัยก่อนเป็นป่าดงดิบ ชาวบ้านที่อพยพมาอาศัยอยู่ส่วนมากจะมาจากการจังหวัดราชบุรี หมู่บ้านนี้จะมีลำคลองไหลผ่านหมู่บ้าน ๒ สาย และโภส ๑ กับลำคลองนี้จะมีต้นชั้นทัน (เมื่อผลสุกแล้วจะมีสีเหลือง และมีกลิ่นหอม นำมาปรับประทานได้) ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านคลองชั้นทัน” ตามท่าทุกวันนี้

บ้านบึงพระ^{๔๕}

สมัยก่อนที่หมู่บ้านบึงพระมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านมาร่วมกัน ชาวบ้านใช้ลำน้ำในการคิดค่อค้าขายขึ้นลงทางเรือเป็นประจำ แต่ปัจจุบันลำน้ำกลายเป็นคลองและเหลือเป็นบึงใหญ่ที่เรียกว่า บึงพระ

สถานที่ซื้อขายบึงพระ มีระดับเดียดต่ำ ๆ กันมาว่า วันหนึ่งพ่อค้าเรือสำราญได้บรรทุกถิ่งของทางน้ำ มากมาย และในเรือมีพระพุทธธูปองค์เก็งและองค์ไหอยู่เป็นจำนวนมาก เกิดอนันต์เหตุเรือล่มลง พระพุทธธูปล้มลงให้น้ำ ชาวที่เรือสำราญล่มศรีษะกันไปทั่ว จึงมีคนมาอึกค้ำหนึ่งได้ทราบข่าวดังใจมาก ตั้งใจจะเรือเลยทำฟ้าหงษ์คำหล่น จึงเชื่อว่า ไม่หน่องฟ้า เรืออึกค้ำหนึ่งรู้เรื่องเรือสำราญบรรทุกพระพุทธธูปล้มก็เคร้าไส้กามาก จึงเชื่อว่า บึงพระ ยังมีอยู่ทุกวันนี้

ถ้ามาอึกหูลาภีปี แม่น้ำได้เปลี่ยนทางเดิน บริเวณที่เรือสำราญล่มคลายเป็นบึง ชาวบ้านเริ่งจะน้ออกหาปลา ได้พบพระพุทธธูปเป็นจำนวนมาก จึงตั้งชื่อว่า บึงพระ

บ้านป่ากคลาด^{๔๖}

ในอดีตหมู่บ้านป่ากคลาดมีสภาพเป็นป่าดงดิบ มีสิงสาราสัตว์มากมายอาศัยอยู่ บางพื้นที่มีเนินสูงเป็นโภส มีต้นมะขามใหญ่ขึ้นอยู่เป็นคง เช่นเรียกกันว่าคงเจ้า พ่อภูภักดิ์ นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ที่มีแม่น้ำสามสายมาบรรจบกัน มีน้ำลึกมาก แม่น้ำสาย

ตะวันออกแยกไปทุ่งนาหมู่ที่ ๒ สามเหลี่ยมหัวแม่น้ำแม่กลองออกไปทุ่งนาหมู่ที่ ๑ และแม่น้ำสาหีสามแยกออกด้านตะวันตกลงท้องบึง สัตว์ป่าทึ่งหลายพันมากินน้ำในท้องบึง ย่างลงมาเป็นทางลาดลงไปที่ลำคลองยาวประมาณ ๔๐ เมตร กว้างลึก ๑ เมตร มีจุบันขั้งถนนทางที่ลาดลงไปไม่เดิน จึงเรียกว่า บ้านปากคลอง

ณ ท้องบึงแห่งนี้ มีประวัติเล่าไว้ พระมหาชัยตริยองค์หนึ่งได้นำพระพุทธรูปลงเรือสำเภาล่องมาจากเชียงใหม่จะไปกรุงเทพฯ เมื่อลาสิ่งคลังบึงมีพายพัด ทำให้เรือสำเภาล่มขณะลงไป เขาจึงเรียกว่า ปากคลองบึงพระ

๑๐. คำนถปากโภก

บ้านศูงหม้อ๒

มีเรื่องเล่ามาสร้านานแล้วว่า สมัยก่อนในหมู่บ้านนี้พวกราบบ้านนำอาคินเหนียวมาปืนหม้อและของใช้ของหมู่บ้าน การปืนหม้อในหมู่บ้านนี้มีเชือกเสียงเลือดลับมาก พวกราบบ้านดังซื้อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านศูงหม้อ๒

บ้านไฟใต้๗

ตำนานปากโภกประกอบด้วยหมู่บ้าน ๑ หมู่บ้าน กือ หมู่ที่ ๑ บ้านไฟค่อนหมู่ที่ ๒ บ้านญุน หมู่ที่ ๓ บ้านไฟค่อนได้วัด หมู่ที่ ๔ บ้านแสงดาว หมู่ที่ ๕ บ้านแสงดาว หมู่ที่ ๖ บ้านแสงดาว หมู่ที่ ๗ บ้านคุ้งหม้อหกน้ำ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกัน ตำบลมะขามสูง

ทิศใต้ ติดกัน ตำบลหัวรอ

ทิศตะวันออก ติดกัน ตำบลหัวรอ

ทิศตะวันตก ติดต่อ แม่น้ำน่าน ตำบลหนองทอง

คำว่า ปากโภก เมื่อพิจารณาตามรูปศัพท์ คำว่า ปากโภก น่าจะมาจากคำว่า ฤทธิ์ แปลว่า น้ำ ปากโภก หมายถึง ปากน้ำ เหตุที่เรียกว่า ตำบลปากโภก เพราะมีแม่น้ำสองสายมาบรรจบกัน กือ แม่น้ำน่าน และแม่น้ำแควน้อย มีวัดร้างอยู่ด้านหนึ่งเรียกว่า วัดในโภก สันนิษฐานว่าวัดนี้จะมีมาตั้งแต่สมัย古 โบราณ ซึ่งยังมีหลักฐานอยู่บนบ้านนี้

หน้า ๔๕

หมู่บ้านໄຟກ່ອນหมູທີ ១ ແລະ หมູທີ ៣ ຕ້ານລປາກໂທກນີ້ຈຶ່ງຫັກນີ້ ດັ່ງນີ້ຢູ່ໃນ
ແມ່ນໜ້າແຄວນຂອຍ ເຕີນນີ້ຈຶ່ງວ່າບ້ານໄຟກ່ອນພະເຮົາມີຕັນກອໄຟເຊື່ອລ້ອນຮອນບໍລິເມສະຮຸກນີ້ນັ້ນ
ຈຶ່ງເຮັດວຽກວ່າ ບ້ານໄຟກ່ອນ ຕ່ອນມາມີເຮືອງເຄົ່າວ່າ ພຣະຊຸດທົງກໍເຕີນທາງນາມປົກລົດອູ່ບໍລິເມນີ້ນັ້ນ ກົມື
ໝາຍຫລັງກ່ອນຄົນທີ່ນີ້ ໄນກ່າຍມາຈາກໄຫນນາລົ້ມປ່ວຍອູ່ຕ່ອ້ອນຫຼາພຣະຊຸດທົງກໍແລ້ວກີ່ດິນແກ່ກວານ
ຕາຍ ພຣະຊຸດທົງກໍຢູ່ປັນນີ້ຈຶ່ງໃຫ້ຈຶ່ງຕ່ອນວ່າ ບ້ານໝາຍກ່ອນ ດັນຮູ່ນັ້ນເກົ່າຜົນເຮັດວຽກນີ້ວ່າ ບ້ານໝາຍກ່ອນ
ວັນເວລາຜານໄປຈຶ່ງຕົດແປລງເຮັດວຽກວ່າ ບ້ານໄຟກ່ອນ

หน้า ๑๐

ในสมัยก่อนหมู่บ้านแห่งนี้มีห้องพ้าค่ามาก สามารถเข้าห้องดูความใส่ ที่ให้หมู่บ้านแห่งนี้เดินไปได้ wax แสงสว่างจากความคาว ต่อมาค่าคืนนั้นมีการยกครัวหนึ่งในหมู่บ้าน ลูกร่องให้เชิงมาก นำของเล่นยะ rome ให้กันไม่มีสนิท เด็กชี้ไปที่ห้องพ้าจะเล่นดาว แม่ก็ตามใจอุ่นเด็กไปใกล้ ๆ ฯ ฯ เด็กก็เงียบไม่ร้องแต่พ่อว่างกลางบ้านก็กลับร้องให้อึก ด้วยความรักลูก แม่จึงติดไฟและหยิบดาว แต่พอเชื่อมมือจะขันห้องพ้าก็อยู่ เลื่อนสูงขึ้น ๆ ๆ ชนหินผุดลง แม่จึงใช้มือถอยดาวเด็กไม่เป็นผล เพราะห้องพ้าเลื่อนสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ ถูกหักกับปูชนบันนี้ หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า “บ้านถอยดาว” แต่มาเรียกเพียงไปจากเดิมเป็น “บ้านแสงดาว” จนทุกวันนี้ ปูชนบันบ้านแสงดาวนี้อยู่กับท่านลปักษ์ โภก อุ่นก่อเมือง จังหวัดพิษณุโลก มี ๑ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๕ หมู่ที่ ๖

๑๙. คำนลไห่จกอน

๙๘

นิสัยพยากรณ์ดั้นฐานบริเวณที่เป็นคงไม่ໄใช่ซึ่งมีก่อให้ล้อมรอบและเป็นที่
ครอบมาก ทางไกลจากแหล่งน้ำ จึงเห็นชื่อว่า บ้านไผ่ขออน :

พอยเดง เดินหมู่บ้านนี้ขึ้นอยู่กับคำกล่าวอุบัติ ยังคงพรหมพิราม ต่อนานีจ้านวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงขอแยกหมู่บ้านออกมาเป็นตำบลไผ่ยอดอน จนถึงปัจจุบันนี้

๑๒. ตำบลพลาชุมพล

บ้านพลาชุมพล^{๗๖}

หมู่บ้านนี้เดิมใช้เป็นที่พักของข้างพลาย เมื่อมีการยกทัพผ่านมาถึงหมู่บ้าน ก็จะนำข้างพลายมาพักรวมกัน ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านพลาชุมพล

๑๓. ตำบลมะขามสูง

บ้านทองหลาง^{๗๗}

สมัยก่อนมีชาวพม่าเดินทางมาตามลายแทงเพื่อขุดหาสมบัติในราย ลายแทงนั้นมาสืบสุกที่หมู่บ้านทองหลาง จึงเข้าขุดหาสมบัติได้ไปเป็นจำนวนมาก บริเวณที่ขุดหาสมบัติยังมีหลักฐานปรากฏเป็นกระน้ำอยู่ริเวณวัดทองหลาง ชาวบ้าน เรียกชื่อบ้านด้วยของวัดว่า บ้านทองหลาง

บ้านมะขามสูง^{๗๘}

บ้านวนที่๑

เดิมตำบลนี้เป็นป่าดงดิบ ชาวเดินทางสัญจรไปมาลำบากมากต้องเดินทาง เห้ดและทางเกวียน จึงต้องมีที่สังเกตในการเดินทาง ถนนแก่แก่เล่าไว้ว่าจะมีต้นมะขามใหญ่มาก ผู้คนที่ผ่านไปมาจะเห็นพืชอาศัยร่มเงาเป็นประจวบ และน้ำดีสามารถมาทำอาหาร รับประทาน เมื่อต้นมะขามดายลงพวกร้าวบ้านเจ็นน้ำต้นมะขามมาเลือยทำเป็นเคียงไม้ มะขามและเรียกชื่อตำบลนี้ว่า “ตำบลมะขามสูง”

ปัจจุบันตำบลมะขามสูง แบ่งการปกครองเป็น ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ ๑	บ้านทองหลาง
หมู่ที่ ๒	บ้านทองหลาง
หมู่ที่ ๓	บ้านวังแร่
หมู่ที่ ๔	บ้านมะขามสูง
หมู่ที่ ๕	บ้านมะขามสูง
หมู่ที่ ๖	บ้านท่าพร้าว
หมู่ที่ ๗	บ้านหัววังกร่าง
หมู่ที่ ๘	บ้านแหลมช่าน

บ้านมะขามสูง^๖

บ้านที่ ๒

เมืองกรุงโภครังษี ๒ มีประชาชนจากหมู่บ้านเดิมหนาน หรือมะขาม เดิม ได้อพยพเข้ามาจากดินที่อยู่อาศัยหนีภัยลงกรุง เนื่องจากการเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบาก จึงหนักไปไม่ไกลก็หุดหนี เพราะคิดว่าหนีด่อไปก็ไม่มีประโยชน์อะไร ทหารผู้ปูนที่อยู่ก็ไปหมดแล้ว จึงได้ตั้งหลักฐานสร้างบ้านเรือนอยู่กันประมาณ ๔-๕ หลังค่าเรือน จนกระทั้งสองครุณโภครังษีมีชาวบ้านจากหมู่บ้านอื่นที่หนีมาสร้างบ้านเรือนอยู่ด้วยกันเป็นหมู่บ้าน แต่เรียกชื่อว่าบ้านมะขามสูง เพราะน้ำดื่มน้ำดื่มน้ำน้ำสูงมากและเพื่อให้ชื่อสถาคคล้องกับหมู่บ้านเดิมหนานหรือมะขามเดิมที่อยู่หนีมาด้วย

บ้านหัววงศ์^๗

เดิมเป็นบ้านดินไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ นาพืช (ไม่ทราบนามสกุล) ได้มีบ้านผู้ที่มาหักรังถางพวงเป็นที่ท่านา ซึ่งได้ผลผลิตสูงมาก นายดินดองทำรั้วบ้านเพื่อป้องกันเสือไม่ให้มาจับสัตว์เลี้ยงกิน ต่อมาก็มีผู้คนได้เข้ามาจับของที่คินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองเพิ่มมากขึ้น

เหตุที่หมู่บ้านนี้ชื่อว่า บ้านหัววงศ์ คือ เพราะมีต้นกร่างใหญ่ขึ้นอยู่ที่หน้ารั้ว (ตัวโรง) จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อของต้นไม้ไว้ บ้านหัววงศ์

บ้านรุ้งไฟ^๘

สมัยก่อนบ้านรุ้งไฟเป็นป่า มีชาวบ้านจากบ้านแหลมช้านอพยพเข้ามาจับของและต่างป่าเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและทำนาหากิน บ้านรุ้งไฟนี้พื้นที่ยังเป็นแหลมออกไป และมีส่วนคล้องไปยังล้อมรอบ ซึ่งภาษาถิ่นเรียกว่าลักษณะพื้นที่เช่นนี้ว่า รุ้ง หรือรุ่ง ในบริเวณนี้ก็มีต้นไฟขึ้นอยู่มากน้อย ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านรุ้งไฟ”

๑๔. ต้านถวังน้ำศร

ជំនាញរង

บ้านคุ้งวังมีแม่น้ำน่านไหลผ่านคดเคี้ยวมาก มีวัดร้างอยู่ด้วยหนึ่งซึ่งถูกน้ำ
เชาะบริเวณโนอส์ต์ วิหาร พังลงในน้ำ บางครั้งมีผู้พูดระบุปองค์หนึ่งปรากฏขึ้น
นอกจากนี้ยังมีศันยางใหญ่อยู่หนึ่งต้น ซึ่งเมื่อดึงรั้งดึงกินดี จะได้ยินเสียงคนตรีป่าทราย
ดังจี๊ดที่ต้นยางนี้ และมีโภกแก้ว แหงเป็นประกาย掠อยดูที่ต้นยางด้วย ปัจจุบันนี้ต้นยาง
นั้นถูกโก่อนไปแล้ว

หน้าเจ็บงาน๙๕

เดินพื้นที่ของหมู่บ้านนี้เป็นป่าไม้และดันไม้ ส่วนใหญ่เป็นต้นจิ้ว ซึ่งเจริญงอกงามมาก หมู่บ้านนี้มีแม่น้ำไหลผ่าน ชาวบ้านใช้เรือคอกเป็นพาหนะขนส่งสินค้าจากพิษณุโลกไปยังกรุงเทพฯ เรือแตงจะใช้เครื่องจักรไอน้ำ จึงต้องwareเดินพื้นตามริมฝั่ง น้ำข้ามเรือคนหนึ่งซื้อของมาเดินพื้นที่หมู่บ้านนี้ และนำของพอกับการในหมู่บ้านซึ่งจะลดลง และแต่งงานกัน นายท้าวยังเป็นผู้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่าบ้านจิ้วาม ซึ่งตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่ ปัจจุณหมู่บ้านนี้ประชากรประมาณ ๔๐๐ กว่าคน มี ๒๐ หลังคาเรือน หมุ่นการในหมู่บ้านนี้ได้ชื่อว่ามีหมู่บ้านตาดีสวยงามเป็นส่วนใหญ่

ข้ามวังยาง ^{do}

หนูบ้านวังยาง สมัยก่อนชาวบ้านปลูกบ้านอยู่ในท้องถุง ซึ่งมีลักษณะเป็น
แหลมปีนออกไปในกุ้งมีพื้นที่ประมาณ ๔๐๐-๕๐๐ ไร่ มีดินยังขนาดใหญ่ซึ่งเต็มไปหมด
จึงทำให้พวกร่อค้าไม่นานโภนดันยางโดยใช้ช้าง ๕-๑๐ เสือก มาลากเอาดันยางของไปจาก
ป่ายางแกนทุกปี ในบริเวณพื้นที่ป่ายาง ไม่มีโครงสร้างไปอุดตัวศัษพะกระกลัวดันยาง โคนลง
มาทับ จางบ้านวังเรียกว่า บ้านวังยาง

คนในหมู่บ้านวังยาง ส่วนใหญ่มีอาชีพ ทำนา ทำสวน ทำไร่ มีน้ำดื่มค้างคาว พุทธ มีการทำบุญตักบาตรทุกวันพระ ๔ ถึง ๑๕ ค่ำ ทุกเดือน และทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมหาชนูชา วิตาราบูชา เข้าพรรษา ออกพรรษา วันสารท ถอยกระหง และตรุษ ลงกรานต์ เป็นต้น ที่บ้านวังยางจะมีการทำบุญกลางบ้านเป็นประจำทุกปี

บ้านหนองหญ้า*

เมื่อ ๖๐ ปีที่ผ่านมา ในบริเวณหนองหญ้ามีแต่ดันไม้เป็นป่าคง มีเสียงสัตว์ป่านานานานินดร่องห่านค้าคืน เช่น เสือ หมี เม่น หมูป่า ชานี เป็นต้น เคยมีเสียงมาตามอาถรรค์ ภายในไปกินบอย ๆ ชาวบ้านก็ไม่กล้าทำอะไร ต่อมา้มีการโค่นดันไม้หักร้างทางพง ทำให้ชาวบ้านเข้าไปดึงดันฐานกันมากขึ้น มีการสร้างโรงเรียนในหมู่บ้าน ๑ โรงเรียน เริ่มเปิดเรียนเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๔๘๗

เหตุที่เชื่อว่า หมู่บ้านหนองหญ้า เพราะเดิมมีบึงขนาดใหญ่มีหญ้าขึ้นรกเต็มบึงและบริเวณรอบ ๆ บึง ต่อนานริเวณนึงได้คืนเขินไปบ้าง ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านหนองหญ้า

๙๕. คำนวัดทรัพย์

บ้านคุ้งวง*

บ้านคุ้งวงมีลักษณะเป็นรั้วน้ำกั้งลงใหญ่ มีเรื่อแพหานไม้มาเก็บอีกเจ้าของเริ่งไม่บอกเล่าเจ้าวังก่อน เธอจะผ่านออกไปได้ยาก เมื่อบอกเล่าแล้วเรื่อจะออกไปได้

ถ้าบอกนี้ผู้ใดก้าว ห้องปูคุ่มเป็นพระศัพด์มาก อยู่วัดหล่ม เมื่อเรื่อแต่นั่นผ่านมาถ้าไม่บอกห้องปูคุ่ม เกรื่องเรือจะตับไม่ขาด ๆ หมีอนเรือติดหล่ม ชาวบ้านจึงตั้งริบราวัดหล่ม เจ้าของเรือจะต้องขึ้นไปบอกห้องปูคุ่ม ท่านก็จะเป่าศีรษะให้ เมื่อลงมาที่เรือเกรื่องเรือก็จะติดแกะแล่นไปด้วยความปลดภัย ชาวบ้านจึงนับถือกันมาก ถ้าแล่นเรือผ่านวัดหล่มก็จะต้องบอกเล่ากันหาก ๆ คำ

บ้านใหม่*

บ้านใหม่อุ่ห่างจากดัวเมืองพิษณุโลกประมาณ ๒๐ กิโลเมตร เดิมชื่อบ้านบางทราย มีอาณาเขตกว้างขวางมาก อยู่ในตำบลลังน้ำครุ หมู่ ๖ เดิมบ้านนี้ยังเป็นบ้านประชานาศบ้านอุ่ห่างเล็กน้อย ต่อมามีผู้คนจากที่อื่นอพยพาเข้ามาทำการค้าขายพืชไร่กับหมู่บ้านใกล้เคียง จึงทำให้มีตลาดเจริญรุ่งเรืองมาก

ต่อมากางราชการได้ใช้วัดเนื้อและวัดบางทรายเป็นเขต ปรากฏว่าทำบลังน้ำคู่ได้ส่วนหนึ่งของคลาด ด้านดีบลังวัดพริกได้คลาดเกือบทั้งหมด จึงคั้งซื้อยุบบ้านว่า คลาดบ้านใหม่ ต่อมารื้อร่อนลงหลังเพียงบ้านใหม่

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ได้ยกฐานะเป็น สุขาภิบาลบ้านใหม่ มีสถานที่ราชการ
หลายแห่ง เช่นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (หน่วยย่อย) การประปาส่วนภูมิภาค องค์การ
โทรศัพท์และการรือไฟ เป็นต้น

หน้าที่ ๑๖

บ้านท่าโรงระวันออก ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอําเภอและเทศบาลกลางจังหวัดประมาณ ๑๗ กิโลเมตร รายล้อมด้วยท้องฟ้าและภูเขา สายพิมพ์โลก - ทางกระทุน

เดินหนูบ้านนี้เรียกชื่อว่า “บ้านกำลัง” มีประวัติเล่าไว้ว่า พม่ายกทัพพม่าที่นำหัวใจของเมืองแม่น้ำน่าน แลงน้ำก้มมาลงกินน้ำที่ท่าลงเป็นประจำ ต่อมาน้องหมาป่าหากลับไปแล้วก็มีช้างป่าและสัตว์ป่านานาชนิด พากันมาลงกินน้ำ รวมทั้งบรรดาชาวบ้านที่ท่านอาชญากรรมนั้น กินกวางยักษ์ลงที่ท่าน้ำแห่งนี้ แล้วก็บดเม็ดกระเทียมให้กินหมูที่ถูกล่าหาน และคงเกิดโดยข้าของไม่ต้องเสียเงิน เขาปล่อยควายเพื่อไว้ให้คนขายวันโดยที่ควายไม่ได้หายไป ในเมืองนี้ก็มีเจ้าพ่อคงพิกุลที่ศักดิ์สิทธิ์อยู่ด้วยกัน ไม่ใช่ทุกปีจะต้องมีการเช่นไหร่ และนี่คือธรรมเนียม

ชาวบ้านท่าโรงผังตะวันตก หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วก็นำความชื้นมา
เกียงที่ผังตะวันออก ดังนั้นบ้านท่าโรงตะวันออก จึงเป็นสถานที่ที่มีสิ่งปลูกสร้าง
มากินน้ำใจอย่างน่าทึ่ง ซึ่งเรียกว่าบ้าน ท่าลง ต่อมานี้ยังเป็นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

บ้าน常โภก

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้มีต้นยางเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อต้นยางอยู่ต้นหนึ่งขึ้นอยู่ในโคคเดียว และมีขนาดใหญ่โตมาก ด้วยสาเหตุที่มีต้นยางขึ้นอยู่ต้นเดียวและห่างไกลจากกลุ่มต้นยางอื่น ๆ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านยางโภน

บ้านวัดพริก^๖

บริเวณหมู่บ้านวัดพริกนี้คืนนี้วัดเก่าแก่อยู่ตัวหนึ่ง ปีก่อนวัดนี้ร้างไปแล้ว พ่อจะเหลือหากของวัดให้เห็นอยู่บ้าง มีผู้เล่าว่าในสมัยก่อน มีกองทหาากองหนึ่งของ สมเด็จพระนราธิราษฎร์ได้มาดังค่ายอยู่บริเวณวัดนี้ มีหน้าที่เป็นกระสุนและคินระเบิด เพื่อใช้ดองสู้กับพม่า นายทหารคนหนึ่งสังเกตเห็นว่าบริเวณนี้มีต้นพริกมากมาก เขาจึงเกิด ความคิดว่าควรจะให้พริกที่มีความเผ็ดร้อนมาปั้นผสมกับดินเป็นคงจะใช้การได้ดี จึงดึงราก วัตน์ว่า “วัดพริก”

๙๖. บ้านล้านนา

บ้านล้านนา^๗

มีขยันหนึ่งที่มีมาจากเมือง ฯ หนึ่ง พอนถึงที่นี่ม้าก็หมาดแรงสั่นลง มี อาการดาเหลือกจนเห็นนัยม์ตาสีขาว เนื่องจากใจตาย ชาขันนี้จึงตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ กันนั้น และใช้ชื่อว่าบ้านล้านนา ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นบ้านล้านนา เมื่อจากในเมือง หลังวัดล้านนา นิหน่องน้ำนานาคใหญ่ มีบ้านล้านนาขึ้นอยู่มากนัก จึงเรียกชื่อนี้บ้าน ตามชื่อวัดว่า “บ้านล้านนา”

๙๗. บ้านหัวรอ

บ้านหัวรอ^๘

หมู่บ้านหัวรอ นิคลองขนาดใหญ่อยู่กลางหมู่บ้าน คลองแห่งนี้เป็น แหล่งอุดมสมบูรณ์เต็มที่ ทราย ปู ปลา และหินต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกซึ่ง ได้ผลผลิตดี มีความเจริญเจริญมากในหมู่บ้านจึงมีผู้คนเข้ามาตั้งบ้านเรือนกันมากนัก คลองเริ่มแคบลงเพราะดินพังทลายลงมา เมื่อตั้งเป็นหมู่บ้านจึงเรียกว่า หมู่บ้านคลอง ป้าก่อนที่นี่คินจะมีลักษณะลึก ผู้คนปลูกบ้านเรือนราوا ๔๐ กว่าหลังคานเรือน ประกอบ อาชีพทำนาแต่งกาภยแบบไทย ๆ เรียนง่าย ผู้หญิงจะบุ่งผ้าบุ่งและใส่เสื้อก่อกระเร้า ผู้ชาย จะนุ่งกางเกงขา กีวี่ เมื่อถึงเทศกาต่าง ๆ ก็จะมาพะบะบะพุดกุยขัดงานกันอย่างสนุกสนาน ในการร้องเพลงและรำวงเป็นต้น

บ้านคลองไช่น่า“

มีคลองน้ำคูลองหนึ่ง ทอดตัวยาวตั้งแต่ทิศตะวันตกยาวไปทางทิศตะวันออก ผ่านกลางหมู่บ้าน คลองน้ำนี้มีเฉพาะหน้าฝนเท่านั้น แต่เป็นที่น่าแปลกใจ หางลำคลองมีด้านไช่น่าอยู่เป็นหย่อมๆ ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านคลองไช่น่า”

บ้านตามป่าชาวหาย“

ตามตำนานการหล่อพระพุทธชินราช กล่าวว่า ในสมัยของพระยาลิไทยได้โปรดให้หล่อพระพุทธชูปีนัง ๑ องค์ เพื่อไว้กราบไหว้สักการบูชา แต่มีพระพุทธชูปีนังที่หนึ่ง กือ พระพุทธชินราช ห่างจากหล่อองค์พระพุทธชินราช จึงสำเร็จเป็นองค์ภารามามาก แล้วซึ่งป่าชาวเกิดในหมู่บ้านนี้แล้วก็หายตัวไป ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านตามป่าชาวหาย มาจนทุกวันนี้

ที่หมู่บ้านนี้มีวัดตามป่าชาวหาย ซึ่งมีรูปหล่อจำลองของซึ่งป่าชาวไหว้กราบไหว้บูชา ชาวบ้านมีความเชื่อว่า ถ้าจะหล่อพระพุทธชินราชจะต้องนำหัวเข็ดต้องที่วัดนี้ เสmon หากไปทำพิธีหล่อที่อื่นจะหล่อติดยาก นอกจากนี้มีโรงเรียนตามป่าชาวหายอีกด้วย ห่างจากวัดตามป่าชาวหายไปทางทิศเหนืออีกประมาณ ๕๘๐ เมตร มีศาลาซองฟ้า เชื่อว่า บริเวณซึ่งป่าชาวหายไปบนฟ้า ชาวบ้านได้เห็นแสงสว่างเป็นช่องชั้นไปบนฟ้า เป็นหลักฐานมารอดูอยู่ทุกวันนี้

บ้านเดิงหนาน“

ตามก่อนหมู่บ้านนี้มีบ้านเพียง ๑ หลัง ห้ายบ้านมีด้านไม้ไหง่ายอยู่ ๑ ด้าน ขนาด ๒ กน. โ�น. ไม่กว้าง น้ำตกขนาบเนื่องด้านเดียวแต่ด้านมีหนาน ชาวบ้านจึงเรียกว่าด้านเดิงหนาน และให้ชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านเดิงหนาน”

ปัจจุบัน ด้านไม้ที่ชาวบ้านเรียกว่าด้านเดิงหนาน ไม่มีแล้ว นอกจากนี้หมู่บ้าน เกษมคูลอง ๑ แห่งซึ่ง คลองชาบดู ก มีผู้เล่าว่า มีบ้านหลังหนึ่งยากจนมากจึงชาบดูให้กัน อื่นเอาไปเลี้ยง จึงได้ชื่อคลองชาบดู คลองน้ำนี้เป็นหัวใจของหมู่บ้าน เพราะต้องใช้น้ำใน คลองอุปโภค บริโภค ปัจจุบันคลองนี้ถูกคนดินเพื่อสร้างบ้านอยู่อาศัย จึงทำให้คลอง ดีนเจิน ไม่มีสภาพเป็นคลองคันที่เห็นอยู่ทุกวันนี้

บ้านบางพยอม^{๔๖}

หมู่บ้านบางพยอม เป็นหมู่บ้านเก่าแก่มีอาชญากรอยปีมานาแล้ว ตั้งอยู่ริมแม่น้ำน่าน บริเวณหมู่บ้านนี้จะเป็นป่าเดินไปด้วยต้นพยอมใหญ่ ๆ มากมาก ชาวบ้านได้หักรังต่างป่าเพื่อใช้ที่ดินทำสวนซึ่งเป็นอาชีพหลักและหาปลาเป็นอาชีพรอง ที่หมู่บ้านนี้ มีวัดบางพยอมตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน ปัจจุบันหมู่บ้านบางพยอมมีต้นพยอมเหลืออยู่น้อยมาก

บ้านสาระโถส์^{๔๗}

ในสมัยที่เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกทรงมีองพิษณุโลก จะเห็นว่าบ้านที่มีที่พำนัชกษาตั้งอยู่ที่ทุ่งยัง (บ้านหัววงศ์ร่างในปัจจุบัน) หมู่บ้านนี้อยู่ระหว่างหัวห้องเมืองกับบ้านทุ่งยัง มีคลอง ๒ คลอง ชื่อคลองคาวี และคลองศรีวิชัย คลองคาวีมีร่องน้ำคืบกว่าคลองศรีวิชัยซึ่งอยู่ใกล้ทุ่งยังที่พำนัชตั้งที่พอยู่ เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกทรงให้ขุกคลองคาวีเพื่อให้เป็นเส้นทางสำหรับลำแพลงพลดและเก็บเมืองมา ตลอดจนเขย่าผู้คนและสั่นของเมือง ไว้ในเมือง ดังนั้นคลองคาวีหรือคลองโถส์ จึงเป็นทางภัยลับทางบ้านเชิงเรียกว่าสาระโถ ต่อมาเติมเพิ่มไปเป็นสาระโถส์ จนทุกวันนี้

หมู่บ้านสาระโถส์นี้วัดที่อยู่พม่าเผาทำลาย ๖ วัด ปรากฏว่าได้มีการขุดพบพระพุทธรูปถูกฝังดินไว้เพื่อหลบซ่อนพม่าทุกแห่ง ตั้งแต่จะถูกเก็บไว้ในโลงขนาดใหญ่ แกะไม้ปูนทับไว้ พับพระพุทธรูปบนอฐุกตามกต่องศรีวิชัย อาฐด่านฯ ได้จากการขุดคีย์คลอง แสดงว่ามีการระบุที่กันจริงจัง ๖ แห่ง ในปัจจุบันไม่มีสภาพเป็นวัด ๕ แห่ง เช่น วัดท่าทราย อยู่บริเวณใกล้คลองศรีวิชัย เนื่องที่ชื่อวัดท่าทราย เพราะมีประวัติเกี่ยวกับการขนย้ายพระพุทธรูปขนาดใหญ่หนึ่งมาจัดตั้งไว้ที่วัดท่าทราย ให้พระพุทธรูปปางลงน้ำไป

บ้านหัวรอ^{๔๘}

ในอดีตสมัยที่พม่ายกกองทัพจะเข้าดีเมืองพิษณุโลก ได้นัดหมายกันว่าเมื่อขบวนกองทัพเข้าเขตเมืองพิษณุโลกแล้ว ให้หัวขบวนหยุดรอจนกว่าท้ายขบวนจะยกตามมาทันเพื่อที่จะเข้าดีเมืองพร้อมกัน ขณะที่หัวพักตรงหมู่บ้านนี้ หัวขบวนรอจนรุ่งสางท้ายขบวนจึงมาถึง ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “สำบลหัวรอ” จนทุกวันนี้

๑๔. คำบลอร์ัญญา

บ้านโโคกช้าง^{๔๔} (จำนวนที่ ๑)

สมัยก่อนพื้นที่บริเวณนี้เป็นป่าดงดิบ มีสิงสาราสัตว์อาศัยอยู่มากมาย เช่น ช้าง เสือ เป็นต้น เมื่อสามเดือนรัชสมาราษ ทำศึกสองครามกับพม่าใช้สถานที่นี้เป็นที่พักช้าง ซึ่งเป็นเนินดินสูงเป็นโคล แต่เวลาหน้าปีไถลมหัวแม่ สัตว์ทั้งหลายรวมทั้งช้าง ไม่มีทางหนีน้ำได้ก็จมน้ำตายเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านโโคกช้าง

บ้านโโคกช้าง^{๔๕} (จำนวนที่ ๒)

ปู่ ย่า ตา ยาย เด่าสืบต่อกันมาว่า เมื่อครั้งที่สามเดือนรัชสมาราษ ปักกรองเมืองพิษณุโลกนั้น ทรงใช้บริเวณพื้นที่ที่มีลักษณะสูง ๆ ต่ำ ๆ เป็นโคลบ้าน เป็นเนินบ้างและบางแห่งมีหนองน้ำเป็นแนวยาวลงไปทางใต้เป็นสถานที่สำหรับเลี้ยงช้างและพักช้างศึก มีศาลาที่พักของคนเลี้ยงช้างเป็นระเบียง ประชานจากที่ต่าง ๆ ได้มาตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย จึงเรียกว่า บ้านโโคกช้างป่าชูมิน ไม่มีร่องรอยของโคลหรือเนินเหลืออยู่เลย

บ้านหัวแมลง^{๔๖}

หมู่บ้านนี้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะภูมิประเทศที่มีคันทับกันเป็นแหลม ยื่นออกໄไปในแม่น้ำน่าน ซึ่งในลักษณะนี้บ้าน ลักษณะคันทับเป็นแหลมยื่นออกไปนั้นมองเห็นได้ชัดเจน จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “หมู่บ้านหัวแมลง”

ภูมินามอ่น ๆ ในอ้อมกอดนิรันดร์

เขางามนุคงและบึงราชนก^{๔๗} ในสมัยก่อนบึงราชนกเป็นเมืองเก่าแก่ มีชาวบ้านขับป่าให้ลักษณะกินแล้วเกิดอนาคตถูกสาปให้น้ำท่วมเมือง ก็ได้มีมนุษยานามชัย โดยได้หางตัดภูเขาส่วนบนเพื่อนำไปอุดเมืองไม่ให้ท่วม แต่ยอดเขาที่ตัดมานั้นหักลงมาชั่งร่วงลงถู่พื้นดินไปไม่ถึงเมืองราชนก เมืองราชนกถูกแยกอยู่ในน้ำ ปัจจุบันจึงเรียกว่า “บึงราชนก” ส่วนภูเขาที่ถูกตัดชื่อเขาฟ้า และยอดเขาที่ตัดมาจะแบ่งอยู่ชึ้นเรียกชื่อเขาตะแคง แต่ปัจจุบันเป็นขาสามอแคลง เขางามแคลงอยู่ที่อำเภอวังทอง ส่วนบึงราชนกอยู่ที่อำเภอเมือง

คลองดาวาด^{๔๘} เป็นคลองระบายน้ำซึ่งต่างจากเป็นผู้ชุดชื่นเป็นคนแรกเพื่อระบายน้ำออกจากนา ปัจจุบันทางราชการขุดลอกใหม่และทำสะพานคอนกรีตข้ามคลองเชื่อมบ้านค่อนทอง กับบ้านป่า ในเขตตำบลค่อนทอง

ตากาดเป็นทวารของวิทยากรผู้ถ่ายเรื่องนี้

คลองตามนย^{๔๙} เป็นคลองที่ด้านมีและคนอื่น ๆ อีกหลายคนร่วมมือกันชุดชื่นเมื่อประมาณ ๒๐ กว่าปี ที่ตำบลพลาญชุมพล เคยเป็นคลองกว้างและลึกปัจจุบันดันเขินมาก

คลองปีต^{๕๐} ประมาณ ๔๐ กว่าปี บริเวณคลองปีตเป็นท้องน้ำและคลองกว้าง ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร และหูกซึ้งน้ำจะเลี้ยงเป็นต่อน้ำทุกคนจะปล่อยปีกอยู่ในป่ากินในคลองกว้างนี้ ไม่ใช่ว่าบ้านร่วมกันเป็นผู้ใหญ่ แต่น่าแปลกใจที่เวลาเย็นเปิดจะแยกกันไปฟังเสียงของผู้อื่น จำนวนเป็นมีมากกว่า ๑-๔ หมื่นตัว ต่อมาผู้คนนำอู่ซู่มาศัตภารัตน์ ที่มีการถอนคลองจนปัจจุบันนี้ไม่เป็นคลองแล้ว คงเหลือแต่ท้องน้ำเท่านั้น

คลองแม่เรียน^{๕๑} ที่ปัจจุบันนี้มีดันไม้แม่เรียนขึ้นเต็มไปหมด และกลางปีเป็นคลอง ชาวบ้านจึงตั้งชื่อคลองตามชื่อดันไม้แม่เรียน จึงคลองแม่เรียน ปัจจุบันดันแม่เรียนถูกพันธุ์ไม้หนาแน่น

คลองหนองจอก^{๕๒} ตั้งอยู่ที่บ้านลูกษาทอง มีที่นาของซื้อคือ ชาวบ้านนิยมปลูกดันนี้เหล็กไว้รอง ๆ คลอง

คลองแม่น้ำสะโกรายา^{๕๓} มีความและขยายปููกบ้านอยู่ริมคลองทั้งสองคน มีอาชีพปููกผักขาย แต่ปููกดันจะสะโกรายาน้ำบ้านดันโคนาก เวลาไม่มีปููกก็เหลือองเด็นดัน ทุกวันตากายก็จะน้ำตกตะโกรไปขายและกินบ้าง แล้วทั้งเมืองถัดคลองเป็นประจำ พอยาห์ ที่น้ำเด่นน้ำฟ้าในลักษณะลักษณะทั่วที่นาและคลองจนไม่เห็นหลังคาน้ำบ้าน ด้วยและขยายจนน้ำใส่ยังวัด พอน้ำแห้งดันจะสะโกรุดชื่นมาเด็นคลองและมีต่อตะโกรแหลม ๆ เป็นรูปคน ๒ ต่อ ชาวบ้านจึงเรียกว่าเป็นตาภัยที่มน้ำดอนน้ำทั่ว จึงดังชื่อว่า คลองแม่น้ำสะโกรายา อยู่ที่ตำบลลุมะขามสูง

โภกนະຫຸມ^{๔๔} ຕາມທັກອນບຣິເວນນີ້ເປັນປຳແຕ່ງໜາ ມີເຈດີຍກ່າວຍື່ມາກາມຍາ ແລະນີ້ດັນນະຫຸມໃໝ່ຢູ່ດັນໜຶ່ງ ຂາວບ້ານຈຶ່ງສ້າງວັດດັ່ງຊື່ວ່າວັດໂພກນະຫຸມ

ຂອຍຫາໂຄຫຣອ່າອຫານະຫັ້ນເມັງຫົງຫົກຫ້ອຍຫຼາກຫົກຫົກ^{๔๕} ເນື່ອປະມານ ๒๐ ກວ່າປິນແລ້ວ ມີຂອຍແ່ງໜຶ່ງຊື່ວ່າ “ຂອຍຫຼາກຫົກ” ຕ່ອນມີພວກຄນແແກນາອັຍຍູ່ແລະ ປະກອບອາຊີພເລີ່ມວ້າ (ໂຄ) ພວກແກ່ທີ່ເລີ່ມໂຄມີ່ຈໍານວນນາກຈິງທັດັ່ງເປັນໜານນິ້ນແລະນີ້ ທັດການແ່ງຂັ້ນຂານໂຄທຸກວັນອາທິຍົມ ຜັກນາກຄືນອື່ນທີ່ຂອບຄຸກີ່ພາຫະໂຄກີ່ມາດູເປັນປະຈຳ ດັ່ງດື່ນເຮັກຫ້ອຍໜຶ່ງວ່າ “ຂອຍຫາໂຄ” ແກ່ນຊື່ຂອຍແດນແລະເຮັກກັນດີດັ່ງນັ້ນທຸກວັນນີ້

ປັຈຸບັນໄມ້ມີການແ່ງຂັ້ນຂານໂຄແມ່ນກ່ອນແລ້ວ ຈຶ່ງເປັນຂໍ້ອຍເປັນຂອຍ
“ໜະຈຳບັນ”

ຂອຍມະຫານທອງ^{๔๖} ອູ້ໃນຕຳນລະຫານສູງ ທີມພາຂອງຂອນຂອງຈາກບຣິເວນ ທາງເຂົ້າຂອຍນີ້ມີດັນນະຫານທອງດັນໃໝ່ຢູ່ປຸກເປັນແກ່ວໄກລັກນຳມະນະທາງຈຳນວນຫລາຍດັນ ອາຍຸກກວ່າ ๒๐ ປີ ມີຜົກໃຫ້ຮັບປະທານດອດປີປ່ອສາດີມາກ

ຂອຍໂຮງໝວນ^{๔๗} ອູ້ໃນຕຳນລີໃນເມືອງ ປັຈຸບັນເທັກບາລັນໄປໆເປົ້ອຂອຍ ໄກມາດີດັ່ງໃໝ່ວ່າຈ້ອຍລ ປະຫຍວິກ ແລ້ວຂອຍແດນທີ່ຂາວບ້ານຮູ້ອັກນິ້ດີເຮັດວຽກຂອຍໂຮງໝວນ ເພຣະໃນສັນຍັກຄາດນີ້ ๖ ຂາວໝວນນາກສະບຸຮີຮ່ວມມາຫຍ່ອງນໍາຂອງຈິ່ນຝຶກທີ່ ຂອຍນີ້ແລະຈົດເຮົາຫັກໜຸນ ສິນຄ້າທີ່ຂາວໝວນນໍາມາຫຍ່ອດືນກໍ “ໂຈ່ງ” ຈຶ່ງຫາຍດີນາກ

ຂອຍກາລາຂ່ອຟ້າ^{๔๘} ເຄີນຊື່ຂອຍກາລາຂ່ອຟ້າກໍ່ເກົ່າງໝູ່ທີ່ດຳນັກຫຼາຍ ຕ້ານາແລ່ວ່າ ໃນການເຫັນທຸກໆທີ່ພະພູທີ່ໃນຮັບຮັດ ມີຂີປະຫວຸນຂ່າຍຫລວ່ວພະບານສຳເຮັງຄົງນາມ ຊື່ປະຫວັກ ເຄີນຫາຍໄປທີ່ກາລາກລາງບ້ານແລ້ວມີທາງສ້າງເປັນຫ່ອງທາງຈິ່ນໄປປັນຟ້າ ຂາວບ້ານຈຶ່ງເຮັກ ກາລາຂ່ອຟ້າ ຕ່ອນເພື່ອໄປເປັນ ກາລາຂ່ອຟ້າ ແລະໜຸ້ມັນນັ້ນຊື່ນ້ຳນັ້ນຕາປະຫວາຫາຍນທຸກ ວັນນີ້

ຂອຍອົຍໂຍືຫົນ^{๔๙} ອູ້ທີ່ດຳນັກຄລອງ ວິຖາກຮັງເປັນຫ້າຮາກກຽບິນ ກາທາຮັນທີ່ໃຫ້ໄປປຸກບ້ານໃນຂອຍນີ້ເພຣະອຍາກມີເພື່ອນແລະອຍາກໃຫ້ທຳນຸ່ງຄຸກທີ່ສ່ວນ ຖຸກກີ່ໃຫ້ທ່າຮາກຄນົນດ້ວຍ ຂອຍນີ້ທ່າຮາກອາສີຍື່ມາກ ແລະນີ້ອັກກອງຢູ່ຫລັງໜຶ່ງ ຈຶ່ງມີຜູ້ດັ່ງ ຈົ່ວ່າຂອຍວ່າ ຂອຍ “ອົຍໂຍືຫົນ” ອັຍ ມາຈາກ ອັຍກາຣ ໂຍືຫົນ ໄມາຍົົງ ທ່າຮາກ ຜູ້ດັ່ງຊື່ຄືອ ພ.ຕ. ມານິດຍ ທີພົນຕຣ ຖຸກປີຂອຍນີ້ຈະນີການທຳນຸ່ງກາລາງບ້ານພໍ່ໃຫ້ເກີດຕີຣິນິກຄລເກ່ ກຣອບກຣັວແລະອຸທິປ່ວນກຸສຄ ໃຫ້ແກ່ທ່າຮາກທີ່ມາປ່າກູ້ໃນການຝຶນຂອງຄົນໃນຂອຍນີ້ດ້ວຍ

ตะแคงแกง* เป็นланประหารชีวิตนักโทษในอดีตอยู่บริเวณหน้าสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ตรงสถานีกระเช้าฟ้านแม่น้ำน่าน (ซึ่งปัจจุบันเลิกกิจการแล้ว) บริเวณนี้เคยมีวัดเก่าอยู่ใกล้ตะแคงแกง เคยมีผู้ชูกพบวัดถูโภราณ แต่ปัจจุบันมีการสร้างบ้านเรือนกันมาก จึงไม่ปรากฏร่องรอยท่าเดียบเป็นโบราณสถานมาก่อน เล่ากันว่าสมัยก่อนนักศึกษาที่เรียนสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม (เดิมคือวิทยาลัยครุ) และคนหาปลาบริเวณริมน้ำน่านจะถูกพิหลงเป็นประจำ

ถนนจิตกานต์** ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ชาวบ้านค้ามูลวิสาหกิริ บริเวณสันทางไปป่าช้าจิน มีความลำบากเรื่องการคมนาคม เนื่องจากผ่านทางหน้าท่าวม จึงรวมตัวกันไปขอความช่วยเหลือจากเทศมนตรี ขณะนั้นมีนายอุด จิตกานต์ ดำรงตำแหน่งเทศมนตรีอยู่ชั่วขณะนั้นได้เงินช่วยเหลือจัดสร้างถนนลูกรังให้เป็นระยะทางประมาณ ๑ กิโลเมตร ชาวบ้านจึงตั้งชื่อถนนว่า ถนนจิตกานต์

ถนนบริโภคโลกนาด*** ตั้งขึ้นตามพระนามของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถพระมหาจักรีบรมราชคุณเจ้าอย่างไทย ซึ่งเคยมาประทับณ เมืองพิษณุโลก ในช่วง พ.ศ. ๒๐๐๒-๒๐๓๐ เป็นเวลา ๒๕ ปี ซึ่งถนนนี้ตั้งชื่อเมื่อหลายสิบปีก่อน ซึ่งนิยมนำพระนามพระบรมราชย์หรือบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเมืองพิษณุโลกมาเป็นชื่อถนนเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติให้รำลึกถึงพระนามและเกียรติคุณของบุคคลสำคัญในอดีต ถนนบริโภคโลกนาดมี ๒ สันทาง คือ ถนนบริโภคโลกนาด ๑ และถนนบริโภคโลกนาด ๒ จัดว่าเป็นถนนสายสำคัญในการสัญจรและเป็นถนนสายธุรกิจของจังหวัดด้วย

ถนนพัฒนาการ**** เมื่อประมาณ ๔๐ ปีที่แล้วเมืองพิษณุโลกก่อสร้างถนนสายฟ้าผ่าเชื่อมวัดโภกมะสุน (วัดศรีวิชัยาราม) ขณะที่มีการก่อสร้างนั้น คณะกรรมการบ้านเรียนไปข่าวข่าวงานด้วย เนื่องจากสมัยก่อนคนงานก่อสร้างมีน้อย ในจำนวนนักเรียนที่ได้เข้ามายกนึงคิดถูกกลั่นคัดจนอยู่นั้นมีเด็กหญิงชื่อสุนันทาลีมูล และฤกฤกกลิ้งที่บ้านเสียชีวิตอย่างน่าอ่อน懦ใจ สุนันทาที่คระช่วยได้ทัน เมื่อถนนสายนี้สร้างเสร็จจึงตั้งชื่อถนนว่า ถนนสุนันทา เพื่อเป็นอนุสรณ์ระลึกถึงเด็กหญิงสุนันทา

ต่อมา มีการปรับปรุงขยายเขตเทศบาล ขยายถนนกันหลายสาย จึงมีการเปลี่ยนชื่อถนนสุนัขทา เป็นถนนแคนพลด่าย และต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองพิษณุโลก จึงเปลี่ยนชื่ออีกครั้งหนึ่ง เป็นถนนพิชัยสงคราม

ถนนวังจันทน์^{๑๙} เป็นถนนสายเดิมริมฝั่งแม่น้ำน่านด้านตะวันตก ตั้งขึ้นตามนามวังจันทน์ ซึ่งสมเด็จพระนราศรีอยุธยาทรงสถาปนาไว้ในปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ตั้งแต่ถนนวังจันทน์ไปถึงวัดมหาธาตุ ต่อมาได้ยกถนนวังจันทน์ไปทางทิศตะวันออก ตั้งแต่ถนนวังจันทน์ไปถึงวัดมหาธาตุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงเปลี่ยนชื่อเป็นถนนวังจันทน์ ตั้งแต่ถนนวังจันทน์ไปถึงวัดมหาธาตุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงเปลี่ยนชื่อเป็นถนนวังจันทน์

ถนนสนามบิน^{๒๐} เดิมสนามบินตั้งอยู่บริเวณวิทยาลัยครุพัฒกรรม ต่อมาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยนเรศวร ตามลำดับ ต่อมาสนามบินถูกย้ายไปอยู่ที่แห่งใหม่ซึ่งกว้างขวางกว่าเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงเปลี่ยนชื่อถนนสนามบินเก่าเริ่มจากสถานีรถไฟฟ้าสนามบินเก่า และเรียกชื่อถนนสนามบินใหม่ ตั้งแต่สนามบินเก่าไปถึงสนามบินใหม่ ตามเดิมเป็นถนน ๒ เกณ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้แก้กรรมทางหลวง ได้ขยายเป็นถนน ๔ เส้นและเรียกชื่อถนนสนามบิน

ถนนสุรศิริ^{๒๑} ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถนนกรุงธนบูรพ์ม่ายกกองหัวม้ำดี เมืองไทย มีอะแซหุ่งกี้เป็นแม่ทัพ ได้ยกหัวม้ำทางเมืองคาด หมาบชะดีหัวเมืองฝ่ายเหนือ เพื่อตัดกำลังเสถียรอน แล้วจึงมาตีเมืองพิษณุโลก เจ้าพระยาจักรีและเจ้าพระยาสุรศิริ ยกกองหัวไปตั้งอยู่ที่เชียงใหม่ เครื่องจะไปตีเมืองเชียงแสนหากพม่า ครั้นทราบข่าวว่ามีกองหัวยกมามากเมืองคาด เจ้าพระยาหัวเมืองเชียงกองหัวมาป้องกันเมืองพิษณุโลกเอาไว้ ได้สู้รบกันเป็นสามารถ ทั้ง ๆ ที่หัวไทยมีทหารน้อยกว่า แต่พม่าก็ไม่สามารถเอาชนะ ได้ จนอะแซหุ่งกี้ยกย่องฝ่ายเมืองพิษณุโลก เจ้าพระยาจักรีและเจ้าพระยาสุรศิริ จึงออกมากให้อะแซหุ่งกี้ตัว ใบปืนนั้นบันดาลเป็นครั้งสุดท้ายที่พม่ามาตีเมืองพิษณุโลก

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เทศบาลเมืองพิษณุโลก ได้ทำถนนจากหน้าแม่น้ำมาทางทิศตะวันออก และตั้งชื่อว่า ถนนสุรศิริ

ถนนเล็กกว่า^{๒๒} ตามตำนานเล่าขานกันว่าเคยเป็นถนนเดินเรือไปทางทิศตะวันตกเรียกว่าหนองคำ ต่อไปคลองบางแก้วไปออกแม่น้ำวังแร่

ชื่อหนังในทะเบียนแก้วมีหนองคาดี หนองดาแหวน หนองดาเกือน หนองดาบอน หนองเรือโภน หนองถ้า และนาหนอง ทางทิศใต้ก็เป็นปิงแก่งเล็ก แก่งใหญ่ กล่าวได้ว่ามีหนองบึงมากน้ำย จนปัจจุบันนี้ดื้นเขินฯได้สร้างเป็นสถานบันราษฎรพิบูลสงครามวิทยาเขตทะเบียนแก้ว

ทะเบียนแก้ว* เคยเป็นบึงที่กว้างใหญ่มาก เล่ากันว่าเคยมีเรือสำราญเดินด้วยผ่านมาแล้วจนหายไปกลางทะเบียนนั้น

วันหนึ่งมีคนในหมู่บ้านไปหาปลาที่บึงนั้น เข้าพบบันไดลงไปได้น้ำค้วยความอยากรู้อยากเห็นเข้าส่องดูสักนิดบันไดไป แต่ก่อนลงไปทางปีกศันแล้วได้เป็นเครื่องหมาย พอลงไปก็เห็นเป็นประตูทางแก้วใหญ่มีเทวคานวงฟ้ามาตามห้ามทำลังมีงานเฉลิมฉลองใหญ่ๆ ใจ เข้าพบคนเคยรู้จักแต่เป็นคนที่ตายไปแล้ว คุณแม่ล้านน้ำชวนเขาให้อยู่ที่บ้านสักวันหนึ่ง แต่เขาเหลือเพลินอยู่เมืองยาตราสัง ๑ วัน จนคนที่บ้านนี้กัว่าเขาตายไปแล้วจึงจัดพิธีทำบุญครุฑ์ให้ พอกับ ๗ วันเขาก็ลากลับบ้าน ตอนเข้าจากบึงเขาเห็นต้นเลาที่เขาปักไว้ขึ้นราเด็นไปหนา เมื่อเข้าบ้านทุกคนในบ้านพากันตกใจในกฎที่เขาหายไปถึง ๑ ปี เขายังเด่นเรื่องราวที่หมดให้ชาวบ้านฟัง ชาวบ้านจึงเรียกบึงแห่งนั้นว่า ทะเบียนแก้ว จนทุกวันนี้

ท่าโรง* ท่าโรงในสมัยก่อนเป็นท่าสำหรับขนย้ายของพาจากท่าโรงตะวันออกมาขายให้กับคนซื้อท่าโรงตะวันตก เป็นระยะทางก่อนที่หมู่บ้านท่าโรงแห่งนี้มีผู้คนมาเดินล้มตายจำนวนมาก ความต้องการของพาทางท่าโรงตะวันตกซึ่งมีมาก หากที่เดินเรือกันว่าท่าโรง จึงพยายามมีท่าโรงในปัจจุบัน

ทุ่งกระเพลม* เป็นชื่อของทุ่งนา ในหมู่บ้านค่อนทอง เพาะปลูกก่อนมีดันพะยอมประมาณ ๑๐ ดันขึ้นบนเกาะ ชาวบ้านจึงเรียกว่า เกาะพะยอม ปัจจุบันเป็นทุ่งนา

ทุ่งโภกฯ* (ปิงโภกฯ) อยู่บริเวณตรงข้ามวัดจุฬามณี ด้านล่างท่าทองอ่าเภอเมือง ปัจจุบันเป็นที่ดั้งของกองกำกับการตำรวจนครบาลเดนที่ ๓๑ จากการบอกเล่าของสูงพลด กันที่มา อายุ ๑๘ ปี เล่าว่าดั้งแต่สูงพลดกิจมาเก็บหินทุ่งโภกฯ ก่อนแล้วเป็นบึงกว้างใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐๐ ไร่ ในทุ่งโภกฯ เป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำหลายชนิด เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา กบ และมีงูของคุ้ง ในบึงยังมีดันหญ้า ต้นโสน รากสูง

ครั้งหนึ่งมีสองสามีภรรยาซึ่ง นายอันทร์ นามมิ (ไม่ทราบนามสกุล) ได้พำน
เรื่องหาปลา เมื่อหาปลาได้มากแล้วทั้งสองคนก็จะกลับบ้าน แต่หาทางกลับบ้านไม่ถูกอาจ
เป็นเพราะมีดันหยุดรกรุงรัง จนเวลาผ่านไป ๒ วัน ญาติพี่น้องได้ออกตามหาพูนแท่เรือ
และปลาเดิมเรือ แต่คนทั้งสองหายไป ต่อ ๆ มา ก็มักมีคนหายเป็นประจำ โนราณล่าว่า
เวลาไกรไปหาปลาที่บึงนี้ห้ามพูดคำหยาดอย่างเด็ดขาด ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะมีอันเป็นไป
เหมือนสามีภรรยาญี่ปุ่น ชาวบ้านจึงเรียกบึงนี้ว่า บึงโศกา หรือหุ่งโศกา เพราะกลับเป็นหุ่ง
ไปแล้วในสมัยนี้

เนินอะแซหุ่นกี^๔ เป็นสถานที่อะแซหุ่นกีขึ้นมาอุดมเข้าพระยะเข้าริ
ครั้งที่พมายกทัพมาล้อมเมืองพิษณุโลก และได้ทำนายว่าต่อไปเจ้าพระยะจะริจะได้เป็น
กษัตริย์ ซึ่งก็ได้เป็นจริงคือ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ โลก ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี
ปัจจุบันเนินดินนี้เป็นที่ดั้งของสำนักงานเทศบาลเมืองพิษณุโลก

บึงชุมนี^๕ อยู่ที่ด้านตะวันออก ภัยตาก่อนเป็นบึงน้ำขนาดใหญ่ล้อมรอบ
เกาะ บนเกาะมีดันขึ้นมาก ต่อน้ำชาวบ้านบึงน้ำนันเก่าได้พากันนาหักร้างทาง旁ทั้งบ้าน
เรือนอยู่ เรียกว่าบ้านบึงน้ำนา กะเรียกบึงนันว่า บึงชุมนี

บึงธระ^๖ เก็บน้ำที่อยู่ในบริเวณของผู้ไก่หุ่นบ้านชื่อตั้ง ในบ้านไร่ ตำบล
คงทอง เป็นน้ำที่ชาวบ้านอาศัยหาปลาและสูบม้าใช้ในการทำงาน เหลตั้งชื่อบึงตามชื่อ
ผู้ไก่หุ่นไว้ นิยมถัง

บึงพระ^๗ (สำนวนที่๑) บ้านบึงพระ ในสมัยก่อนนั้นเป็นบึงกว้างใหญ่
ลึกพอประมาณ ผู้คนจางเขยอุดตื้นบึงไม่มากนัก ที่ได้ชื่อว่าบึงพระนั้นมีเรื่องเล่าว่า มีชาว
บ้านกลุ่มนหนึ่งขับเรือจากแม่น้ำพระพุทธธารป่ามาเดิมเรือ ทั้งพระพุทธธารป่องค์เล็กองค์ใหญ่ ไม่มีผู้ใด
ทราบว่าชาวบ้านกลุ่มนั้นนำพระพุทธธารป่ามาจากไหน เรือได้แล่นมาตามคลองจนถึงบึงกี
เกิดอุบัติเหตุขึ้น เรือล่มลงกลางบึงพอดี ทั้งพระพุทธธารปะและคนต่างจังหวัดสักกันบึง ชาวบ้าน
ก็จับเรียนน้ำพะยานช่วยเหลือแต่ก็ช่วยไม่ทัน หลังจากเรือล่มไม่นานชาวบ้านจะได้ยิน
เสียงโหร่อง เสียงช่อง คั่งชื่นในบึงทุกวันพระ วันหนึ่งมีชา yok หนึ่งไปหาปลา เขาหอด
แท่ได้พบพระพุทธธารป่องค์ใหญ่ จึงนำเรื่องนี้ไปบอกหารือให้นำเรื่องมาดึงพระพุทธธารป่องค์

นั้นขึ้นจากนึง แต่ปรากฏว่าขณะที่เรือหaborกำลังดึงพระพุทธรูปขึ้นมาบนพระที่ราชูปเบ广阔
อันครรษณ์ไป ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “ปีงพระ”

บึงพระ “ (สำนวนที่ ๒) ตามยก่อนมีร่องน้ำซึ่งแยกมาจากแม่น้ำน่าน
ผ่านหมู่บ้านแห่งหนึ่งมีเรือสำเภาบรรทุกพระพุทธองค์ใหญ่องค์หนึ่งมาเกิดอุบัติเหตุล่มลง
ในบึงน้ำ พระพุทธรูปจึงจมน้ำไปบริเวณบึงน้ำนั้น ผู้คนพยายามและยกจะอัญเชิญ
พระพุทธรูปขึ้นจากน้ำ แต่ก็ไม่สามารถทำได้ เมื่อเวลาผ่านไปนานก็มีเรื่องเล่ากันว่ามี
ผู้เห็นพระพุทธรูปหลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ บางครั้งน้ำงมหายไปสักพักจะไปสัมผัสน้ำอีกที
คล้ายมนูกหรือโหนกแก้มของพระ พ่อเรียกคนมาดูก็มักจะไม่พบอะไร

บึงมะกอก “ ตามยก่อนมีบึงและมีต้นมะกอกใหญ่ต้นอยู่ริมน้ำ ชาวบ้าน
จึงเรียกบึงมะกอก อยู่ระหว่างบ้านดอนทองกับบ้านบึงบ้านเดียวกันดอนทอง

บึงราชนก “ บึงราชนกแต่เดิมเป็นเมืองริมแม่น้ำใหญ่ ในเมืองนี้มีบึงกว้างเต็ม
ไปด้วยสักต้นนานาชนิด เป็นเมืองอุดมสมบูรณ์มาก

บันหนึ่งขณะที่ชาวบ้านห้ามลาภที่บึงขึ้นก็เกิดฝนตก ทำร่องอยู่รุนแรง
หลายคันเริ่บเดินทางกลับบ้าน ยกเว้นชายแก่นหนึ่งไม่ยอมกลับบ้าน ขาดเก้าหอดแห่ให้ได้
ปลาหมอยักษ์ด้วยหัวเข็งน้ำไปขาย แต่ไม่มีใครซื้อเลย เขาจึงจัดการรับประทานเนื้อปลาแบบ
ให้ชาวบ้านทุกคน ยกเว้นชายอายุหนึ่งที่ไม่ยอมกินเนื้อปลา ปรากฏว่าหลังจากชาวบ้าน
กินเนื้อปลาแล้วก็เกิดอาเพศบ้านเมืองคลั่งคลาย ชาวบ้านถ้มดายหนดเหลือแต่ดายสอง
คนที่ไม่ได้กินเนื้อปลา ด้วยสูญคันที่น้ำดูกร้อนประหาดจึงตัดสินใจระไหคนตาย
ที่บึงใหญ่นั้น ทำให้บึงนั้นเป็นบึงที่เมืองทั่วไปเป็นที่อาศัยของผุ้คนต่าง ๆ มากมาย ชาว
บ้านรุ่นหลังจึงเรียกบึงนี้ว่า บึงราชนก

บึงลาดบัวขาว “ คำานานเล่าว่า มีนาข้าวตัวหนึ่งวิ่งมาที่บึงและม้าเกิด
ตกให้มีอาการที่เรียกว่าตาขาวขึ้นจนตาของผู้ช่างบึง ในบึงนั้นมีครอบบัวขาวเต็มไปหมด
ชาวบ้านจึงเรียกว่าบึงลาดบัวขาว และตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านลาดบัวขาวไปด้วย

สารบัตร เป็นกระดาษไข่ป่าอกตัวเมืองพิษณุโลก ไปทางทิศตะวันออก ป้าจุบันนี้ทางรถไฟตัดผ่าน บริเวณสารบัตรแก้วส่วนหนึ่งเป็นที่ดึงโรงพยาบาลพุทธชินราช สารบัตรแก้วในอดีตเคยเป็นที่ดึงของกองทัพเวียดนามที่ ๑ ในความบังคับบัญชาของพระ ไชย-เชษฐาธิราช ซึ่งยกมาตั้งเมืองพิษณุโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๐ ขณะที่พระมหาราชธรรมราชา ทรงเมืองพิษณุโลก

สารสองพื้น้อง เมื่อรำ ๔๕ ปีที่ผ่านมาในกองร้อยทหาร ค่ายสามเดือน พระนเรศวรมหาราชมีการขุดสารบัตรน้ำสีขาว ๑๐ เมตร วันนั้นมีบุตรชายของข้าราชการที่พักอาศัยในค่ายจำนวน ๒ คนอายุ ๓๐ ปีและน้อยกว่า ๓๐ ปี ไปตกปลากินที่หนองน้ำนี้ เด็กคนน้องได้พลัดตกลงไปในสาร และไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จึงร้องขอความช่วยเหลือจากพี่ ด้วยความดุใจพี่ชายจึงกระโดดลงไปช่วยน้อง แต่ด้วยความที่เด็กหิ้งสองห่าอยู่ไม่เป็น จึงขมน้ำเสียชีวิตทั้งสองคน จากนั้นมาจึงเรียกสารบัตรน้ำว่าสารสองพื้น้อง

สารสองห้อง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของพระราชวังขันทนา อยู่นอกกำแพงวัง มีรูปทรงเป็นสารบัตรรูปตัวสีเงินฝา ตรงกลางสารบัตรด้านกว้างมีโคกเป็นทาง ทำให้มองดูเหมือนมีสารบัตรสองห้อง จึงได้ชื่อว่าสารสองห้อง สันนิฐานว่าคงเคยเป็นที่สำราญพระราชนัดยุ่งพะนາหากษัตริย์ที่ประทับ ณ พระราชนิมมาน

สะพานค่า อยู่ที่ตำบลปิงพระ เป็นสะพานที่ใช้ห้ามน้ำตกตอนแรกเริ่มสร้างด้วยไม้ ปีนี้มีชื่อเรียกตาม ด้วยมาเกิดไฟไหม้ถูกพานงานดำเนินต่อต่อไป ชาวบ้านจึงเรียกว่า “สะพานค่า” จนกระทั่งมีทางรถไฟตัดผ่านก็มีการสร้างสะพานรถไฟขึ้น สะพานแห่งนี้ทำด้วยสีค่า จึงเป็นสะพานค่าห้ามสะพานใหม่และสะพานเก่า

หนองรอก เป็นร่องหนองน้ำอยู่ที่บ้านดอนทอง เป็นหนองน้ำที่มีดันจิกขึ้นอยู่ริมรายริมหนอง แม่อนหนองน้ำคืนเขิน ทางราชการได้ใช้รถถังดินให้ลึกกว่าเดิม เพื่อให้ชาวบ้านได้หาปลา ทำประมง และใช้น้ำทำการเกษตร

หนองปลาใหญ่ สมัยก่อนหนองป่าปลาใหญ่เป็นแม่น้ำที่เป็นเส้นทางการค้าขาย ช่วงหนึ่งของแม่น้ำเป็นแม่น้ำร่องใหญ่ ในน้ำมีปลาขนาดใหญ่ ชาวบ้านล่องแพไปพน ร่องน้ำน้ำนี้แล้วก็จะจับปลา ปลาที่จับได้จะดัวใหญ่มาก มักจะรวมตัวกันอย่างชุมชนในบริเวณแห่งน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกแม่น้ำน้ำนี้ว่า หนองปลาใหญ่

หน่องแห้วนและเจ้าสามอแครง^{๖๙} นานมาแล้วมีเมือง ๆ หนึ่งถูกสาปให้ถล่ม เจ้าหญิงแห่งเมืองนี้ต้องหนีอาชีวิตรอด แต่หนีไปทางไหนเมืองก็ถล่ม พื้นดินแตกขูบไปหมด เจ้าหญิงจึงถอดแห้วนอธิษฐานขอให้รอดพ้นจากยันตรายแล้วว่างแห้วนไปยังที่แห่งหนึ่งที่นั่นเลยได้ชื่อว่า “หน่องแห้วน” ด้วยแรงอธิษฐานจึงมีหมุนวนนาซวยเดือดยกเข้าฟ้าขว้างมาตะแคงอุดรอยแยกของคินไว้ได้ เจ้าหญิงจึงปลดปลอกภัย ยอดเข้าฟ้าที่ถูกตีดามาจึงกลายเป็นภูเขาอิฐถุกหนึ่งชื่อว่า เท้าตะแคงหรือเจ้าสามอแครง

หน่องแห้วน^{๖๙} (สำนวนที่ ๒)

เมือง ๆ หนึ่งมีราชนีรื่อนงามหอบ วันหนึ่งเมืองเกิดคลื่นน้ำท่วมขึ้นมาหนึ่งจากเมือง ม้าเกิดหนักจึงวิ่งต่อไปไม่ไหว เพราะมีความหนักมากขนาดนั้น น้ำท่วมหอบจึงตัดสินใจถอดแห้วนทิ้ง ทำให้เป็นชื่อสถานที่ “หน่องแห้วน”

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล侈ณฑล
Pibulsongkram Rajabhat University

อ่ำกอวังทอง

อ่ำกอวังทองเดินมีชื่อว่า นครป่าหมาก ตามด้านานแล้วว่า มีพื้นอ่องครอบกรุงหนึ่ง หนีความแห้งแล้งมาเสาะแสวงหาที่ทำนาหาภิน ได้นามพนแหล่งที่มีน้ำไหลผ่านพื้นที่คืนเป็นที่รับถุ่มอุดมสมบูรณ์ พื้นอ่องหันสองคนจึงเข้าไปอยู่อาศัย คนพื้ดังกรากอยู่บริเวณบ้านป่าหมาก คนน้องเข้าไปตั้งกรากอยู่บริเวณบ้านบางสะพาน เมื่อมีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น หันสองพื้นอ่องจึงคิดที่จะสร้างวัด คนพื้ดสร้างวัดชื่อวัดป่าหมาก คนน้องสร้างวัดชื่อวัดบางสะพาน ต่อมาจึงรวมกันตั้งเป็นตำบล เรียกว่าตำบลป่าหมาก แล้วตั้งที่ทำการอ่ำกอ布ริเวณตลาดสดป้าจุบัน เรียกว่าอ่ำกอentonครป่าหมาก

มีผู้ใจคิดคนหนึ่งได้ท่องจากแม่น้ำบริเวณโถงหน้าวัดคุณครป่าหมาก มีผู้ทราบเรื่องกีเด่ากันต่อ ๆ ไป ชาวบ้านจึงเรียกชื่อแม่น้ำนี้ว่าแม่น้ำวังทอง ตัวป่าหมากจึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวังทอง และเรียกอ่ำกอentonครป่าหมากว่าอ่ำกอวังทอง ตั้งแต่นั้นมา

ประวัติความเป็นมา

อ่ำกอวังทองเป็นอ่ำกอชั้นหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลก ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เมื่อตั้งเป็นอ่ำกอครั้งแรกที่ทำการอ่ำกอตั้งอยู่ที่บ้านสามเรือน ซึ่งป้าจุบันอยู่ในเขตอ่ำกอบ้างกระหมุน

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ย้ายที่ตั้งที่ว่าการอ่ำกอจากบ้านสามเรือน ตำบลป่าหมาก มาตั้งอยู่ที่บ้านวังทอง ตำบลตลาดท่า (ป้าจุบันเป็นตำบลวังทอง) เรียกชื่อว่า อ่ำกอentonครป่าหมาก

เนื่องจากนิรภัยที่ตั้งที่ทำการอ่ำกอentonครป่าหมาก ถูกน้ำขาดดิ่งพัง จึงย้ายที่ตั้งที่ทำการอ่ำกอขึ้นคลื่นหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ มาตั้งที่อยู่ป้าจุบัน และยังคงเรียกอ่ำกอentonครป่าหมาก จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๘๘ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นอ่ำกอวังทองตามชื่อแม่น้ำวังทอง

ສາທາລະນະລັດ

ปีงบประมาณที่ว่าการอำเภอวังทองดึงดันอยู่ที่หน้า ๑ ตำบลลวังทอง อยู่ห่างจากแม่น้ำวังทองประมาณ ๑๐๐ เมตร ห่างจากถนนสายพิมาย-โภค-หล่มสัก ประมาณ ๘๐ เมตร อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดพิมาย-โภคไปทางทิศตะวันออก ๑๕ กิโลเมตร

อายุการใช้งาน

ทิศเหนือ	ศิริท่องกับอีนาโกวัสดุโน้สต์
ทิศใต้	ศิริท่องกับอีนาโกบางกระทุน
ทิศตะวันออก	ศิริท่องกับอีนาโกนครไทย
ทิศตะวันตก	ศิริท่องกับอีนาโกเมืองพิษณุโลก

ຄົກນອະກຸນປີປະເທດ

สำหรับวังทอง ตั้งอยู่ในบริเวณตอนกลางของชั้นหัวดินพิษณุโลก ประกอบด้วยบริเวณที่ราบ และที่ราบลุ่มในทางตะวันตกและทางตอนใต้ของจังหวัด ได้แก่ ตำบลวังทอง และตำบลล่วงพิกุลส่วนทางทิศเหนือจะเป็นอุทยานและตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด เป็นบริเวณที่คาดเดินนาและเทือกเขา สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ ได้แก่ ตำบลล่วงนกยัน ตำบลคินหงส์ ตำบลท่าหนึ่นราม และตำบลบ้านคลาง บริเวณที่อุทิศเช้าส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ตำบลวังนกยัน ตำบลแกลง โถว และตำบลบ้านคลาง

ทางทิศตะวันออกมีพิคเข้าใหญ่อยู่ระหว่างจังหวัดพิษณุโลกกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ เขาก้อ และอุทยานแห่งชาติภู hinร่องกล้า เป็นพิคเข้าสวยงาม มีสัตว์ป่าชุมชน และยังเป็นแหล่งกำเนิดน้ำตกด้วย ๆ ในอุทยานแห่งชาตินี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ น้ำตกสูงในหุบเขา น้ำตกแห่งซอง น้ำตกป้อบ และน้ำตกแห่งโถงวา เป็นต้น

ມະນູນ້າກົດາຄົມ

แม่น้ำที่ไหลผ่านอิมบะวังทอง ที่สำคัญนี้ ๓ สายคือ

๑. แบบน้ำรังทอง มีด้านกำเนิดมาจากการริเวณชายฝั่ง เกือกเขานาสลงหลัง
จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้ผลผ่านอีกครั้งหนึ่งที่คำนวณนักแต่ง คำนวณแก่งโถภา คำนวณชัยนาท
คำนวณลังทอง คำนวณคินทอง คำนวณพิจุล และคำนวณแม่ระกา ให้ผลลงอยู่เมืองน้ำที่ท่าแพ่อ
จังหวัดพิจิตร

๒. แม่น้ำแควน้อย มีด้านกำเนิดจากเทือกเขาภูมิร่องคล้า อำเภอครัวไทย ไหลผ่านอำเภอวังทองในท้องที่ด้านลับบ้านกลาง ผ่านอำเภอวัดโบสถ์ และลงสู่แม่น้ำน่านที่อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

๓. แม่น้ำท่าหนึ่นรำ มีด้านกำเนิดจากเทือกเขาในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ไหลผ่านอำเภอเมือง ตำบลท่าหนึ่นรำ และตำบลพันชาลี ในเขตอำเภอวังทอง ไหลผ่านอำเภอบางกระทุ่ม และลงสู่แม่น้ำน่านที่บ้านท่าหลวง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

การคมนาคม

บ้านก่อวังทองมีเส้นทางคมนาคม ติดต่อกับจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดไก่เดื่อ ทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรถโดยสารประจำทางบริษัทขนส่งจำกัด ซึ่งตั้งอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๙ มีดังนี้

๑. สายกรุงเทพฯ - เชียงใหม่	๗. สายพิษณุโลก - พิจิตร
๒. สายกรุงเทพฯ - น่าน	๘. สายพิษณุโลก - เพชรบูรณ์
๓. สายกรุงเทพฯ - อุตรดิตถ์	๙. สายพิษณุโลก - นครไทย
๔. สายกรุงเทพฯ - เชียงราย	๑๐. สายพิษณุโลก - ลากเล็ก
๕. สายกรุงเทพฯ - พะเยา	๑๑. สายพิษณุโลก - ชาติธรรมการ
๖. สายกรุงเทพฯ - เชียงใหม่	

การสาธารณูปโภค

การบริการด้านสุขาภิบาลน้ำดื่มของอำเภอวังทอง ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชากร ในเขตสุขาภิบาลวังทอง มีโรงพยาบาลเพียง ๑ แห่ง ขนาด ๓๐ เตียง บ้านเรือนข้ามแม่น้ำด้วยสะพานดิน ๑๐ แห่ง สำนักงานสาธารณูปโภค ๑ แห่ง และสำนักงานพัฒนารัฐ ๑ แห่ง

นอกจากนี้อำเภอวังทองยังเป็นที่ตั้งศูนย์สุขาภิบาลเขต ๖ พิษณุโลก และเป็นที่ตั้งวิทยาลัยสาธารณูปโภคศรีนธร ซึ่งตั้งอยู่ติดกับถนนสายพิษณุโลก-หล่มสัก ห่างจากจังหวัดพิษณุโลกประมาณกิโลเมตรที่ ๑๑

สาธารณูปโภค

ทุกตำบลในอำเภอวังทองมีไฟฟ้าใช้โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้บริการแก่ชุมชนได้ประมาณ ๒,๘๘๒ ราย การให้บริการน้ำประปาในชุมชนสุขาภิบาลวังทองให้บริการได้ประมาณ ๕๐๐ หลังคาเรือน

การให้บริการด้านการสื่อสารในชุมชนสุขาภิบาลวังทองมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข และชุมสายโทรศัพท์ และโทรศัพท์สาธารณะ ๑ ตู้ นอกจากนี้มีโทรศัพท์ประมาณ ๓๐๐ เลขหมาย

การศึกษา

มีโรงเรียนในอำเภอวังทอง ระดับประถมศึกษา๑๐๙ แห่ง ระดับมัธยมศึกษา ๒ แห่ง และโรงเรียนการศึกษาผู้ด้อย ๑ แห่ง

การปกครอง

อำเภอวังทองบูรณาการปกครองเป็น ๑๑ ตำบล ๑๔๖ หมู่บ้าน คั้น*

๑. ตำบลแห่งโถกฯ	๑๑	หมู่บ้าน
๒. ตำบลลัษณะ	๙	หมู่บ้าน
๓. ตำบลคินทอง	๑๐	หมู่บ้าน
๔. ตำบลท่าหินราก	๑๑	หมู่บ้าน
๕. ตำบลบ้านกลาง	๑๘	หมู่บ้าน
๖. ตำบลพันชาลี	๑๗	หมู่บ้าน
๗. ตำบลแม่ระกา	๑๕	หมู่บ้าน
๘. ตำบลลังทอง	๑๑	หมู่บ้าน
๙. ตำบลลังนกแอน	๑๗	หมู่บ้าน
๑๐. ตำบลลังพิกุล	๑๗	หมู่บ้าน
๑๑. ตำบลหนองพระ	๑๑	หมู่บ้าน

วัดในอัมมกาวงศ์ มีจำนวน ๒๔ วัด ดังนี้

๑. วัดกอกไม้แดง ตั้งอยู่ที่บ้านกอกไม้แดงสร้างขึ้นเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๐
๒. วัดกาภัยกุ่วประชานุรักษ์ ตั้งอยู่ที่บ้านวังบอน สร้างเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๔ ที่ดังวัดมีลักษณะเหมือนกาหรือแหลม มีปีกล้อมรอบวัด ๓ ด้าน เดิมมีนามว่า วัดบึงพร้าว
๓. วัดเขาน้อห์รัตนาราม ตั้งอยู่ที่บ้านเขาน้อห์ สร้างเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๒ ชาวบ้านเรียกนามสัน្តิ ฯ ว่า วัดเขาน้อห์
๔. วัดเขานนมทองศรีราชา ตั้งอยู่ที่บ้านหนองขาنم สร้างขึ้นเมื่อวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๑ ชาวบ้านมักเรียกว่า วัดหนองขาنم ตามชื่อบ้านบริเวณที่ดังวัดมีลักษณะเป็นถูกเขามีรอยพระพุทธบาทจำลองอยู่ด้วย
๕. วัดเขากาสมอแครง ตั้งอยู่ที่บ้านเขากาสมอแครง สร้างเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๔
๖. วัดคลองสู่ ตั้งอยู่ที่บ้านคลองสู่ สร้างขึ้นเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๗
๗. วัดคลองทดนบกรหาราม ตั้งอยู่ที่บ้านทดนบ สร้างเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๒
๘. วัดคลองเป็ด ตั้งอยู่ที่บ้านคลองเป็ด สร้างเป็นวัด พ.ศ.๒๕๒๗
๙. วัดคลองเมือง ตั้งอยู่ที่บ้านคลองเมือง สร้างเป็นวัด พ.ศ.๒๕๒๕
๑๐. วัดเจริญผล ตั้งอยู่ที่บ้านเจริญผล สร้างเป็นวัด พ.ศ.๒๕๓๐ ชาวบ้านมักเรียกว่า วัดคงกระง
๑๑. วัดราชชุมพรกรุงธรรน ตั้งอยู่ที่บ้านใหม่ชัยเจริญ บนพื้นที่เนินสูงเชิงเขา พนมสักว่า สร้างเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๙๑
๑๒. วัดไชยนา ตั้งอยู่ที่บ้านชัยนา สร้างเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๐๐ นามวัดเดิมเรียกันว่า วัดกรายนา
๑๓. วัดเฒน้อย ตั้งอยู่ที่บ้านบึงพร้าว สร้างเป็นวัดประจำย พ.ศ.๒๔๐๐ ชาวบ้านเรียกว่า วัดบึงพร้าว หรือวัดใน

๑๕. วัดคงจันทร์ ตั้งอยู่ที่บ้านคงจันทร์ สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๒๕

๑๕. วัดคงพลาวงศ์ ตั้งอยู่ที่บ้านคงพลาวงศ์ สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๖. วัดกรรภ์ไพรวัลย์ ตั้งอยู่ที่บ้านกรรภ์ไพรวัลย์ สร้างเป็นวัดประมาณ

พ.ศ. ๒๕๔๗

๑๗. วัดทำเข้ามานะ ตั้งอยู่ที่บ้านทำเข้ามานะ สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๐
ชาวบ้านเรียกสั้น ๆ ว่า วัดทำเข้ามานะ

๑๘. วัดทำท่าหมื่นราม ตั้งอยู่ที่บ้านทำท่าหมื่นราม สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙

๑๙. วัดทางลัคประชาราม ตั้งอยู่ที่บ้านทางลัค สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ชาวบ้านนิยมเรียกสั้น ๆ ว่า วัดทางลัค

๒๐. วัดทุ่งน้อย ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งน้อย สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๕ ระยะแรก
สร้างวัดเรียกวัดทุ่งน้อยก็เรียบร้อย

๒๑. วัดไกรงานแม่ริบูรณ์ ตั้งอยู่ที่บ้านไกรงานแม่ริบูรณ์ เป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙

๒๒. วัดนาหารามสามัคคีธรรม ตั้งอยู่ที่บ้านนาหาราม สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ชาวบ้านนิยมเรียกสั้น ๆ ว่า วัดนาหาราม

๒๓. วัดน้ำพรุ ตั้งอยู่ที่บ้านน้ำพรุ สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒๔. วัดน้ำรินเจริญธรรม ตั้งอยู่ที่บ้านน้ำริน สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๑ ชาวบ้านนิยมเรียกชื่อวัดสั้น ๆ ว่า วัดน้ำริน

๒๕. วัดเนินมะเกลือวนาราม ตั้งอยู่ที่บ้านเนินมะเกลือ สร้างเป็นวัด
ประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ชาวบ้านนิยมเรียกว่า วัดเนินมะเกลือ

๒๖. วัดเนินไม้แดง ตั้งอยู่ที่บ้านเนินไม้แดง สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๓๐
วัดเนินสว่างวาราม ตั้งอยู่ที่บ้านเนินสว่าง สร้างเป็นวัดประมาณ

พ.ศ. ๒๕๔๒ ชาวบ้านเรียกสั้น ๆ ว่า วัดเนินสว่าง

๒๗. วัดเนินสะอาด ตั้งอยู่ที่บ้านเนินสะอาด สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒๘.วัดบัวทอง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองคล้า สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๒ เดิมเรียกวัดกรีบบัวทอง

๒๙.วัดบางสะพาน ตั้งอยู่ที่บ้านบางสะพาน สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๐๐ เดิมวัดนี้อยู่ในอำเภอป่าหมาก ซึ่งอำเภอวังทองได้แยกออกมาสำหรับ นครป่าหมากได้เปลี่ยนเป็นอำเภอกระหุน

๓๐.วัดม้านกกลาง ตั้งอยู่ที่บ้านกกลาง สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๐

๓๑.วัดม้านเจ็ก ตั้งอยู่ที่บ้านเจ็ก สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๖

๓๒.วัดม้านคินทอง ตั้งอยู่ที่บ้านคินทอง สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๐๖
เดิมเรียกว่าวัดคงคินทอง หรือวัดคงลินทอง

๓๓.วัดม้านแدوا ตั้งอยู่ที่บ้านแدوا สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๑

๓๔.วัดม้านบ่อโวนาราม ตั้งอยู่ที่บ้านบ่อโวนาราม สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๒ ชาวบ้านเรียกนามวัดอีกอย่างหนึ่งว่า วัดครูบ้านบ่อโวนาราม

๓๕.วัดบึงราชนก ตั้งอยู่ที่บ้านหัวโนน สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๗

๓๖.วัดป้อมอาร์ทราหะรุน ตั้งอยู่ที่บ้านป้อม สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๒

๓๗.วัดปากษะ ตั้งอยู่ที่บ้านปากษะ สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๕

๓๘.วัดกันชาดี ตั้งอยู่ที่บ้านพันชาดี สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๑

๓๙.วัดม่วงทอง ตั้งอยู่ที่บ้านม่วงทอง สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๐

๔๐.วัดแม่ระกา ตั้งอยู่ที่บ้านแม่ระกา สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๗

๔๑.วัดราษฎร์บริสุทธิาราม ตั้งอยู่ที่บ้านเขาสามอแครง สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๕

พ.ศ. ๒๔๘๑

๔๒.วัดจัจชารามาส ตั้งอยู่ที่บ้านเขาสามอแครง สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๕

๔๓.วัดวังกระชอน ตั้งอยู่ที่บ้านวังกระชอน สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๒๒

๔๔.วัดวังคาดารัตนาราม ตั้งอยู่ที่บ้านวังคาด สร้างเป็นวัดประมาณ

พ.ศ. ๒๔๘๑ ชาวบ้านเรียกสั้น ๆ ว่า วัดวังคาด

๔๕.วัดวังทองวนาราม ตั้งอยู่ที่บ้านวังทอง สร้างเป็นวัดประมาณ

พ.ศ. ๒๔๘๑

๔๖.วัดวังนกแย่น ตั้งอยู่ที่บ้านวังนกแย่น สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๖๐

๔๗.วัดวังน้ำใส ตั้งอยู่ที่บ้านวังน้ำใส สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๓๕

๔๘.วัดวังพรน ตั้งอยู่ที่บ้านวังพรน สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๓๗

๔๙.วัดวังพิกุลธรรม ตั้งอยู่ที่บ้านวังพิกุล สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๓๑ ชาวบ้านมักเรียกว่า วัดวังพิกุล

๕๐.วัดวังไม้ดอก ตั้งอยู่ที่บ้านวังไม้ดอก สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๘๒

๕๑.วัดวังวารีศรีศรีทักษารณ ตั้งอยู่ที่บ้านวังน้ำใส สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๒๕ บางคนเรียกว่า วัดวังน้ำใส

๕๒.วัดวังวารีศรีศรีทักษารณ ตั้งอยู่ที่บ้านคุ้งหมุสี สร้างเป็นวัดประมาน

พ.ศ. ๒๕๘๐

๕๓.วัดวังคำโรง ตั้งอยู่ที่บ้านวังคำโรง สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๘๒

๕๔.วัดกรีฑารามชักร ตั้งอยู่ที่บ้านวังกะชาก สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๒๐

ชาวบ้านมักเรียกว่า วัดวังกะชาก

๕๕.วัดกรีถอกยม ตั้งอยู่ที่บ้านเดื่อลาภทาง สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๕ ชาวบ้านมักเรียกว่า วัดเดื่อลาภทาง

๕๖.วัดกระนกวานมคีธรรม ตั้งอยู่ที่บ้านไรยา สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๘๑ ชาวบ้านนิยมเรียกว่า วัดไรยา

๕๗.วัดสะเค ตั้งอยู่ที่บ้านสะเค สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๕๕

๕๘.วัดฤทธิธรรมพนนทอง ตั้งอยู่ที่บ้านฤทธิธรรมพนนทอง สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๒๕

๕๙.วัดฤทธิธรรมพ่อรังธรรม ตั้งอยู่ที่บ้านสีแยก สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๘๗ ชาวบ้านมักเรียกว่า วัดสีแยก

๖๐.วัดโถการาม ตั้งอยู่ที่บ้านทรพัยไพรวัลย์ สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๒๑

๖๑.วัดหนองกัญชู ตั้งอยู่ที่บ้านหนองกัญชู สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๘๒

พ.ศ. ๒๕๘๒

๖๒.วัดหนองกาดำเนินธุระน ตั้งอยู่ที่บ้านหนองกาดำเนิน สร้างเป็นวัดประมาน พ.ศ. ๒๕๘๗ ชาวบ้านนิยมเรียกนามวัดว่า วัดหนองกาดำเนิน

๖๓. วัดหนองหารี่อง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองหารี่อง สร้างเป็นวัดปะนาณ พ.ศ. ๒๕๔๗
๖๔. วัดหนองเตาอิฐ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองเตาอิฐ สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๖
๖๕. วัดหนองทอง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองทอง สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๐
๖๖. วัดหนองบัว ตั้งอยู่ที่บ้านหนองบัว สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๑
๖๗. วัดหนองปรือ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองปรือ สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๐
๖๘. วัดอรัญญาภิริยาราม ตั้งอยู่ที่บ้านแก่งซอง สร้างเป็นวัดปะนาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ เดิมเรียกว่าวัดเทพนิมิตรแก่งซอง

กฎหมายดำเนินคดีทุบบ้าน

๑. คำกลอกงโภก

บ้านเราโน้อ"

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้มีรายงานข้อมูลพจากบ้านกอกสะท้อน อิงเกอก้านข้าย จังหวัดเลย เข้ามาตั้งบ้านเรือนปะนาณ ๑๐ ครัวเรือน ต่อมานั่งมีผู้อพยพมาอยู่กันเป็น จำนวนมาก ห่างจากหมู่บ้านไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ ๒ กิโลเมตร มีเขาน้อยตั้งอยู่ จึงเรียกชื่อที่บ้านนี้ว่า บ้านเราโน้อ"

๒. คำกลอร์ยาน

บ้านคลองตะระเจ"

มีเรื่องเล่าว่าว่า สามพ่อคน ไม่มีบ้านผู้คนอาศัยอยู่ มีแต่ป่า ในป่านี้ถ้าซึ่งจะเดิน ด้วยน้ำคลองใหญ่หลายเหว้าเข้าไปอาศัยฟักไว้ ชาวบ้านไม่กล้าเข้าไปในถ้า เพราะกลัวจะระเจกิน จึงเรียกว่า ถ้าเข้าหาก ถ้าอยากดูจะระเจกินให้อาในด่องมานป่า จะระเจกินจะยกบ้านจากถ้า แต่ไม่ทำร้ายคน เพราะมีเจ้าพ่อจะระเจกอบดูบุญอยู่

จะระเจที่อยู่ในถ้าจะคิดจากถ้าบึงชั้นนามไปยังบึงกรอบ จนทำให้น้ำจาก ถ้าบึงชั้นนามกับบึงกรอบไหลรวมกันเป็นคลอง ชาวบ้านจึงเรียกว่า คลองจะระเจ ซึ่งภายในมีผู้คนเข้ามาอาศัยมากขึ้น จะระเจก็ถูกฆ่าไปมาก บางตัวก็หนีไปอยู่ที่อื่น

บ้านชั้นนำ*** (สำนวนที่ ๑)

เดินหนูบ้านนี้มีชื่อว่า บ้านทรายงาม เพราะบริเวณเม่น้ำซึ่งไหลผ่าน
หนูบ้านนี้เป็นทรายขาวเป็นแกระยับยั้งหอดอกไปกลางเม่น้ำ ต่อมาชื่อทรายงามก็
เปลี่ยนแปลงเป็น ชั้นาน จนทุกวันนี้

บ้านชัยนาท^{๑๐๒} (บ้านวันที่ ๒)

หมู่บ้านนี้เกิดขึ้นเมื่อประมาณ ๒๐๐ ปี ตั้งอยู่กิโลเมตรที่ ๒๒-๒๔ ถนนพิษณุโลก - หล่มสัก เมื่อก่อนหมู่บ้านนี้มีหาดทรายขาวเป็นแนววิ่ง มีความสวยงามมาก คนที่เดินทางผ่านไปมาจึงเรียกว่า บ้านทรายขาว ต่อมาก็ยกหิน้ำท่ามไว้ ผู้คน สักวันถ้วนตายจำนวนมาก พิชสาร ไร่นาเสียหายมีโศกนาฏกรรมบริเวณทรายขาวมาจนหมด ทรายที่เห็นอยู่ก็เป็นทรายที่ถูกคลนพัดมาจากที่อื่น ถ่วงคนที่รอดตายที่ตั้งบ้านเรือนใหม่ เป็นที่น่าสังกัดว่า ผู้ชายในหมู่บ้านนี้จะมีใบหน้าของคนที่ล่องลอยอยู่ในหมู่บ้านอื่น ๆ จึงมีชื่อใหม่ว่า “บ้านชาญนา” ต่อมาก็เปลี่ยนไปเป็น ชาญนา และ ไชยนา หรือชื่อนามซึ่งภาษาเขียนบ้างก็ใช้บ้านชาญนา ซึ่งโดยเรียกเขียนว่า โรงเรียนไชยนา

บ้านพ่อไม่รัง (ไม่ทราบนามผู้เด่า)

สามัญก่อนหน่วยบ้านนี้เป็นป่าทึบ มีนาหายไปร่วงเขินอยู่หานา闷่นติดอยู่กับแม่น้ำ มีถนนเข้าไปปัดดักหัวใจ เพื่อนำเขายามาทำพรวนมดครัวอย่าง ปรากฏว่าจะระเจ้าไว้ได้อยู่ในกอหาราย แต่เขานั้นลงชนเป็นทางเดิน ต่อมนึงนิยชาตันดาได้เข้าไปทำนาหากิน ตั้งบ้านเรือน ณ ที่นั้น ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านท้าวเจ้า.

๙๐๖๐

ถ้ามันก่อนในแม่น้ำวัง มีด้านบนคลองตามน้ำมาและขยายออกเกือบเต็มวัง
ทางบ้านจึงเรียกว่า บ้านวังบอน

ນ້ຳນົມພຽງ (ຕຳນວນທີ ๙)

ນີ້ກັນລາວພຍພມາຈາກເມືອງວຽງຈັນທີ່ ບຸກປ້າຜ່ານມາຕັ້ງຮຽກອູ້ທີ່
ໜຸ້ງເກັນນີ້ປະມາດ ๑๐ ກຣອບຄຣວ້າ ຕ້ອນມານີ້ພະເດີນຊຸດຄົນມາປຶກຄວດອູ້ໃນເປົ້າ ທ້າວບ້ານໃນ

ลักษณะนี้นำอาหารคาวหวานไปจราจรสุกครึ่งๆ เข้า พระสุกครึ่งเล่าให้ชาวบ้านฟังว่า จะเป็นเรื่องดีที่ทำน้ำดื่มให้เป็นสีเขียวที่อุดรัตน์ ชาวบ้านจึงน้อมถือต่อๆ กันไป แล้วก็พากันมาตรฐานพิริยาเป็นทองคำชิงๆ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบึงพริยา

บ้านบึงพริยา^{๖๖} (สำนวนที่ ๒)

เดิมหมู่บ้านนี้เป็นป่าทึบไม่มีผู้คนอยู่อาศัย ต่อมานี้คือนพพนาสร้างบ้านเรือนมากมาย ชื่อหมู่บ้านคงจะได้มาจากชื่อวัดบึงพริยา เพราะบริเวณวัดมีน้ำตกใหญ่ อุ่น และมีต้นมะพร้าวซึ่งเป็นจำนวนมาก จึงเรียกว่า บึงมะพร้าว ต่อมาเรียกสืบๆ ว่า บึงพริยา

๑. คำนลศินหอย

บ้านคลองคาด^{๖๗}

เดิมหมู่บ้านนี้มีความแห้งแล้งมาก บางครั้งเกิดน้ำท่วม รายฎรไม่สามารถทำนาได้ อย่างไรก็ตามชาวบ้านได้พยายามขุดคล่องผ่านเข้าไปสู่แม่น้ำ ห้วยหนอง จึงเรียกว่า บ้านคลองคาด

บ้านชำเดย^{๖๘}

สามยก่อนหน่ายบ้านนี้เป็นป่าดิน มีคล่องซึ่งน้ำไหลลงมาเย็บทุ่งนา ตอนนั้นยังไม่มีใครเข้ามาอยู่อาศัย หลังจากที่นายห้อง อั้มพรศักดิ์ กับนายพิน นาคสมน ได้เข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่กัน ต่อมามีชาวบ้านเข้าไปจับของทำไร่ ทำนากันเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีคล่องชำนาญ ซึ่งมีต้นเตยป่าเข็นอยู่มาก จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อคล่องว่า บ้านชำเดย

บ้านศินทอง^{๖๙}

สามยก่อนหน่ายบ้านนี้เป็นป่าดิน มีศือ เกือง กวาง ลิง ค่าง หมูป่า ไก่ป่า มากมาย เดิมมีชื่อว่า คงลืนทอง เพราะศินมีศือแดงเหมือนทอง และลืนทองหมายถึง คำพูด

อันศักดิ์สิทธิ์ บุคคลย่างไรเป็นอย่างนั้น สมัยทรงกรุงโภกครังที่ ๒ ญี่ปุ่นเคยผ่านหมู่บ้านนี้ มีชาวบ้านไปรับจ้างแบกของให้กับญี่ปุ่น ซึ่งมีถนนสายที่ญี่ปุ่นผ่านปราการถูกอุด จากถนนหลวงสายวังทอง-เทาทราย กิโลเมตรที่ ๔ ถึงกิโลเมตรที่ ๗

ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เปเปลี่ยนชื่อจากคงลืนทองเป็นคงคินทอง และเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๑ ได้แยกจากตำบลวังทองมาเป็นตำบลคินทอง จนทุกวันนี้

มีผู้เล่าไว้ว่า ดินที่เป็นสีแดงเหมือนทอง เพราะขันทโทรศัพต์ตื้นกับใจร้าว ห้าร้อยลีดของใจร้าว กับขันทโทรศัพต์ทำให้คินเป็นสีแดง

หมู่บ้านคินทองนี้ สามารถปลูกพืชได้ผลดีตลอดทั้งปี ผลไม้ที่ขันชื่อคือ น้อยหน่า และผลไม้อื่น ๆ อีกมาก many ประชาชนที่มาอาศัยอยู่ส่วนมากพูดภาษาจากอีสาน และจังหวัดพิจิตร

บ้านหนองกนํ๚

ตามที่ก่อนเคยเป็นป่าและมีหนองน้ำที่ขนาดใหญ่อยู่กลางป่า ซึ่งเป็นที่อาภัย ของบุคคลเช่นเดียวกัน แต่ก็มีชากุนมากที่สุด ชาวบ้านจับกันมาทำอาหารเป็นประจำ จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหนองกนํ๚ นานาทุกวันนี้

บ้านหนองเด่า๓

ตามที่ก่อนหนู่บ้านนี้เป็นป่าและมีหนองน้ำที่ขนาดใหญ่อยู่ทางใต้ของหมู่บ้าน มีเรื่องเล่าไว้ว่า นายพرانคนหนึ่งท่องเที่ยวล่าสัตว์ไปในป่า มีความกระหายมาก บังเอิญ เดินไปพบร้อนของน้ำแล้วได้ดื่มน้ำและลงไประอบเด่น จึงสังเกตเห็นว่าหนองน้ำนี้มีรูปร่าง คล้ายกระดองหมา เมื่อเดินไปรอบ ๆ หนอง ก็พบเต่าขนาดใหญ่ตัวหนึ่งกำลังคลานลงมา ดินน้ำในหนอง นายพرانจึงเรียกหนองน้ำนี้ว่า หนองเต่า และเรียกบ้านที่ดีป่ากอนกลอย ที่เป็นชื่อของหมู่บ้านหนองเด่าไปด้วย

บ้านกอกไม้แดง๔

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่ ๑๖ มาตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ ชื่อบ้านกอกไม้ แดง หมู่ที่ ๔ ตำบลคินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

บ้านแหลมท่วง***

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่บ้านอกไม้แดง ตำบลลังทอง มาตั้งที่ตำบลคินหองและตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะของพื้นที่ บริเวณหมู่บ้านซึ่งเป็นที่ดอนและมีแหลมชื่นออกไปในที่ราบสูง เดิมมีป่ามะม่วงมาก จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านแหลมท่วง

๔. ตำบลท่าหนึ่นราน

บ้านคงคาล***

หมู่บ้านนี้สมัยก่อนมีต้นตะคล้อมากนาย ชั่งมีลักษณะทรงพุ่มใบตาล แต่ต้นไม่ใหญ่เหมือนต้นตาล ขอบขึ้นบนขอบปลากะเพราพันธุ์ตัวไป ต่อมา มีคนอยู่อาศัยมากขึ้น ได้จากการป่าตะคล้อชนเดียน ชาวบ้านจึงเรียกว่าบ้านคงคาล

บ้านคงน้อย***

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้เป็นป่าคลุ่ม มีสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่เป็นร้านวนมากและมีต้นไม้หลายชนิดขึ้นหนาแน่น ทั่วไปใหญ่จะเป็นไม้เนื้อแข็งและไม้บางขนาดใหญ่

เมื่อเรื่องราวต่อไป พ.ศ. ๒๕๖๐ รายฎรัฐหนึ่งซึ่งนายน้อย ไม่ทราบว่ามาจากจังหวัดใด เดินทางลัดเดلامาตามทิวแนวต้นยางใหญ่ เพื่อทำน้ำมันยางเอาไปขายซึ่งการคุณขาดมีตนนี้ ไม่มีแม้แต่ทางลốiทางกว้าง ไม่เดือดป่าคงดิน นายน้อยทำน้ำมันยางขายอยู่คล้ายสินปีชนถึงเก่ารرم ต่อมามีรายฎรัฐพอพยามจากห้วยจังหวัดเข้ามานูกเปิกทำไร่ทำนาเป็นจำนวนมาก เพราะพื้นที่ดูดมีความบูรรณ์ดี จึงมีผู้อพยพตามกันมาเรื่อย ๆ จนถึงเป็นหมู่บ้านขึ้นซึ่งรือว่า บ้านคงคาลน้อย ต่อมาเรียกตื้น ๆ ว่า บ้านคงน้อย

บ้านท่าหนึ่นราน***

เดิมหมู่บ้านนี้เป็นตำบลบ้านนุง เมื่อนายรามมาตั้งบ้านเรือนอยู่กับนายหนึ่น จึงขอแยกจากตำบลบ้านนุงมาเป็นตำบลท่าหนึ่นราน เนื่องจากตำบลท่าหนึ่นรานมีแม่น้ำต่ำคลองชุมพรไหลผ่านตลอดทุกหมู่บ้าน ประกอบกับนายหนึ่นรานก็มีช่างให้ลากซุ่งลงแม่น้ำลงคลองเป็นท่าหน้า จึงได้ชื่อว่าท่าหนึ่นราน

ปัจจุบันนี้ ตำบลท่าหนีนรามยังไม่มีถนน การคมนาคมยังไม่สะดวก แบ่งออกเป็น ๑๓ หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ ๖,๔๔๑ คน ทางราชการกำลังท่าถนนเข้าไปยังหมู่บ้าน

บ้านไทรงาน***

มีภูเขาสูงหนึ่งชื่อเขาพนมทอง เมื่อถึงวัน ๘ ค่ำ หรือ ๙ ค่ำ ของทุก ๆ เดือนจะมีแสงทองบนยอดเขาส่องสว่างออกไปเป็นช่อสูงใหญ่ สว่างไปทั่วบริเวณภูเขาสูงนั้น และมีเสียงปีพายดังมากจากบนภูเขาหนึ่น นักจากนี้ยังมีถ้ำซึ่งปิดเป็นได้ ภายในถ้ำมีเครื่องใช้ เช่น ขาน ขาม เครื่องใช้ในครัวเรือน ถ้าชาวบ้านจะนำไฟฟ้าด้วยแต่ต้องขอ吟 และนำมาส่องตามก้างหัน ต่อมากาบ้านนำของไปให้แล้วก็ไม่นำมาส่องคืนถ้าจึงถูกปิดสนินห จนถึงปัจจุบันนี้

บ้านไทรงาน ตั้งอยู่ห่างจากศูนย์เขตเมืองประมาณ ๑ กิโลเมตร มีต้นไทรใหญ่ชื่นอยู่ ๑ ต้น แหกนิ่มก้านใบขาวผ่องว่างไก่ลอกอกไปในพื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ เช่น บริเวณโคนต้นไทรเดียวน่อง หน่อนอนมีคนเคยปักกาลังดูแลอยู่ตลอดเวลา จึงเรียกชื่อ หมู่บ้านนี้ว่า บ้านไทรงาน ต่อมารื้นไทรต้นนี้ก็ตายลง

บ้านเนินสะอาด***

เมื่อ ๖๐ กว่าปีมาแล้ว หมู่บ้านนี้เป็นป่าทึบ ไม่มีคนมาอาศัย ผู้คนจากบ้านชนบท ย้ายมาเพื่อทำไร่ ได้อพยพเข้ามารังสรรค์อยู่ที่บ้านเนินสะอาด การคมนาคมในสมัยนั้นลำบากมาก มีแต่ทางเกวียน และทางรถลากไม้ จะเดินทางไปจ้างเกอแต่ละครั้ง ต้องเดินจากหมู่บ้านประมาณ ๑๑ กิโลเมตร ไปจีนรถที่กิโลเมตรที่ ๒๐ หน้าแล้งได้ถ่ายร่องบรรทุกข้าวของพ่อค้า ถ้าเป็นหน้าฝนต้องโดยสารเรือยนต์ พ.ศ.๒๕๑๕ จึงมีถนนรصف เข้ามาสร้างจึงเดินทางสะดวกขึ้น

บ้านเนินสะอาดตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นเนินสูง น้ำไม่ท่วมขังฉะนั้น จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านเนินสะอาด

บ้านหนองชุมแสง^{๑๖}

หมู่บ้านนี้มีหนองใหญ่อยู่แห่งหนึ่งมีดินไม่ให้ปลูกอยู่แห่งหนึ่งดันไม่ดันนั้นชื่อไม้ชุมแสง อยู่ที่กลางหนอง คนที่มาอยู่บ้านนี้เป็นคนแรก จึงเรียกบ้านนี้ว่า บ้านหนองชุมแสง

บ้านหนองหญ้าคมบาง^{๑๗}

หมู่บ้านนี้เด็ก่อนเป็นป่าดงดิบเรียกว่า คงถ้ำ มีหนองน้ำกว้างมาก เป็นที่ที่สัตว์ประเภทช้าง แมว วัว ควาย เก้ง กวาง บ่าง ชะนี ฯลฯ ลงไปกินน้ำในหนองนี้ แต่ คนไม่สามารถลงไปในหนองน้ำได้ เพราะมีหญ้าชนิดหนึ่ง ชื่อว่า หญ้าคมบาง ซึ่งอาจจะบาดผิวเป็นอันตรายได้ จึงเรียกว่าหนองหญ้าคมบาง

เมื่อมีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่มากขึ้น จึงได้ตั้งหมู่บ้านขึ้นและเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หนองหญ้าคมบาง

๕. ตัวเลบ้านคลาง

บ้านชุมแสง^{๑๘}

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ นิครอบครัว & ครอบครัว บ้ายมจากอีกฝ่ายค่าย จังหวัดเลย เข้ามารื้้นบ้านร่อน ก็อ นายอิน สีหะวงศ์ นุยเชิง สีฟอง นายสังวาล ปัญญาคำ นายค้าพัน ปัญญาคำ และนายอุน ปัญญาคำ ท่องเหมือนงานครอบครัวเพิ่มมาก ที่นี่จึงตั้งเป็นหมู่บ้านโดยแยกจากหมู่ ๔ บ้านนันกลาง ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ ๑๕๖ ไร่

เนื่องจากหมู่บ้านนี้อยู่ใกล้หนองน้ำ และมีดินชุมแสงขึ้นอยู่มากนาย จึงเรียกชื่อว่า บ้านชุมแสง

บ้านชั่วหาย^{๑๙}

หมู่บ้านนี้เดิมเป็นป่าไม้ มีสัตว์ป่าอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นายชาน พชรัตน์ นายหมาย พิมพา นายฤทธิ์ พรมสอน และนายย้าย หมื่นยศ ได้นำหักรากถางพงและตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย เนื่องจากหมู่บ้านนี้เป็นร่องน้ำชา มีดินหวานขึ้นอยู่มากนาย จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่าบ้านชั่วหาย ปัจจุบันมีบ้านเรือนประมาณ ๕๐ หลังคานเรือน และมีโรงเรียน ๑ โรง ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕

บ้านนาพราน*

มีคนอยพูดมาจากบ้านกอกแหน ตำบลนาดี อำเภอต่านชัย จังหวัดเลย เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านนี้ครั้งแรก จำนวน ๖ ครอบครัว คือ ๑. นายคาน อุทชิศักดิ์ ๒. นายดาว อุทชิศักดิ์ ๓. นายสาร อุทชิศักดิ์ ๔. นายเสน อุทชิศักดิ์ ๕. นายสา อุทชิศักดิ์ และ ๖. นายศิห พิเศษ ครอบครัวทั้ง ๖ นี้ มาสมทบกับนายพรานป้าหากายคนตั้งหมู่บ้านขึ้น จึงปรึกษากันและตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านนาพราน

ปัจจุบัน บ้านนาพราน แบ่งการปกครองออกเป็น ๒๔ คุ้ม มีบ้านทั้งหมด ๘๗๑ หลังคาเรือน ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันคือ นายจารุญ เป็งแท

บ้านน้ำเตา*

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ นายโี้ง นางเกศิน แฉมโนถิง เป็นผู้มาตั้งหมู่บ้านขึ้นเป็นคนแรก หมู่บ้านนี้มีเขากะยะล้อลมรอบทางทิศตะวันออกและทางทิศเหนือ มีคลองน้ำยางซึ่งต้นน้ำไหลมาจากเขากระยะทางด้วยฝั่งคลองมีต้นยางขึ้นเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านน้ำเตา

บ้านน้ำริน

เดิมชื่อหมู่บ้าน หูลิน หรือบ้านหุวน นิรเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมาว่า หมู่บ้านนี้ ตามยอกชนเป็นนกร้าวต่อ เป็นเมืองใหญ่ในธรรมชาติเรื่องสังข์ทอง ตอนที่ท้าวสามัคไห้ ถูกเชยหั่งจีดไปหาปลา เจ้าจะงะบ้าลูกใจอนุสุดท้องด้วยครูปะเป้ออก ที่ได้ต้นไม้ใหญ่ริมน้ำ(บึงขาต้องปัจจุบัน) เรียกป้อมมาร่วมกัน ส่วนถูกเชยหั่งหกคนมาแพนหลังคิดว่าเป็น เทวดา เข้าไปปักปลากล้วนเจ้าจะงะป้าคิดจะแหย่ชยผู้พี่ จึงให้ปลาแก่เชยหั่งหก โดยตัดติ่งหูของเจยผู้พี่ทั้งหกคนเพื่อแยกปลา

จากนั้นผู้คนเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหุวนหรือบ้านหูลิน ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๘๐ เปิดเที่ยวจากชื่อหมู่บ้านหูลินเป็นหมู่บ้านน้ำริน จัดตั้งเป็นหมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านกอก อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

หน้า ๑๘๙

หน้าที่ของปริญญา

ມີຕາກັນຍາຍ ໂ ກນ ຕາເຊື່ອບຸງຍ ຍາຍເຊື່ອເມົາ ສອງຄນໄດ້ນາພະນອນນຳເຫັ່ນມີ
ດັນປຣີຂຶ້ນອູ່ຕິມ ຈຶ່ງຍົກເບາສດານທີ່ນີ້ດັ່ງນັ້ນເວັນທຳມາຫາກິນແລະ ໄດ້ສັງເອົານັ້ນຫອນປຣີ

หน้าที่นักประถม

เดิมชาวบ้านเรียกว่า บ้านคง ไอก้าง เพราะไอก้างเป็นโจรร้ายที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจยิงตาย ณ หมู่บ้านนี้ ต่อมามีชาวบ้านได้พบหินก้อนหนึ่งมีรูปปรางค์ลักษณะรายจนขาวงล้ำน้ำออย จึงตั้งชื่อหมู่บ้านเสียให้ว่า บ้านหินปรางค์ หินมีรูปปรางค์ลักษณะราย ปัจจุบันมีบ้านเรือนอยู่ในหมู่บ้าน

พศ.๒๕๖๑ ครุยนต์ สุขคง ได้เปลี่ยนชื่อหนังเป็นใหม่เพื่อให้เป็นสตริงคลิปว่าหนังนินจาภัย

หมู่บ้านนี้เริ่มก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยนายพินพา แสงปัญญา ประทานส่วนใหญ่ของพื้นที่มาจากการอุดหนุนของชาติราชการ อ้าเกอนกรไทย จังหวัดพิษณุโลก อ้าเกอค้านชัย อ้าเกอนเมือง จังหวัดเลย และอพยพมาจาก จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดพิจิตร ดังนั้นจึงมีรากฐานพื้นที่ก้านหมู่อนภาคอีสาน เช่น หมู่อ้อ งานบุญบึงไฟ ท่อต้า คัวยี แคป้ารูบันนี กำลังจะเดือนหายไปจากสังคมของบ้านหินประกาย

หน้า ๑๖

ในสมัยก่อนมีพระรูปหนึ่งชาศิลป์ยุคเริงราษฎร์ซึ่งมีบึงขนาดใหญ่ ในบึงนั้นมีต้นมะพร้าวเขียวขึ้นอยู่ล้อมรอบบึง กลางบึงมีต้นมะพร้าวซึ่งออกผลเป็นเงินและเป็นทอง เมื่อ

ข้าวี่รู้ไปถึงชาวบ้าน ชาวบ้านก็อยากรู้แต่พอจะพิริยาวน์ไปเป็นของตนเอง จึงทำทุกวิถีทางที่จะให้ได้พอจะพิริยาวน์มา แต่ไม่มีความสามารถที่จะเข้าไปเก็บมีพิริยาวน์ได้ เพราะเมื่อเข้าไปเก็บก็จะมองไม่เห็นพิริยาวน์ นอกจากพระรูปนั้นจะเก็บให้ผู้ใดผู้หนึ่ง มีคนเสียชีวิต เพราะพยายามที่จะนำพิริยาวน์นั้นมาให้ได้ พระรูปนั้นจึงคลับบันดาลให้ศัตานมีพิริยาวน์ เก็บมีพิริยาวน์ทองนั้นจนหายไปในมือ ชาวบ้านจึงมาขอพิริยาวน์ที่อยู่ในมือไปปลูกด้วยหวังว่าเมื่อมีพิริยาวน์โถ จะออกผลเป็นเงินเป็นทอง จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านบึงพิริยาวน์

๖. คำนับสัมภาษณ์

บ้านคลองสู๊๑๕

เดินหมู่บ้านนี้ป่าไม้และสัตว์ป่าอยู่กันอยู่ติดกันพากเพียบบนทาง ในหมู่บ้านนี้มีคลองอยู่คลองหนึ่งซึ่งเกิดจากน้ำฝนที่คลอกลงมาจากเขาเพنمหงส์ให้รวมกันเป็นคลองชั้นคลอง ๒ ฝั่งคลองมีต้นประคุ้งทั้งขนาดใหญ่และเกือบชั้นคลองคล่องค้ำคล่องเป็นชั้นวนมา กันน้ำในคลองไม่เกยแห้ง มีสัตว์น้ำนานาชนิดอยู่ตามบูรณ์ ชาวบ้านก็เรียกว่า คลองคู่

ต่อมาเรื่อยๆ รู้ว่าไม่มีการณ์ได้ตัดไม้ทำลายป่าบ่อยๆ คลองน้ำหมูล้วนล้น น้ำในคลองคู่ดันกันไม่เข้าข้างเหมือนแต่ก่อน รายได้ต้องลดลง ทางราชการต้องเอา น้ำดันลงมาจ่ายในฤดูแล้งทุกปี ที่นี่คืนก็กลับเย็นอุกรังทำการเพาะปลูกไม่ได้ผล รายได้ขาดงานต้องหันถั่นฐานไปทำงานในเมือง บ้านคลองคู่จึงเป็นหมู่บ้านที่กันการน้ำที่สูงในปัจจุบันนี้

บ้านคลองลึก๑๖

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้ เป็นป่าคงดินมีรายได้มาอาศัยไม่นักนัก ชาวบ้านได้แก่ โภคทรัพย์ไม้ทำลายป่าเพื่อบูกเบิกให้เติบโตเป็นที่ทำมาหากินหมู่บ้านนี้มีคลองแรมชาติซึ่งลึกมาก และมีต้นไม้แคงโค่น้ำคลองอยู่ ชาวบ้านได้ใช้ไม้แคงดันน้ำเป็นสะพานข้ามสัญจรไปมาหาสู่กันอยู่เสมอ บางครั้งก็มีชาวบ้านพลัดตกลงไปกับคลองทำให้เสียชีวิต ชาวบ้านจึงชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านคลองลึก”

บ้านหนองกาคำ***

ณ หมู่บ้านนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง พวกราษฎร์คิดทางนาพักแรมที่หนองน้ำและใช้การสันติสุขโดยใช้ฟืนก่อกองไฟ ดับน้ำจากน้ำคำเพราะควันไฟ เมื่อราษฎร์ป่าเดินทางไปล่าสัตว์ในที่อื่น ๆ ก็มีอาภาน้ำไปด้วย เมื่อหัวน้ำเข้ามาถึงตามหาคนน้ำ ปรากฏว่าส้มทึ่งไว้ที่หนองน้ำ จึงเรียกชื่อว่า หนองกาคำ

บ้านหนองขา***

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๘๗ หมู่บ้านนี้เป็นป่าคงคิบที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยผลไม้นานาชนิด และสมุนไพรต่าง ๆ ตลอดจนสัตว์ป่า เช่น เก้ง กวาง หมี กระแต เสือ ช้าง และมีสำคัญของผ่านจากทิศเหนือไปทางทิศใต้ ทางด้านทิศตะวันตกของถ้ำด่อง มีหนองน้ำเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่เศษ เป็นแหล่งที่สัตว์ต่าง ๆ ลงมาดื่มน้ำและเป็นที่พักสำหรับราษฎร์และผู้ที่เข้าไปทางของป่าเพื่อเยี่ยมชม

ต่อมาน้ำในหนองน้ำเกือบแห้ง มีผู้พามารักษาหนองน้ำในโกลน ๑ กก. จึงดำเนินกันต่อ ๆ ไป มีผู้ที่ขุดมาจากบ้านหัวคนกรนาถและกระบูรี เข้ามาทำนาทำกินและตั้งบ้านเรือนอยู่มากเข้า จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหนองขา

ตั้งแต่ตั้งหมู่บ้านหนองขา มาผู้ใหญ่บ้าน ๑ คน คุณพ่อ กับคุณแม่ ลูกคนที่ ๒ ลูกคนร้ายพิษดาภัย ปัจจุบันอายุ ๔๖ ปี

๓. บ้านแขก*****บ้านแขก*****

หมู่บ้านนี้มีลักษณะเชิงไฮโลผ่าน จึงตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อคลองแขก คนที่มาตั้งถิ่นฐานที่หมู่บ้านแขกนี้ ส่วนใหญ่มาจากบ้านแกอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี บางส่วนมาจากการหัวคนกรนาถ

บ้านวังน้ำใส***

เดิมหมู่บ้านนี้มีลักษณะห้วยซึ่งมีความกว้างและลึกมาก มีสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์ มีน้ำใสมากและเป็นดินปนทราย ซึ่งสามารถมองเห็นพื้นผิวที่อยู่ได้น้ำ เมื่อมีผู้เข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้นจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “หมู่บ้านวังน้ำใส” ปัจจุบัน ลักษณะนี้ดีน้อยมากแต่ยังคงความใสเหมือนเดิม

บ้านหนองตาเรือง^{๗๔}

มีกรอบครัวหนึ่งชื่อตาเรือง เป็นผู้นำบุกเบิกก่อตั้งหมู่บ้านขึ้น และได้สร้างศาลาพักร้อนขึ้นมา ๑ หลัง บริเวณริมนهر่องน้ำ อยู่บ้านหนองนายเรืองไปหาป่าที่หนองน้ำ เกิดเป็นลุมจนน้ำตายที่หนองน้ำนั้น จึงเรียกชื่อว่า หนองตาเรือง

๔. คำนถังทอง

บ้านน้ำด้วน^{๗๕}

หมู่บ้านนี้เดิมมีแม่น้ำไหลผ่านมาถึงกลางหมู่บ้านแล้วก็ตันด้วยคลัง จึงหันชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านน้ำด้วน ปัจจุบันนี้เหลือเพียงแต่ชื่อ ไม่มีหลักฐานชื่อร้อยปีago เพราะตรงที่แม่น้ำด้วนขาดไปนั้น ถูกถอนก่อสร้างเป็นโรมพะยาถังทองแล้ว

บ้านบึงราชนก^{๗๖} (ถ่านวนที่ ๑)

ถนนที่บึงราชนกเกยเป็นเมือง ๆ หนึ่ง เจ้าสูปกครองเมืองซื่อราษฎร์บึงราชนก มีราชชีวิตซึ่งเป็นที่หมายปองของเจ้าเมืองค่าง ๆ เช่น เจ้าไทรงาน หรือเจ้าไชยงาน และเจ้าเมืองยกย์ ต่างฝ่ายฟ้าฟ้าชีวิตซึ่งเด่นกันเพื่อจะแย่งราชชีวิตเจ้าเมืองราชนก

ศรีบังษ์ที่จะทำลายบึงเนรมิตตนเป็นปลากะเพียนทองด้วยนาคใหญ่ เพื่อชดเชยผลเสียที่วิเศษผู้คนในเมือง มีคนจับปลาตะเพียนทองได้เห็นว่าตัวใหญ่ผิดปกติ จึงแบ่งน้ำออกแยกจ่ายให้ชาวเมืองทั้งเมือง ยกเว้นเฉพาะกัยยกซึ่งเป็นคนปากบันเป็นที่เกลี้ยดซึ่งของชาวเมืองจึงไม่ได้รับແอาดเมื่อปลากะเพียนทอง เมื่อชาวบ้านนำปลาตามไปรุ่งอาหารรับประทานแล้วปรากฏว่ากิตยาการวิงเวียน คลื่นเหมือนอาเจียน หน้ามีคตากาย แผ่นดินไหว บ้านเรือนพังทลาย ผู้คนล้มตายเป็นอันมาก จนเมืองราชนกถล่ม เว่องหั้งเมืองขึ้นหายไปอย่างมีน้ำหนาคใหญ่ จึงเรียกว่า บึงราชนก

บ้านบึงราชนก^{๗๖} (ถ่านวนที่ ๒)

บึงราชนกเกยมีประวัติล่าว่า เมื่อถนนที่บึงนั้นเป็นเมือง ๆ หนึ่ง เจ้าเมืองมีบุตรสาว และบุตรชาย อยู่บ้านหนองบึงบ้านหนองบึงตัวหนึ่งเข้ามาในเมือง เจ้าเมืองที่ให้นำปลาหมอด้วยน้ำท่าอาหารแล้วก็แบ่งแยกจ่ายกันกินตลอดทั้งเมือง ปลาด้วยน้ำกิน

ເທົ່າໄວຮີໄມ້ຫຸນດ ມີຕາກັນຍາຍສອງຄນທີ່ເປັນຄນຍາກຂອງຢູ່ອກເມືອງໄນ້ໄດ້ກິນ ເມືອກິນປາ
ແລ້ວເມືອງທີ່ເປັນຍາຍເກີດຄ່ອຍ ຈະຄົງ ລູກສາວເຈົ້າເມືອງເກີດຄັ້ງນີ້ກີ່ນໍ້ານີ້ໄປດຶງບ້ານລາດຕາ
ຫາວ(ປ້າຈຸບັນບ້ານລາດນ້ຳຫາວ) ດາກີ່ຄ້າງຫາວ ໄປັ້ງໄນ້ຄື່ງເຫັນສອນແກຣງ ລູກສາວເຈົ້າເມືອງແລຍ
ຕາຍທີ່ນີ້ເມືອງກີ່ນໍ້າລົງກລາຍເປັນເຖິງ ມີສອນທາຍທີ່ໄນ້ໄດ້ກິນປາເຫັນອົດຊີວິດອູ່ປ້າຈຸບັນເປັນ
ບ້ານຫ້ວໂນນ ຈຶ່ງອູ່ຝຶ່ງຕະວັນອອກຂອງນິ້ງຮາຫນກ ກລານບົງຍັ້ງມີເສາກະໂຄງເຮືອອູ່

ໄປຮັດຊີວິດຂອງບົງຮາຫນກນີ້ຍັ້ງມີອູ່ທີ່ວັດຈອງຫ່ອຍ ມູ່ ๑ ຕ້ານລວັງພິກຸລ ຂໍາເກຂ
ວັງທອງ ຈັງຫວັດພິພຸລໂລກ

ບ້ານວັງທອງ^๖

ມູ່ບ້ານວັງທອງເດີມຫຼືວ່ານກປ່ານມາກມີແມ່ນ້ຳໄຫດຜ່ານຫົ່ວດີນປັນທິບານຄຸນ
ມີພື້ນ້ອງສອງຄນຫີ່ຄວາມແຫ້ງແລ້ງມາຫາທີ່ທໍາກິນ ຄນທີ່ເຂົ້າໄປດຶງກາລູອຍ້ທີ່ບ້ານປ່ານມາກ
ແລະໄດ້ສ້າງວັດປ່ານມາກໃໝ່ ຄນນ້ອງໄປອູ່ບ້ານບາງຄະພານ ແລະໄດ້ສ້າງວັດບາງຄະພານໃໝ່
ຕ່ອນມາມີຜູ້ຄນນາອູ່ມາກໃໝ່ ຈຶ່ງຮວມກັນດັ່ງເປັນຕົ້ນລ ເຮັດວຽກ ດ້ວຍລົບປ່ານມາກ ແລ້ວຮວມຕົ້ນລ
ເປັນຂໍາເກຂ ຕ່ອນມາມີຜູ້ພັນທອງໃນແມ່ນ້ຳຫັນວັດປ່ານມາກ ຈຶ່ງເຮັດວຽກຂໍ້ວ່າ ວັງທອງ ດັ່ງໆ
ພ.ກ. ๒๕๓๕ ເປັນດັ່ນນາ

ບ້ານວັງພຣມ^๗

ກລວງພຣມ ຈຳພຣມຍາອູ່ທີ່ສໍານັກສຸມມີເພີຍ ๑ ຮູບ ທ່ານໄດ້ເລື່ອງປາໄວ້ທີ່
ທີ່ກໍາມ້ວນ ຈົ່ງເປັນວັງສຶກມາກ ສົມຍັກຂອນມີໜ້າຫຼັກຮູນ ກລວງດາທ່ານຫວັງຫ້ານໄນ້ໄຫ້ຈັບປາ
ນີ້ເວລີມໜ້າວັດ ຂາວບ້ານຈຶ່ງເຮັດວຽກຂໍ້ວ່າ ບ້ານວັງພຣມ ຕາມຫຼືຂອງກາລົງດາພຣມດັ່ງແຕ່ນີ້ເປັນດັ່ນນາ
ທີ່ບ້ານວັງພຣມມີໜ້າກົງຮົນທີ່ນ່າສັນໄສອົກອຍ່າງໜຶ່ງຄື່ອງ ເມື່ອຄື່ງວັນ ສ ຄໍາ ๑๕
ຄໍາ ຂາວບ້ານທຸກຄນຈະໄດ້ຕົນເສີຍປີພາກຍ໌ນຂອງ ກລອງເປັນປະຈຳ

ບ້ານສະເຕາ^๘

ພື້ນທີ່ບໍລິຫານຫຼູ່ບ້ານນີ້ເປັນທີ່ອຸດນັກນູບຮົມ ມີແຫ່ງດັ່ງນ້ຳຂາດໃຫຍ່ ປະນາຍ
ຂໍ້ມູນ ກວ່າໄວ ແລະມີດັ່ນສະເຕາເຂົ້ນອູ່ຕາມບໍລິຫານໄກສໍ້ ຈະແຫ່ງດັ່ນໍ້ານາກນາຍຈຸນເປັນປ່າສະເຕາ ມີ
ສັດວົບປ່ານານາຫຼືຄອສີຍ້ອງ ນາຍພຣານນັກໄປລ່າສັດວົບທີ່ປ່າສະເຕາເປັນປະຈຳແລະໄດ້ດັ່ງບ້ານ
ເຮືອນທໍາມາຫາກີນອູ່ທີ່ນີ້ ບໍລິຫານໄກສໍ້ທັນອົງສະເຕາມີວິທາຮໂບຮານປරກຄູອຍ້ວ່າ ແຕ່
ໄໝ່ທຽບນວ່າສ້າງໃນສັນຍືຄ້າຫວັນໄດ້ເຮັດວຽກຂໍ້ອ່ານຸ່ມ້ນີ້ຈົນຕົດປາກວ່າ ບ້ານສະເຕານາ

บ้านเสือลากหาง***

เดิมหมู่บ้านเสือลากหางเป็นป่าแดง มีเสืออยู่ในป่าแดงจำนวนมาก พอดีตอนเข้าเสือก็จะออกมาจากป่า มากินน้ำที่หนองมะเพชร แล้วก็มาเกลือกกลิ้งด้วยกลุกดินที่เป็นผุนบริเวณหน้าวัดศรีไสกળ ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า เสือลากหาง

บ้านหนองเสือ***

เดิมหมู่บ้านนี้เป็นป่าดงดิบ มีสัตว์ป่าชุมชนโดยเฉพาะเสือจะมากินน้ำในหนองน้ำขนาดใหญ่ ชาวบ้านมีจำนวนไม่มากนักตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างไกลกัน มีอาชีพทำนาโดยใช้วัว ควาย ไถนา เมื่อกีดโกรห่าระนาด วัวควายล้มตายท่านวนมาก ชาวบ้านก็เอาไปขายไม่ได้ จึงนำไปปั้ง บางครั้งก็นำไปพิงไว้ให้แห้ง กากอ้อย เสื่อมสภาพขาดวัวควายเน่าเปื่อยก็กินเป็นอาหาร ชาวบ้านเห็นเสื่อมมากินหากว่า กวางอยู่ข้าง ๆ จึงทำห้องไว้บนดันไม่เพื่อคักยิมเสือ จนกระทั่งไม่มีเสือเข้ามาอีกเลย ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหนองเสือ

๔. ค้านวังนกแอน

บ้านวังลินถอ***

หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ที่กิโลเมตรที่ ๑๔ - ๑๖ ถนนพิษณุโลก - หล่มสัก ตั้งมาประมาณ ๑๖๐ ปี เหตุที่เรียกชื่อว่า หมู่บ้านวังลินถอ ก็เนื่องจากคนที่นี่มีสีขาวละเอียด บุคลตื้นที่รู้สึกของคนทั่วไป หรือต้องมาบ้านเราดินไปปืนเป็นคินสองสำหรับเจียนลงบนกระดาษคำ ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของคนที่หมู่บ้านแห่งนี้

บ้านวังนกแอน***

บ้านวังนกแอนตั้งอยู่กิโลเมตรที่ ๑๖-๑๐ ถนนพิษณุโลก - หล่มสัก มีผู้คนขยายพื้นที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างตอนใต้ของน้ำตกวังนกแอน ซึ่งเป็นที่ราบหุบเขา ในบริเวณน้ำตกที่นี่น้ำมาก ๆ มีนกนางแอ่นบินมาอาศัยอยู่ โดยทำรังอยู่บนหน้าผาเป็นจำนวนมาก ผู้คนในหมู่บ้านนี้จึงเรียกชื่อว่า “หมู่บ้านวังนกแอน”

บ้านใหม่ชัยราช”

เดิมหมู่บ้านนี้อยู่ห่างกันเป็นหมื่นหยื่น ๆ มีไม้กีหลังและเป็นป่าคงดิน และเป็นที่อาศัยของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ที่หลบหนีมาซ่อนตัวอยู่ เมื่อมีการปราบปรามและใช้บุทธวิธีเข้าถึงประชาชนจึงทำให้คนในหมู่บ้านนี้มีความเจริญขึ้น และตั้งเป็นหมู่บ้าน ให้ชื่อว่า บ้านใหม่ชัยราช

บ้านวังตลาด”

เดิมหมู่บ้านนี้มีลำห้วย ซึ่งมีน้ำคูลลงมาบนที่ดินแล้วน้ำกระจาดออก โคลนน้ำบริเวณรอบนอกจะเป็นน้ำหวาน ชาวบ้านที่อพยพมาจากค่านชาัย เข้ามาตั้งถิ่นฐานจึงเรียกชื่อว่า วังตลาด (เป็นภาษาจากค่านชาัย) ต่อมากล่าวว่าบ้านรุ่นหลัง ๆ เรียกชื่อว่า วังตลาด

บ้านใหม่ใหญ่”

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ โดย พ.ต.ม.ส. กล้วยมณี ซึ่งเป็นผู้บัญชาการค่ายสฤษดิ์สถาน ในฐานะราษฎรที่บ้านห้วยใหญ่ถูกคอมมิวนิสต์อุยกาม และเป็นเส้นทางของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ที่เดินทางไปยังจังหวัดอุบลราชธานี ไม่ปลอดภัย จึงจัดทำทางลัดจากห้วยใหญ่มาอยู่ในพื้นที่ ๒๐,๐๐๐ กราวาเร เป็นป่าไฟใหญ่ และป่าไม้ปะระกาที่อยู่ติดกัน มะไฟ มะปราง มะม่วง มะเต็ง มะคุค ลิ้นจี่ กอไผ่ป่านนั้น มีลักษณะโค้งงอส่วนผ่าสูนยักษ์กลาง ๆ น้ำ กอไผ่ขนาดกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๐ เมตร มีเป็นจานวนมาก ด้วยเหตุนี้จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านใหม่ใหญ่

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการรุนแรงขึ้น ที่บ้านรักไทย ๑ กรมรับพิเศษที่ ๔ (ค่ายสฤษดิ์สถาน) จึงตัดทางเป็นเส้นทางบุษราคัตต์ผ่านจากบ้านใหม่ใหญ่ถึงบ้านรักไทย ๑ ราษฎรได้ร่วมมือกับทหารต่อสู้ปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จนสำเร็จ จึงได้อัญเชิญทำไร่ ทำสวน กันมานานทุกวันนี้

บ้านน้ำพริก”

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รายภูรต์ส่วนใหญ่อพยพมาจากบ้านหนองฟอง อําเภอบุรีรัมย์ และเข้ามาตั้งค่านชาัย พื้นที่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนที่ราบสูง มีภูเขาต้องรอบ ภูมิประเทศเป็นป่าคงดิน ป่าเต็งรัง และป่าไฟ ไม่มีบ้านผู้คนอยู่อาศัย

คือมา นายน้อย พรหมอินทร์ กับพวง ๔-๕ คน เดินทางมาหากบ้านหนองฟ่องเข้ามาถ่าสัตว์และได้มารักแร່มอยู่ที่กlostองแห่งหนึ่งซึ่งมีน้ำอยู่น้อยมากไปพออาจจึงได้เดินดันน้ำมาพรุนตัวเพื่อบรรเทาความเหนื่อยหน่าย จึงดึงชือกlostองน้ำว่ากlostองน้ำพรุน (พรุนแปลว่า อาน) หลังจากออกจากการปักลับบ้าน นายน้อยยกได้ชักชวนญาติพี่น้องของเพื่อนมาอยู่ที่หมู่บ้านนี้ เพราะสมัยนั้นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีพืชผักและสัตว์นานาชนิดชุมชนและตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้น ปี พุทธศักราช ๒๕๖ ครอบครัว ชาวบ้านมีอาชีพทำไร่เป็นส่วนใหญ่ ได้อาศัยน้ำฝน น้ำบ่อ และน้ำในกlostองน้ำพรุน ซึ่งมีความกว้างประมาณ ๑๒ เมตร ยาวประมาณ ๒๐ กิโลเมตร มีความลึกประมาณ ๑ เมตร เส้นทางเข้าหมู่บ้านมีถนนคอนกรีต ๓ สาย ระยะทาง ๔ กิโลเมตร และมีสะพานสะลิงข้ามแม่น้ำเจ้าไปในหมู่บ้าน ซึ่งรถจักรยานยนต์เท่านั้นที่ใช้เส้นทางนี้ได้ ส่วนรถชนิดจะเข้าไปในหมู่บ้าน ได้ต้องห้ามเดินเท่านั้น

๙๙. บ้านรังนกตอน***

สมัยก่อนเป็นป่าคงพ犹ที่ไม่ตัดไว้ป่า และสัตว์ที่คุ้ร้าย กระหน่ำเดือด ถึงห้กระทิ้ง ช้าง ลี้ ไกรรื่นนานาเจ้า บ้างก็รอดตาย บ้างก็เป็นไฟป่าตาย

ต่อมาเมื่อตนน้ำยาพิษญี่ปุ่นโจก - หล่มสัก ถ้าใส่เครื่องมือสุคนธอยกันเข้าไป ชั้นของที่ดินน้ำก็เข้าไปรับจังดัดไม่ ถูกใจไม่กินทับทายก็มี บริเวณที่เป็นภูเขาป่าคงพ犹 ท่ามกลางซึ่งสันเวลาบ่ายหรือเวลาเย็นจะมีกานกานอันนับพัน นับหมื่น นับแสนตัว ลงมาล่นน้ำตก จึงเรียกชื่อว่า วังนกแอ่น

๑๐. บ้านลังพิกุล

บ้านคลองเตย***

นี่องจากคนในหมู่บ้านนี้มีอาชีพเลี้ยงเป็ด ในตอนเช้าก็จะได้เปิดออกໄไปห้อง ห้องนี้ก็จะได้กลับเข้าบ้าน ภายในหมู่บ้านจึงเป็นทางเดินของเป็ดเป็นกlostองลึกยาวมากเป็นกlostองเด็กคลองน้อย จึงเรียกชื่อร่วง บ้านคลองเป็ด

ประชาชนในหมู่บ้านนับถือศาสนาพุทธ ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย เช่น ทำบุญวันขึ้นปีใหม่ เจ้าพระยา ออกพรรษา วันสงกรานต์และวันทำศีลกุศล ฯ เช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป

บ้านวังพิกุล

หมู่บ้านวังพิกุลในสมัยโบราณเป็นป่าไม้มีต้นพิกุลมาก จึงเรียกชื่อว่า บ้านวังพิกุล อีกนัยหนึ่งเล่าต่อ ๆ กันมาว่า มีต้นพิกุลใหญ่ต้นหนึ่งขึ้นอยู่ข้างแม่น้ำและໄค์โคนลงในแม่น้ำ ซึ่งเป็นวังลีก จึงเรียกต่อ ๆ กันมาว่า วังพิกุล

บ้านหนองอิเข่า

หมู่บ้านอิครั้งญี่ ยา ยา มีคนแก่คนหนึ่งลงไปดักอูฐในหนองน้ำในดอยหน้า ปรากฏว่ากันแก่หน้าตายในหนองน้ำ จึงเรียกว่าบ้านหนองอิเข่า ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๕๘ เปลี่ยนเป็นชื่อบ้านหลังคาล เพราะเรียกตามชื่อวัดหลังคาล ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ วัดหลังคาลได้ถ่ายมาอัญญาให้มี ซึ่งมีคลองน้ำไหลไปทางเมือง จึงเรียกชื่อว่าวัดคลองเมือง หมู่บ้านนี้จึงเปลี่ยนชื่อตามวัดคัว หมู่บ้านวัดสองคลองเมือง ปัจจุบันเรียกว่าวัดคลองเมือง

บ้านคลองเมือง

หมู่บ้านนี้เดิมชื่อว่า บ้านหนองขี้ตัว เมื่อจากทุ่งนาอันกว้างใหญ่ดูกะหนาน แต่ชีล้า จึงเรียกชื่อว่า บ้านหนองขี้ตัว เมฆที่รือบ้านคลองเมืองพระในดอยในจะน้ำ ทุ่มทุกปี การสัญจรล่านากระดึงให้เรือเป็นยานพาหนะเพื่อเดินทางเข้ามาในเมือง จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านคลองเมือง

บ้านทางลัด

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้ไม่มีแม่น้ำให้เดินทางหมู่บ้าน จะมีกีเป็นสำราหรีก ฯ ให้เดิน แต่ก่อนมีแม่น้ำที่โถงอ้อมหมู่บ้านนี้ไปแล้วโถงกลับเข้าทางท้ายหมู่บ้านเป็นลักษณะครึ่งวงกลม ต่อมาได้มีคนงานล่องแพไม้บนน้ำแรงรถไฟล่องมาตามแม่น้ำ พอกลังโถงของแม่น้ำกีลันเปลี่ยนไปไม่ไปตามแนวโถงของแม่น้ำ ซึ่งถ้าไปตามโถงแล้วจะเสียเวลาและลำบากมาก จึงไปตามสำราหรีก ฯ ซึ่งถูกไม้ตรองลัดไปทางแม่น้ำที่อยู่ข้างหน้า จนเกิดเป็นคลองขยายใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ชาวบ้านจึงเรียกันว่า คลองลัด ชาวบ้านจะใช้น้ำเป็นทางเดินเรือ หรือล่องแพ มักจะถามกันว่าจะไปทางไหน (หมายถึงทางโถงหรือทางตรง) โดยมากจะพูดกันว่าไป “ทางลัด” เดิมเรียกกันว่า คลองลัด แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ที่ผ่านไปนานก็จะเรียกว่า ไปทางลัด เลยเรียกันจนติดปากว่าหมู่บ้านนี้เป็นทางลัดชาวบ้าน จึงเรียก “หมู่บ้านทางลัด”

บ้านคงช่อง^{๔๖}

ในอดีตประมาณ ๒๐๐ ปีที่ผ่านมา หมู่บ้านนี้ไม่มีผู้อยู่อาศัย มีสภาพเป็นเหมือนกาลเวลาของชนบท มีดินซ่องมาก พอวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ปรากฏว่ามีเสียงปีพากย์ ร้องรำทำเพลงอย่างสนุกสนาน และมีคนเห็นแสงไฟเหมือนพุ่งเข้าจากนั้น ถูกจากฟืนน้ำประมาณ ๒๐๐ เมตร ถ่าว่าอยู่นานมากที่กลางบึงราษฎร์ บังสูร์สังสัยไปกว่าเสียงมาจากไหนก็ไม่เห็นผู้คนเลยได้ยินแต่เสียง ต่อมาเมื่อมีผู้คนเข้ามาอาศัยมากขึ้น ก็ไม่มีผู้ใดได้ยินเสียงนั้นอีกเลย

บ้านตะภูสามนาง^{๔๗}

ที่หมู่บ้านนี้ มีดินไม่นิ่นหนืดเรียกว่า ดินตะภู โคนดินแยกออกเป็นสามดินหรือสามนาง โดยมีโคนอันเดียวกัน จึงเรียกชื่อบนบ้านตามลักษณะดินตะภูว่า บ้านตะภูสามนาง

บ้านคงพอวง^{๔๘}

สมัยก่อนโบราณไม่มีบ้านเรือนผู้คนมากนัก หมู่บ้านนี้มีดินพอวงขึ้นเป็นชั้นวนมาก จึงเรียกว่าบ้านคงพอวง ปัจจุบันหมู่บ้านนี้มีบ้าน ๙ หลัง มีบ้านห้วย ๒ หลัง หมู่บ้าน มีโรงเรียนเป็นอาคารปูกระเบื้องอย่างถาวร และมีวัดในหมู่บ้าน ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านศิริน โดยกำนันคนปัจจุบันชื่อ นายชู ชื่นทะโภ ปักครอง หมู่บ้านคงพอวงมานานทุกวันนี้

บ้านวังประดู่^{๔๙}

เมื่อชาวบ้านได้เข้ามาทำนาหาภินและตั้งบ้านเรือนนั้น ที่หมู่บ้านนี้มีชื่อว่าบ้านประดู่ นิตติบ้านประดู่ใหญ่เด็กกิ่งก้านสาขาเริ่มเป็น ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านวังประดู่

บ้านวังสำโรง^{๕๐}

เดิมหมู่บ้านนี้มีดินไม่ขนาดใหญ่ ชื่อตั้งสำโรง ได้คันดินลงไปขวางอุปในแม่น้ำแคว วังทอง ซึ่งถือที่สุด ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านวังสำโรง

๑๑. คำมลเหนอจะพระ

บ้านคลองแวง^{๖๖๔}

เดิมเป็นป่าคง ไม่มีถนนหนทาง เมื่อมีผู้คนอพยพจากครรราชสินมา เข้ามาตั้งบ้านเรือนทำมาหากินฝีดเคียง ผู้คนอาศัยอย่างยากจน ทำนาไม่ได้ผล เวลาฝนตกน้ำที่ไหลผ่านไปเพราะยังไม่มีคันดินหรือฝายกันน้ำ จึงทำให้เกิดโจรปล้นวัวควาย ขุนชู่ชาวบ้าน เข้าหน้าที่กีไม่สามารถจับได้ เพราะมีทางหนีมาก รายภูรเจ็บไข้ได้ป่วยกีห่างไกลหนอสัมตายกันด้วยโรคไข้ป่า และภัยจากโจรผู้ร้าย ทำให้กรอบครัวอยู่ไม่ได้หนีไปอยู่อื่นอื่น

เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๐ หมู่บ้านนี้ได้รับการพัฒนาให้มีถนน ให้มีการศึกษา และการสาธารณสุข มีวัดวาอาราม เข้าหน้าที่เข้าไปปรบบปรามโจรผู้ร้าย ทำให้ราษฎรอยู่ยืนเป็นสุข ปัจจุบันหมู่บ้านนี้ไม่มีการเด่นการพัฒนา มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

บ้านคงแวง^{๖๖๕}

หมู่บ้านแห่งนี้เดิมเป็นป่า ที่ดินดูดีคามบูรรณ์ นายอรุณ ศรีทอง ได้เข้ามาซื้อของพื้นที่ป่าเป็นคนแรก เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๐๑ ต่อมาเกื้อสร้างบ้านถาวรพื้นดินของเข้ามาอยู่อาศัย หักร้างกานพงชนิดดีเย็น น้ำทุเรียน แพ่งกล่อง เป็นผู้ริเริ่มปลูกแดงในนามาาย ไกรผ่านไปมาจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านคงแวง

บ้านเจริญผล^{๖๖๖}

ก่อนที่จะมีผู้อพยพเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน มีชาหคนหนึ่งชื่อ ตาผล ได้มาตั้งบ้านอยู่ริมน้ำหนึ่งแห่งหนึ่ง ต่อมาไม่มีใครทราบว่า ตาผล หายสาบสูญไปที่ไหนหรือลืมหายตายจากไปเมื่อไร

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๗๘ ก็มีผู้คนอพยพมาจากการจังหวัดนครราชสินมา ประมาณ ๖ ครัวเรือน มาตั้งบ้านเรือนอยู่ริเวณบ้านของตาผล จึงเรียกบ้านพ่อตาผล ต่อมาเกิดผู้คนจากจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดนครราชสินมาเข้ามาตั้งบ้านเรือนมากขึ้น หมู่บ้านนี้มีวัด และโรงเรียน เจริญชื่น จึงเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็น บ้านเจริญผล

บ้านแสงสว่าง^{๖๔}

ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ สินเอกสารสว่าง นนทริ ได้เข้ามาซื้อที่ดินบริเวณหมู่บ้านเพื่อให้พื้นท้องที่อพยพมาจากการอิสานได้เข้าไปทำนาหากิน และได้เป็นผู้นำให้มีการสร้างโรงเรียนขึ้นในหมู่บ้าน ซึ่งว่าโรงเรียนบ้านแสงสว่าง และในปี ๒๕๑๐ สินเอกสารสว่าง นนทริ ได้พัฒนาหมู่บ้านร่วมกับประชาชน ช่วยกันสร้างหอพักและแรงงาน สร้างวัดขึ้นซึ่งชื่อว่าวัดแสงสว่าง และสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านขึ้น จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านแสงสว่าง ตามชื่อของคนที่นำความเริ่ยญเข้าไปสู่หมู่บ้าน

บ้านหนองบัว^{๖๕}

เดิมบริเวณหมู่บ้านนี้มีผู้คนอยู่อาศัยน้อย ด้วยมีประชากรมาเข้าบ่องเป็นที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ทางราชการจึงจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน ไม่遠จากหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำอยู่ต่อเนื่อง ได้ชื่อหมู่บ้านและมีบัวหลวงขึ้นอยู่ด้านบนของน้ำ จึงเรียกว่า หนองบัว

บ้านหนองโพธิ์ทะเล^{๖๖}

เดิมบ้านหนองโพธิ์ทะเลเป็นหมู่บ้านหนึ่งของบ้านหนองพระ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองพระ อ่าเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ได้แยกหมู่บ้านออกมาเป็นบ้านหนองโพธิ์ทะเล หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองพระ อ่าเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อประมาณ ๒๑ ปีมาแล้ว โดยมีผู้ใหญ่บ้านคุณแรกคือนายแก้ว ออมสิน

สาเหตุที่ชื่อว่า บ้านหนองโพธิ์ทะเล เพราะสามัญก่อนมีหนองน้ำอยู่ทางตอนใต้ของหมู่บ้าน ซึ่งในหนองน้ำนั้นมีต้นโพธิ์ทะเลซึ่งอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านหนองโพธิ์ทะเล ซึ่งปัจจุบันนี้หนองน้ำแห่งนี้ยังมีต้นโพธิ์ทะเลในหนองน้ำ

หมู่นามอื่น ๆ ในคำเกอวังทอง

เจ้าฟ้า^{๖๗} ในยุคก่อนมีญาติกษัตริย์ทรงลึกลับ แต่ถูกคนบุญนาคต ขอดเจ้าอาไว้ถอนเมืองใหญ่ที่ถล่มลง จึงทำให้เจ้าฟ้ามียอดต่ำลง แต่ชาวบ้านก็ยังเรียกเจ้าฟ้าอยู่

เข้าพบนทอง^{๖๔} หรือซื้อเติมว่ากุญาสุพรรณพนทอง ภูเขานี้มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพราะบริเวณภูเข้าพบนทองมีลานบูนขนาดกว้าง ซึ่งจากคำบอกเล่าต่อ ๆ กันมาว่า ลานบูนแห่งนี้ญี่ปุ่นได้ใช้เป็นที่จอดเครื่องบินบรรทุกสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง และใช้เป็นที่พักอาศัยของพวกราชการญี่ปุ่นซึ่งรบอยู่ในประเทศไทย ต่อมากลับไปพัฒนาระบบทางการญี่ปุ่นซึ่งฝังตัวเอง สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ รถถัง อาวุธ ไว้ได้ลานบูนและโอบกปุ่นทับไว้

เข้าสมอแครง^{๖๕} มีเมืองฯ หนึ่งชื่อเมืองราชานก เจ้าเมืองมีชิตาเป็นสาวสวยซึ่ง嫁เจ้าเมืองรักกับหนุ่มชื่อหนุมาน วันหนึ่งเกิดอาเพศกับเมืองราชานก คือมีปลาหนอนหักท้าย คล่องมากท้องฟ้าดัวใหญ่ท่ารัว ชาวบ้านด่าแล้วเนื้อปลาหนอนหักท้ายแบ่งกันกินหัวเมือง หาเรือน ตามแก่่ายแก่ สามีภรรยาคู่หนึ่งไม่ยอมกิน เพราะเชื่อว่าดองมีอาถรรพน์กัดขึ้น และได้เดือนเพื่อนบ้านว่าอย่ากิน แต่ไม่มีใครเชื่อเมื่อชาวบ้านกินแล้วปรากฏว่าเกิดแผ่นดินถล่ม เมืองทั้งเมืองถล่มหมด เว้นแต่บ้านของหวานแก่่ายแก่ ที่ครองนี้จึงกลายเป็นเนินดอยท่าน้ำตก ตามเจ้าเมืองจึงส่งชิตาเข้าไปให้หนานีไประหวนแก่ทิศด้านซ้าย น้ำตกชิตาเจ้าเมืองหนานีอย่างเดิมที่ แต่แผ่นดินคืดคิดมีไส้ล้วงอยู่ร้อย ๆ ชั้น ชิตาเจ้าเมืองก็ฉุดตัดหัวหนอนทิ้งไป เพราะคิดว่าหวานหนักกินไม่ได้ ครองนั้นเลยกลายเป็นบึงหนองมหาวน^{๖๖} ในปัจจุบัน แต่น้ำก็ยังหนาดังเดิมจึงถูกแม่น้ำดินถล่มทับพร้อมกับชิตาเจ้าเมืองทิ้งริมบึงนั้น จึงเรียกันว่า บึงสาดสาดขาว^{๖๗} ฝ่ายหนุมานคิดจะข่ายคนรักจึงเหลือไปหักยอดเขาฟ้าจะเขามาดู พอจางแสงเมืองช่วยไม่ทัน เพราะคนรักถูกแห่ดินถล่มเสียก่อน ด้วยความเสียใจหนุมานจึงทิ้งบุตรคนนั้นลงไปที่พื้นดิน ยอดเขาตระหง่านอย่างกล้ามเป็นเข้าสมอแครงในปัจจุบัน

เข้าสมอแครง^{๖๘} ตั้งอยู่ในตำบลลังทอง อําเภอวังทองมีความสูงประมาณ ๒๐๐ เมตร อยู่ห่างจากที่ว่าการอําเภอวังทอง ๑ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวเมืองพิษณุโลก ๐๔ กิโลเมตร เป็นเขาที่แหลมแหลม ได้เด่นชัดที่สุดและตั้งอยู่ใกล้ตัวเมืองพิษณุโลกมาก ลักษณะโดยรอบเข้าสมอแครงเป็นที่ราบจิงทำให้เข้าสมอแครงคุ้งกระแห่งน้ำ บนเขามีกระน้ำเรียกว่า กระถงพื้นห้อง มีวัดถึง ๙ วัด ปัจจุบันเป็นวัดร้างไปหมดแล้ว ได้แก่ วัดเจดีย์ยอดค้วน วัดสาระพัฒนาค วัดเจดีย์สามยอด วัดคามเหล็กใหญ่ วัดคะระรังเหล็ก วัดซุ้มเจ๊เหล็ก และวัดเข้าสมอแครง วัดที่นำสนใจที่สุดคือ วัดเจดีย์ยอดค้วน ซึ่งเป็นวัดที่อยู่สูงที่สุด รูปทรงของเจดีย์ในวัดเป็นทรงระฆังกว่า

คลองกะเป่า^{๗๖} ตำนานเล่าว่ามีชาวจีนผู้หนึ่งล่องเรือข่ายกลางแม่น้ำ ชาวบ้านเรียกกะเป่า ในลำคลองเป็นเวลาหลายปี วันหนึ่งเกิดพายุพัด ฟันตกหนัก และน้ำป่าไหลลงมาคลองที่คลองอย่างรวดเร็ว ชาวจีนผู้นี้หลบหนีไม่ทัน จึงทำให้เรือล่มและเสียสีชีวิตทันที ชาวบ้านจึงเรียกชื่อคลองนี้ว่า คลองกะเป่า

คลองกะเป่าอยู่ที่บ้านปากตลาด ตำบลวัดพริก

คลองเจ๊เหล็ก^{๗๗} คลองนี้มีประวัติว่าซ้าง ๆ คลองมีดันเจ๊เหล็กขึ้นเป็นบริเวณกว้าง จึงเรียกคลองเจ๊เหล็ก แต่ปัจจุบันไม่มีดันเจ๊เหล็กเหลือแล้วเมื่อจากขุดเป็นคลองเพื่อใช้ทำการเกษตร

คลองเข้า^{๗๘} ในสมัยก่อนบริเวณคลองนี้พืชชั่นและอีกชั่วโมงน้ำมากขุมมาก เป็นคลองที่เป็นแหล่งอาหารอุดมสมบูรณ์ แต่ตอนที่ไปทางไปทางแพะที่คลองนี้มักจะไม่ได้กลับบ้านเนื่องจากถูกงัดด้วย เพราะในคลองมีมาก ชาวบ้านจึงเชื่อที่จะไปทางอาหารที่คลองนี้ และตั้งชื่อว่าคลองเข้า ปัจจุบันเรียกเพียงไปเป็น “คลองเข้า”

คลองควาย^{๗๙} เป็นคลองที่อยู่ในตำบลคินทอง หมู่บ้านมีความลึกปานกลาง กินน้ำที่คลองนี้ทุกวัน ดูเหมือนมาอาศัยอยู่มากขึ้น ไม่มีความลึกปานกลางกินน้ำอีก แต่ชาวบ้านก็ยังน้ำควายที่เดินไว้กินน้ำที่คลองนี้อยู่

คลองจะระเจ้า^{๘๐} สมัยก่อนมีภูเขาสองภูเขาใหญ่ใกล้กัน คือ ภูเขาสามยอด ภูปูญาฟ้า ช่วงระหว่างภูเขาเป็นหุ้งนาเป่าโซ่ มากน้ำ ต่อมาราชบ้านชาวบ้านช่วยกันขุดคลองผ่านดึงหน้าหน้า น้ำไหลลงคลองน้ำภูเขาทั้งสอง ไหลลงคลอง เศษหัวหนึ่งผลัดหลงเข้ามาในลำคลอง แต่พอน้ำลดจะระเจ้าไม่สามารถออกจากการลำคลองได้มันจึงตาย ชาวบ้านจึงเรียกคลองจะระเจ้ามานานถึงทุกวันนี้

คลองตาขาว^{๘๑} อู้ในตำบลหนองพระ เป็นคลองขนาดใหญ่ที่ชาวบ้านได้อ้ากับลมนานาแಡ้ว ครั้งหนึ่งมีคนชื่อขาหมาป่าที่นี่และจนน้ำหาย ชาวบ้านช่วยกันหาสาหร่ายไม่พบ ชาวบ้านจึงเรียกคลองนี้ว่า คลองตาขาว

คลองตาคง^{๘๒} อู้ที่ตำบลวังทอง คลองนี้มีขนาดไม่กว้างนัก ข้างคลองมีบ้านหลังหนึ่ง เจ้าของบ้านชื่อตาคง เป็นคนบัญชาติเชื้อบ้านชาวญี่ปุ่น คลองนี้อุดมสมบูรณ์ มีปลาชุกชุม น้ำใส ผู้คนที่ไปห้ามลักษณะจะเรื่องแร่ที่บ้านตาคง โดยจะดึงริบ

ไว้ที่ท่าหน้าบ้านตากเป็นประจำ เวลาใดครึ่งการคืนเห็นหมาปันเป็นลูกกระสุนไว้ยังสัตว์ต่าง ๆ ที่ไปอาคินเห็นหมาที่ท่าหน้าบ้านตาก เพราะเป็นคืนเห็นหมาที่เห็นมากกว่าที่อื่น ๆ ด้วยเหตุที่ตากเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง เลยเป็นชื่อที่เรียกติดปากชาวบ้านเดบันนี้ และกลไกมาเป็นชื่อคลองตากจนถึงทุกวันนี้

คลองอ่อน ^(๑) อยู่ที่บ้านก่อ ตำบลลังพิกุล มีเรื่องเล่าว่าที่บ้านก่อมีป่าด่อนขึ้นหนาแน่นมาก ในด่อนเป็นอาหารของแมลงทอง ชาวบ้านจึงเรียกชื่อคลองตามชื่อตัน ไม่ว่า คลองต่อน

คลองน้ำดี ^(๒) อยู่ที่บ้านคลองเปี๊ค ตำบลลังพิกุล เป็นคลองที่ชาวบ้านหมู่บ้านนี้ใช้เป็นที่ล้างเป็ดเป็นประจำ

คลองช้อ ^(๓) เป็นคลองในตำบลแม่ระกา ในหมู่บ้านในคลองนี้มีปลาชุมมาก ชาวบ้านก็หาวิธีการขับปลาด้วยวิธีต่าง ๆ แทบไม่ขาดหมู่บ้านอื่นนำมาก ก็ป่าทำให้ได้ปลาเป็นจำนวนมากและปลาดุกจำนวนมากที่ชาวบ้านซื้อไปขายที่เมือง แทนไม่มีปลาในคลองแล้ว ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงเรียกว่า คลองยอด

คลองหิน ^(๔) เป็นคลองที่หมู่บ้านกอกไม้แดง ตำบลลุนทองอย่างที่ติดตัววันออกของตนนั้นให้ผู้ห่วงไปประมาณ ๑ กิโลเมตร คือสิบหกชั่วโมงเช้าหรือตีนเขายังคงหินเป็นคลองที่ส้อมรอบด้วยหินที่หินขนาดใหญ่ และให้คลองกี้จะเป็นหินก้อนเล็กก้อนน้อย ชาวบ้านที่พากันมาทำไร่ริเวณนี้จะน้ำดื่มน้ำที่คลองนี้ดื่ม บริเวณคลองนี้ทั้งน้ำดื่มน้ำดูดมาก

คลองใหญ่ ^(๕) อยู่ที่บ้านคลองใหญ่ ตำบลวัดพริก สมัยก่อนพื้นที่คลองใหญ่เป็นพื้นดิน ต่อน้ำก็ค้น้ำหัวและน้ำป่าให้หลากร่องมากกัดเซาะพื้นดินเรื่อย ๆ จนเป็นบริเวณกว้าง ๆ ให้คล้ายเป็นลำคลองขนาดใหญ่

คลองหวาน ^(๖) อยู่ที่บ้านคลองหวาน ตำบลวัดพริก ประวัติของคลองนี้ได้มาจากชาวบ้านหมู่บ้านคลองหวาน นิยมปลูกหวานเป็นอาชีพ จึงเรียกชื่อคลองและหมู่บ้านว่าคลองหวาน

หนองไมตรี ^(๗) อยู่ที่ตำบลลังทอง ชื่อหนองนี้เริ่มนี้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๘ สมัยนั้นเริ่มนี้ผู้คนเข้ามาสร้างบ้านเรือนในช่องนี้พอประมาณ แต่ทางเข้าออกกำลังมาก อุบัติหนึ่งชื่อไมตรี ไม่ทราบนามสกุลได้บริจาคที่ดินของตนให้เป็นทางสาธารณะ มีการ

นำดินสูตรรังน้ำเท่าทางรถผ่าน ทำให้เกิดความสะคลักภายในมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อ ซอยตามนามผู้บริจาคไว้ ซอยไม่ตรีจิ ตั้งแต่นั้นมา

ถ้ำค้างคาว “ถ้านี้อยู่บนเขาที่ตำบลลงดินทอง ภูเขานุกนี้อยู่ห่างจาก ถนนสายพิษณุโลก-หาดใหญ่ ประมาณ ๑ กิโลเมตร ถ้าจะอยู่ใกล้กลางภูเขารอดี ถ้ามอง จากรอบในใหญ่จะเห็นภูเขานี้เป็นก้อนหินหลายลักษณะ ชาวบ้านที่เข้าไปทำไร่หลังเขาเป็นผู้ พาถ้ำนี้ ในถ้ำมีค้างคาวจำนวนมาก บางครั้งเข้าไปในตัวถ้ำถูกค้างคาวบินชนหลาดหัว พอดอกจากถ้ำก็เป็นໄี้ ปัจจุบันในถ้ำมีคงมีค้างค่าว่ายเป็นจำนวนมากเช่นเดิม

ถ้ำนางสินสอง “เชื่อกันว่าในอดีตถ้ำแห่งนี้เคยเป็นที่อยู่ของนางสิน สอง เมื่อครั้งที่ถูกจับไปปัจจุบันได้ในถ้ำ นางสินสองให้กำเนิด ไหร่ต้นไม้ก็ทำหินของไหร่ต้น ไหร่ต้นไม้ก็เป็นหิน หลุม ชาวบ้านจึงตั้งชื่อถ้ำว่า ถ้ำนางสินสอง

ถ้ำพกธ์ “ตำนานเล่าสืบทอดกันมาว่า ในสมัยโบราณจะทำหินบ้านผู้ไม่เจริญ มีบ้านเรือนเพียงไม่กี่หลัง มีหมู่เดินเล็ก ๆ แห่งเดียว เมื่อถึงวันทำบุญจุดกฐิน ชาวบ้านก็จะไปทำบุญที่วัด แต่เดิมทุกๆ ชาวบ้านกลุ่มนี้แล้วก็ยังมีคนอีกกลุ่มนึงมาทำบุญร่วมด้วย คนกลุ่มนี้มาจากทวายาม ภาษาจะใช้ทำบุญก็สวยงาม ชาวบ้านในหมู่บ้านก็ไม่ทราบว่าคนกลุ่มนี้เป็นใครมาจากไหน

วันหนึ่งชาหัวบ้านคนหนึ่งเข้าไปทำห้องป่าบนเขาและได้พบคลังไวน์ด้านใน แต่เม้าจึงเข้าไปในถ้ำเพื่อจะพากผ่อน ปรากฏว่าเขาถูกลับได้พบหมู่บ้านอยู่ในถ้ำ ชาวบ้านในถ้ำบอกว่าเป็นเมืองลับๆ และในถ้ำก็ค่อนข้างแลบเป็นคนที่พูดความจริง ไม่โกหก หลอกลวง ไม่มีโฉนด ก่อนชาหัวคนนี้จะกลับบ้านชาวลับแล้วยืนอยู่ริมแม่น้ำ แก่เขาพร้อมกับหัวห้ามเดินเรื่องนี้ให้ใครฟัง

พอกลับมาถึงบ้านชาหัวคนนั้นกลับลืมคำที่รับปากกับชาวลับแล้ว เขาได้เล่าเรื่องให้เพื่อนบ้านฟัง เพื่อนบ้านคนหนึ่งจึงแกล้งหลงป่าและได้ไปพบชาวลับแล้ว เขายังรับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเหมือนชาหัวแรก และยังได้รับถ้าบ้านน้ำกับบ้านด้วย แต่ เพราะความโภภยาดกหลังนี้ได้ขโมยสมบัติของชาวลับและมาอึกส่วนหนึ่ง

แต่เมื่อกลับถึงบ้านปรากฏว่าสมบัติทั้งหลาภกับภัยเป็นหินแดงไปหมด และเมื่อชาวบ้านเดินทางกลับไปที่ถ้ำก็ปรากฏว่าถ้ำถูกก้อนหินใหญ่ปิดปากถ้ำเสียแล้ว และที่หน้าถ้ำมีต้นผักชีซึ่งอยู่ชาวบ้านจึงเรียกว่า ถ้ำผักชี

น้ำตกแก่งนางคอย หรือน้ำตกแก่ง โสกา^{๔๔} เป็นน้ำตกอยู่ที่ด้านล่างโสกา มีด้านใต้ล่างไว้ในสมัยก่อน บริเวณนี้ยังไม่เป็นน้ำตก แต่จะเป็นชาน้ำໄ/il และมีหน้าพารอยู่ ซึ่งมักจะมีหมุ่นสามารถนั่งคุยกันเป็นคู่ ๆ เพราะหน้าพานี้สามารถมาก วันหนึ่ง หญิงสาวคนหนึ่งมา_nั่งรอคนรัก เธอรอนานมาก แต่ฝ่ายชายไม่มาตามนัดหมาย ด้วยความน้อบใจและเสียใจเชอจึงกระโ叱หน้าพาม่าด้วยตา ตั้งแต่นั้นมาเก็บไม้มีครามเท่าไร บริเวณนี้อีก คงวิญญาณของหญิงสาวผู้ไกรแซนคนรักจึงทำให้เกิดน้ำตกให้คลายลง มาท่อนบริเวณหน้าพานหน้าพอดล่มหลายภัยเป็นชาน้ำໄ/il แต่ด้วยน้ำตกนี้ทำให้สามารถมา_rร่องทางน้ำตกแห่งนี้ก็มีคนไปเที่ยวชมเสนอกำลังมีรื่อว่า น้ำตกแก่งนางคอย หรือปัจจุบันเรียกว่า น้ำตกแก่งโสกา

น้ำตกวังนกแม่น หรือน้ำตกสกุโภทาน^{๔๕} เป็นน้ำตกที่อยู่ห่างจากตัวอิมเมืองมะละมานา ๑๐ กิโลเมตร หรืออยู่ห่างลักษณะเดียวกันโดยประมาณ ๓๓ ของถนนพิษณุโลก หล่มสัก มีทางแยกเข้าไปอีก ๕๐๐ เมตร มีน้ำตกในลักษณะน้ำตกสูง ๑๐ เมตร ในสมัยก่อนมีคนนำเสื่อมาซ่อนอยู่บริเวณนี้ ชาวบ้านจึงเรียกน้ำตกแห่งนี้ว่า น้ำตกวังนกแม่น และพระบรมราชสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามว่า “สกุโภทาน”

น้ำตกวังน้ำเย็น^{๔๖} อยู่ในเขตบ้านวังน้ำเย็น ลักษณะน้ำตกชั้นล่างสุดน้ำ ไหลลงมา ก็คือริมน้ำพิวเป็นวงกว้าง ลึก น้ำขึ้นอยู่มีความหนาวเย็นจับใจ ชาวบ้านจึงเรียก น้ำตกวังน้ำเย็น

บ่อร้างส้วง^{๔๗} อุบัติบนเขาสามอแครง ในสมัยก่อนที่ถนนสายพิษณุโลก หล่มสัก ยังไม่ได้ลาดยางอย่างปัจจุบันนี้ ยานพาหนะก็ไม่มี ชาวบ้านจึงเลี้ยงช้างไว้ใช้งาน เวลาจะไปไหนก็ซื้อช้างไป วันหนึ่งชาวบ้านซักชวนกันไปหาหน่อไม้ที่เขาตะเคคง หรือเขาสามอแครง ทางขึ้นเขาสามอแครงมีป่าสนน้ำบ่อหนึ่ง ขนาดไม่กว้างนัก เป็นบ่อหินมีความลึก

พอประมาณ น้ำในบ่อໄສເຍື່ອຈັງອູ້ໃນປ່ອຕລອຄຖຸກຄູກາດ ຂາວບ້ານມີກະໄຫ້ຊັງພັກ
ເຫັນອ່ອທຽງທາງຂຶ້ນເພາທີມີບ່ອນນີ້ອູ້ ຂັງກີຈະໄຟຈົງຄຸດນໍາມາດືນກິນຮົມທັງຄົນຂາວບ້ານດົວຍ
ໄປວ່າຂັງກີເຊືອກຕ່ອກໆເຊືອກຂ່າຍກັນກິນນຳໃນປ່ອ ນັກີມີເຄຍແທ່ງພຣະເລ່າກັນວ່າໄດ້ປ່ອນີ່ຈະມີ
ດຳນຳທີ່ທອດຍາວເຂົ້າໄປໃນເຫັນສອແຮງ ຈຶງເຮັກາຫານກັນວ່າ “ບ່ອຂັງສົວງ”

ບຶງປິນ^{๔๔} ອູ້ທີ່ດຳບລແມ່ຮະກາ ເປັນບຶງໃໝ່ອູ້ທ້າຍໜູ່ບ້ານ ຂາວບ້ານດ່ານ
ເຂົ້າໄປຈັບຈອງເປັນເຂົ້າຂອງກັນຫລາຍຄນ ຈຶງເກີດແຢ່ງກັນຂຶ້ນພຣະຕຄລອກັນໄມ່ໄດ້ ພອດກາລາງ
ຄືນຂາວບ້ານເຫດລ້ານັ້ນດ່ານກີສືນວ່າມີພຣະຮູປ່ານີ່ມາບອກໃຫ້ໄປກັນໄປ ອ່າທະເຄາລັນ ຫວ
ບ້ານຈຶງນໍາຄວາມຜິນມາເລ່າສູ່ກັນທີ່ ແລະ ຈັດແງມປ່ອງປັນກັນຈານເຮັບຮ້ອຍ ຈຶງກີນຫຼືນີ່ນີ້ວ່າ
“ບຶງປິນ”

ບຶງສະເຄາ^{๔៥} ອູ້ທີ່ດຳບລອນອງພຣະ ບຶນໜີມານານແລ້ວ ຮອນບຶງເຕັ້ນໄປ
ຕັ້ງຕັນສະເຄາ ຂານເປັນປຶງສະເຄາ ແລະ ໄມມີຄົນໄມ້ຂັດຈິງໃນນິ້ນກວານນີ້ໄດຍ ບຶນນີ້ເປັນບຶງເລື້ອງ
ແຕ່ປາຫຼຸກຊຸມ ຂາວບ້ານນາຫາປາໄດ້ກຳນົບເກົ່ານວນນາກ ຈຶງຂ່າຍກັນຄຸດແອ່ງນຳໃຫ້ໃໝ່ຈົ່ນ
ານກາລາຍເປັນບຶງຂາດໃໝ່ ເຮັກວ່າ ປຶງສະເຄາ

ແມ່ນໍ້າຫຼຸກໍານົນຮາມ^{๔๖} ອູ້ທີ່ດຳບລທ່າໜີມໍຮາມ ຕາມຕໍາມານເລ່າວ່ານານ
ນາແດ້ວີມີພ້ອກ້າສອງຄນໃໝ່ອໝ່າມມີນັບນາຍຮາມ ທັງສອງຝ່າຍສົ່ງມາຫາຍໂດຍນຽມຮູກເຮືອນາ
ຕາມສໍານັ້ນສາຍນີ້ ວັນທີນີ້ເຮືອເກີດລ່າມລົງກ່ອນຂະອົງຜົງຜ່ານ ນາຍໜີນັບນັບນາຍຮາມຕ່າງຈານນ້ຳຕາຍໄປ
ໜັງງົງ ຂາວບ້ານຈຶງເຮັກແມ່ນໍ້ານີ້ວ່າ “ແມ່ນໍ້າຫຼຸກໍານົນຮາມ”

ແມ່ນໍ້າວັງທອງ^{๔๗} (ຕົ້ນວນທີ ๑) ມີຕາກັນຍາຍອາສີຍ່ອງໄກດ໌ ຈຶ່າ ແມ່ນໍ້ານີ້ ວັນ
ທີ່ນີ້ຕາຍາຍພາຍເຮືອຂ້າມແນ້ນແລ້ວໄດ້ພົບສມນັດຕີຢູ່ທອງ ຈຶ່ນໍາເຂາທອງໄສ່ເຮັບຈົດແຕ່ນ ພອດ
ຍາຍນຽມຮູກທອງພົມເຮືອຕີ່ໄປເຮືອທັນກົມາກຈຶ່ງລ່າມ ຕາກັນຍາຍຄືເລີຍມານ້ຳຕາຍ ຂາວບ້ານຈຶງ
ເຮັກວ່າ ແມ່ນໍ້າວັງທອງ

ແມ່ນໍ້າວັງທອງ^{๔໨} (ຕົ້ນວນທີ ๒) ເລ່າວ່າ ມີພື້ນ້ອງສອງຄນອພຍພຫຼນහີ
ຄວາມແທ່ງແດ້ມາແສວງຫາທີ່ອຸຄນສນນູຮົມພື້ນຕີ້ນສູງ ຄົນທີ່ພົບນຽມປໍາຫານາກ ປັຈຈຸບັນຄືອ
ດຳບລນຽມປໍາຫານາກ ອຳເກອບບາງກະຮຸ່ມ ເປັນພື້ນທີ່ອຸຄນສນນູຮົມ ຄົນພື້ຈະເຫົ້າໄປຈັບຈອງຕັ້ງ
ຮຽກຮອງຢູ່ນິ້ນກວານນີ້ ສ່ວນຄົນນອງໄປຕິ່ງຮຽກຮອງຢູ່ທີ່ດຳບລນບາງສະພານ ອຳເກອບວັງທອງ ປັຈຈຸບັນ
ຕ່ອນມາດຳບລນຽມປໍາຫານາກເກີດແກ້ງແສ້ງກັນຄາຣ ຄົນພື້ຈີງອພຍພເຫັນມາຕັ້ງເມືອງນຽມປໍາຫານາກ

ทรงบริโภคสุดวังทองปีชุบัน และเรียกว่า นครป่ามหาด้วย เมื่อมีผู้คนอพยพเข้ามาตั้งอยู่ในบริเวณครัวป่ามหาดและบ้านบ้านสะพานมากขึ้น คนที่จึงสร้างวัดชื่อ “วัดป่ามหาด” คนน้องสร้างวัดชื่อ “วัดบางสะพาน” ชุมชนทั้งสองเจริญและขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนเป็นที่ตั้งของนครป่ามหาด

ในการต่อมาเนี้ยผู้โดยคิดเห็นที่นำไปทางและได้พับทองคำเป็นจำนวนมากบริโภคโดยหน้าวัดนครป่ามหาด เมื่อปีนี้แพร่ไปในที่ต่าง ๆ ทำให้ผู้คนนิยมเดินทางมาร่องหาทอง ชาวบ้านจึงเปลี่ยนชื่อแม่น้ำเข้าเป็นแม่น้ำวังทอง บ้านครัวป่ามหาดและวัดนครป่ามหาด ก็ถูกเรียกชื่อใหม่เป็น เมืองวังทอง และวัดวังทองด้วย

วังทอง ๒๐๐ เป็นวังน้ำในแม่น้ำวังทอง อุบลราชธานีกว้างห้าเมตร ยาวมากตัวย่างกว่าประมาณ ๑ กิโลเมตร สมัยก่อนชาวบ้านที่ลงไปอาบน้ำที่น้ำจะพบเห็นจะระเจ้าเป็นประจำ แดปปีชุบันไม่มีผู้พบริบูรณ์เลย แต่ชาวบ้านก็ยังเชื่อกันว่าบ้านวังน้ำบริเวณนี้ว่า วังทอง

สำเนาเอกสาร

สำเนาเอกสารไม่ถือเป็นมีฐานะเป็นสำเนาเอกสาร ขึ้นอยู่ในความปลดปล่อยของเอกสาร ของสำเนาหรือหนังสือ กระทำการใดให้หายฐานะขึ้นเป็นมิใช่สำเนาเอกสารไม่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ และเป็นสำเนาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๕ เป็นขึ้นก่อตั้งสำนักงานเขตพื้นที่เรืองนาแต่ครั้งยังคงเป็นจากนี้ผู้คนพบรากบูรณาภิญญาตานายหน่วย เช่นเดิม ที่วัดโนนส์ วัดเสนาสน์ วัดป่าหนองวัดช่างเหล็ก เป็นต้น

สำเนาเอกสารไม่ถือเป็นมีฐานะทางทักษะหนึ่งของสำเนาเมื่อขึ้นไปปี ๑๐ กิโลเมตร น้ำยาเนื้อติดต่อ กับแม่น้ำแม่กลองและแม่น้ำท่าจีน ตั้งนี้

ที่พำนัก ติดต่อกับสำเนาเอกสาร สำเนาพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ และสำเนาพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ที่ตั้ง ติดต่อกับสำเนาพรหมพิรามและสำเนาเมืองจังหวัดพิษณุโลก

ที่พำนัก ติดต่อกับสำเนาเอกสารไทย สำเนาชาติธรรม สำเนาวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ที่พำนัก ติดต่อกับสำเนาพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นป่าเขางและที่ราบสูง มีลำน้ำกำกัญ ไหลผ่าน
คือลำน้ำแควน้อย

การปักครองท้องที่แบ่งเขตการปักครองเป็นด้านล่าง ๆ ด้านล่างนี้

๑. ด้านลับโข้ง
๒. ด้านลห้อแท้
๓. ด้านลหางาน
๔. ด้านลบ้านยัง
๕. ด้านลวัดโนอสต์
๖. ด้านลหินลาด

วัดในอันเดอเร็ว โนอสต์ มีวัดอยู่จำนวน ๑๙ วัด ดังนี้

๑. **วัดคันโธ่วนาราม** ตั้งอยู่ที่บ้านคัน ให้สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๙ ชาวบ้านเรียกว่าวัดคันโข้ง

๒. **วัดฉะเกียนเตย** ตั้งอยู่ที่บ้านหนองกระบอก สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๐ เดิมวัดชื่ออยู่บ้านทะเกียนเตย

๓. **วัดหอยแท้** ตั้งอยู่ที่บ้านหอยแท้ สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๒๑ เดิมชื่อบ้านชากหอยแท้ ตามชื่อบ้าน เมื่อชาหอยแท้หนีหนทางคนหากันไม่สะดวก เป็นสถานที่กันดาร

๔. **วัดท่าแก่ง** ตั้งอยู่ที่บ้านท่าแก่ง สร้างเป็นวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕

๕. **วัดท่างาน** ตั้งอยู่ที่บ้านท่างาน สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๑๘๕ เดิมตั้งอยู่ท่ารากซานหัวแม่น้ำแม่น้ำแควน้อยทางทิศเหนือ มีขาดเจดีย์ก่อปรักหักทั้งปึกถูกภูมิทั้งปึกเป็นหักกรุน ชาวบ้านนิยมเรียกวัดท่างาน ค่อนมาถึงถนนฯ ดังขึ้นที่ ณ ที่ดังป่าจุบัน เริงกานามใหม่กว่า วัดท่างาน

๖. **วัดท่าสะเศาะกริษฐาราม** ตั้งอยู่ที่บ้านท่าสะเศาะ สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๕๑๕ ชาวบ้านเรียกว่าวัดท่าสะเศาะ

๗. **วัดนาขาม** ตั้งอยู่ที่บ้านนาขาม สร้างเป็นวัดประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๑

๘. วัดน้ำคบ ตั้งอยู่ที่บ้านน้ำคบ สร้างเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๒๔๔๕

๙. วัดบ้านน้อย ตั้งอยู่ที่บ้านน้อย สร้างเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๒๔๕๘

๑๐. วัดบ้านเนินมะครีด ตั้งอยู่ที่บ้านเนินมะครีด เดิมเป็นวัดร้าง สร้างเป็นวัดใหม่ พ.ศ. ๒๕๗๓

๑๑. วัดโนนสก์ ตั้งอยู่ที่บ้านวัดโนนสก์ เป็นวัดเก่าแก่สร้างนานาประนาม พ.ศ. ๑๗๑๒ ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำแควน้อย ตามตำนานเด่าว่าประชาชนได้ร่วมใจกันสร้างวัดนี้ขึ้นพร้อมกับวัดเสนาสน์ โดยมีพระบรมสาริริกธาตุเป็นมูลเหตุ ถ้าวัดไหนสร้างเสร็จก่อน วัดนั้นก็จะได้พระบรมสาริริกธาตุ ต่อมามีอพบวัดเสนาสน์ได้ให้สัญญา แสดงว่าสร้างเสร็จแล้ว จึงได้พระบรมสาริริกธาตุอัญเชิญไปไว้ในวัดเสนาสน์

๑๒. วัดยางวนาราม ตั้งอยู่ที่บ้านยาง สร้างเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๒๓๘๗ ชาวบ้านนิยมเรียกว่า วัดบ้านยาง

๑๓. วัดสันดิวนาราม ตั้งอยู่ที่บ้านหนองดัง สร้างเป็นวัด พ.ศ. ๒๔๙๐ ชาวบ้านนิยมเรียกว่า วัดหนองดัง

๑๔. วัดเสนาสน์ ตั้งอยู่ที่บ้านสวนป่าน เป็นวัดเก่าแก่มาก สร้างขึ้นเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๑๗๑๒ โดยมีหน้าสือเรื่องพระปฐมเจดีย์ที่เรียนรีบขึ้นจากห่านพระยาพิพากวงศ์ (ข้า บุญนาก) ตอนหนึ่งว่า “พระมหาธรรมไหหลวงอธิคินนำพระบรมธาตุจากประเทศไทยถึงถมานะรุจไว้ในวัดเสนาสน์ เมื่อพุทธศักราช ๑๗๑๒ พรรษา” และปัจจุบันนี้พระบรมธาตุที่ขึ้นอยู่เป็นประจักษ์พยาน จึงกันนิยมฐานว่าวัดนี้สร้างขึ้นก่อน พ.ศ. ๑๗๑๒

๑๕. วัดหนองนอน ตั้งอยู่ที่บ้านหนองนอน สร้างเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๒๔๖๑

๑๖. วัดหนองลวก ตั้งอยู่ที่บ้านหนองลวก สร้างเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๒๔๖๑ มีนามตามชื่อบ้าน แต่เดิมเรียกบ้านหนองลูกลวก เนื่องจากมีหนองน้ำและมีลูกลวก (ลูกกบหรือลูกอื่น) มากมากทุกปี ต่อมารีบก่อสร้าง ฯ ว่า บ้านหนองลวก

๑๗. วัดหินลาด ตั้งอยู่ที่บ้านหินลาด สร้างเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๒๔๗๐

๑๘. วัดเหล่าขวัญ ตั้งอยู่ที่บ้านเหล่าขวัญ สร้างเป็นวัดประนาม พ.ศ. ๒๔๖๘ เดิมเรียกว่าวัดใน ต่อมาคลิ่งหน้าวัดพังเข้ามา จึงถ้ายเสนาสนะหนีห่างออกไปจากลำน้ำแควน้อย เรียกว่า วัดอก

ภูมิบ้านค้ำล หมู่บ้าน

๑. ตัวบันทึกน้ํา

บ้านแกลงคันนา^{๖๐}

หมู่บ้านนี้มีรายชื่อพยพมาจากจังหวัดอุตรดิตถ์ มาตั้งถิ่นฐานที่มาหากินประมาณ ๓๑ ปีแล้ว เนื่องจากมีน้ำตกธรรมชาติกันแม่น้ำแควน้อยโดยมีแนวหินเป็นร่อง ๆ เมื่อคนน้า จึงเรียกชื่อว่า “แกลงคันนา”

บ้านคันโรง^{๖๑}

หมู่บ้านนี้เดิมมีชื่อว่า หมู่บ้านพะเพร นิเรื่องถาวนานามา ถูกยุ่งเห่ากัด นามก็เดิมต่อไปทางแก่งจุงนาง และไปบ้านนางขัน (ปัจจุบันถือบ้านนาขาม) นางก็เดินอ่อนกลับมาตายที่หัวยังผึ้ง สรวนุ่ห่าที่คันโรงสืบได้มาทันนางที่คันโรงและรักวันนั้นได้ถูกพิบัติยุ่งเห่าด้วย ปัจจุบันยังมีหินนุ่ห่า ปราการยุ่งเห่า ประจำอยู่ที่บ้านคันโรง

สำหรับเรื่อง “คันโรง” ไม่สามารถทราบประวัติแท้ที่มาได้ หมู่บ้านนี้ตั้งมาประมาณ ๔๐ ปี จังหวัดกว่าในญี่ปุ่นพยพมาจากอำเภอไทรโยค ไทย บ้านนาขาม ตำบลบ้านย่าง แห่งบ้านหนองค่า ตำบลหินลาด อําเภอวัดโนน^{๖๒}

บ้านน้ำโจน^{๖๓}

หมู่บ้านนี้ตั้งมาประมาณ ๕๐ ปี รายชื่อสรวนใหญ่พยพมาจากจังหวัดเลย และจังหวัดอุตรดิตถ์ ตามยก่อนมีชื่อเรียกว่า บ้านน้ำโคน หรือน้ำโคนคาด เนื่องจากมีน้ำไว้ห้องน้ำหักขาด ซึ่งมีป่าเขามากมาย ต้อมาสมัยผู้ให้ญี่พวง เป็นผู้ให้ญี่บ้านนี้ไว้ผู้ร้ายชุกชุม ทางราชการกับชาวบ้านช่วยกันปราบโจรจนสงบ จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านน้ำโจนจนทุกวันนี้

บ้านปากพาน^{๖๐๔}

หมู่บ้านนี้มีสภาพพื้นที่ซึ่งมีแม่น้ำ ๒ สายไหลมาบรรจบกัน จึงเรียกชื่อว่า ปากพาน (คำว่า พาน หมายถึง รองรับน้ำไว้หล่อฝน) รายฐานส่วนใหญ่เป็นคนห้องถินเดินตั้งหมู่บ้านมาแล้วประมาณ ๔๐ ปี

บ้านหนองบอน^{๖๐๕}

เดิมหมู่บ้านนี้รวมกับหมู่ ๒ บ้านหนองลวก ตำบลลันตัน โจร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ แยกมาเป็นหมู่บ้านใหม่ เป็นหมู่ ๙ บ้านหนองบอน ถนนยกต้นมีครุอยกร้า ของนายจ่าย นางคำ ตั้งอัญเพิยงครอบครัวเดียว ซึ่งไม่มีกรรมที่นา นาอย่างมากจากที่ได้ ส่วนนางคำมาจากการบ้านพร้าว อัมก่อนคราไทย ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านที่มีประชากรอยู่อาศัย มากน้อย

บ้านหนองกระบาล^{๖๐๖}

หมู่บ้านนี้เดิมชื่อนอกบ้านแกยพรมพิราม ตั้งเป็นหมู่บ้านแล้วประมาณ ๔๐ ปี รายฐานส่วนใหญ่อพยพมาจากอำเภอค่านาซ้าย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุตรดิตถ์บ้าง และจังหวัดพิษณุโลก หาดที่ได้ชื่อว่า หนองกระบาล เนื่องจากมีดันกระบาลกันอัญทั่วไป และมีหนองน้ำธรรมชาติอุบัติสูบน้ำ

บ้านหนองลวก^{๖๐๗}

รายฐานส่วนใหญ่เป็นคนห้องถินในหมู่บ้าน ซึ่งจัดตั้งมาประมาณ ๑๕ ปี บางส่วนอพยพมาจากอัมก่อนคราไทย จังหวัดพิษณุโลก และบ้านน้ำราก จังหวัดอุตรดิตถ์

บ้านห้วยเจียง^{๖๐๘}

หมู่บ้านนี้ตั้งมาประมาณ ๑๕ ปี รายฐานส่วนใหญ่อพยพมาจากบ้านน้ำป่า ตำบลนาฝาย อัมก่อนน้ำป่า จังหวัดอุตรดิตถ์ เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีลำห้วยไหลผ่าน จึงเรียกว่า บ้านห้วยเจียง

๖. คำนถท้อแท้

บ้านคงกระ ragazzi^{๖๐๙}

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้เป็นป่าดงดิบ มีต้นไม้หลากหลาย ไม่ใหญ่ที่สุดคือ ต้นกระ ragazzi มีขนาดเท่าสองคนโอบไม่รอบ จึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า บ้านคงกระ ragazziทุกวันนี้ หมู่บ้านคงกระ ragazziเป็นหมู่บ้านซึ่งแยกมาจากหมู่ที่ ๑ ตำบลท้อแท้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตั้งเป็นหมู่บ้านคงกระ ragazzi หมู่ที่ ๒ ตำบลท้อแท้ อีกคราว โภสต์ จังหวัดพิษณุโลก

บ้านท้อแท้^{๖๐๐}

สมัยก่อการเดินทางมาหมู่บ้านนี้มีความลำบากมาก ได้อาศัยแต่ทางเรือ มีเรื่องเล่าว่า หนุ่มต่างดินชอบสาวข้าวหลามตัด ลึกลับมาจันถึงหมู่บ้านนี้ เกิดกรณีท้อแท้ใจ เพราะใช้เวลานาน ต้องจอดทิ้งไว้แล้วเดินหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านท้อมหัว” หมายความนี้

บ้านท่ากระดุง^{๖๐๑}

เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๔ หมู่บ้านนี้ได้แยกออกจากหมู่บ้านหัวเหี้ยว เป็นหมู่ที่ ๗ เนื่องจากอยู่ห่างจากหมู่บ้านหัวเหี้ยวไปประมาณ ๕ กิโลเมตร ไม่สามารถไปกรองได้ทั่วถึง รายบุคคลทำนาหากินกันเป็นกุญแจ จึงตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่ขึ้น เรียกชื่อว่า “บ้านท่ากระดุง” (ไม่ทราบที่มาของชื่อ)

บ้านท่าช้าง^{๖๐๒}

หมู่บ้านนี้ชื่อนี้อยู่กับอำเภอพรหมพิราม ต่อมาแยกมาเข้าอยู่กับอำเภอวัดไผ่สต์ สาเหตุที่เรียก บ้านท่าช้าง เนื่องจากในสมัยก่อนมีช้างป่ามาลงเล่นน้ำแควน้อย เมื่อผ่านมาถึงหมู่บ้านนี้ ช้างก็พักนอนอยู่ที่นี่นาน ๆ ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านท่าช้าง”

บ้านหนองมะคง^{๖๖}

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำอุดติดหมู่บ้าน และในหนองน้ำมีกุ้ง หอย ปู ปลา และสัตว์ต่างๆ อุดมสมบูรณ์ รอบๆ หนองน้ำไม่เป็นภัยพารามะต้นมะคงมาก นายที่น่องอยู่รอนหนองน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกว่าหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านหนองมะคง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๘๕ เกิดน้ำท่วมชาวบ้านได้อพยพจากบ้านแหนลง หมู่๖ ตำบลบ้านปานาอยู่ที่บ้านหนองมะคง หมู่ที่ ๑ ตำบลห้อแท้ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ผู้ใหญ่บ้านคนแรกงานถึงปัจจุบัน คือ นายชั้น คงเชษฐ์

บ้านเหล่าขาว^{๖๗} (สำนวนที่ ๑)

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านเล็กๆ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำแควน้อยซึ่งมีน้ำไหลเชี่ยวมาก การคมนาคมต้องใช้ทางน้ำ เพราะทางบกเป็นป่าดงมาก

วันหนึ่งมีเรือขวางบ้านหมากาอ่าลูกเหง້າพายเรือมาแต่งงานกับสาวหมีบ้านท่าจันต้องผ่านมหาดไทยหมู่บ้าน เพราะทางทางไปกลมมาก ผู้คนก็อ่อนแรงหมดกำลัง จึงเอาเหล้ามาดื่มน้ำมา พอเรือพายผ่านมาถึงหมู่บ้านนี้ ซึ่งน้ำໄพลเชี่ยวแรง เรือที่บรรทุกเหล้ามาเกิดพลิกคว่ำลง จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านเหล้ากว่า ต่อมาเดิมที่ขึ้นเป็นบ้านเหล่าขาว

บ้านเหล่าขาว^{๖๘} (สำนวนที่ ๒)

มีเรือนอยบรรทุกเหล้าเพื่อจะนำมายาที่วัดโบสถ์ พอเรือแล่นมาถึงบริเวณหมู่บ้านนี้ ซึ่งน้ำໄพลเชี่ยวมาก หรือกว่าลงเหล้าจนหายไปหมด หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า บ้านเหล้ากว่า และเป็นบ้านเหล่าขาว ในปัจจุบันนี้

๑. สำนวนที่ ๑

บ้านขาไกร kraha^{๖๙}

หมู่บ้านนี้ชาวบ้านนิยมปลูกสับปะรดพันธุ์ขาไกร kraha จึงได้ชื่อว่า บ้านขาไกร kraha ซึ่งแยกออกมากจากหมู่๑ ซึ่งบ้านท่าจัน

บ้าน常^{บะนัง}

เดิมหนูบ้านนี้ชื่อ บ้านนางยัง ต่อมาเปลี่ยนเป็นบ้านยาง เมื่อจากมีศั้นยาง
ขึ้นเรียงกันหนาทึบ จึงเรียกว่า “บ้านยาง”

บ้านสวนป่าน^{บะนัง}

สมัยก่อนหนูบ้านนี้เป็นป่ารักมีพืชพรรณไม้นานาชนิดขึ้นอยู่ทั่วไป แต่มีพืช
อยู่ชนิดหนึ่งมีลักษณะเป็นกอขึ้นอยู่รวมกันเป็นกอสูมใหญ่ๆ มากมากเรียกว่าดันเมิน หา
บ้านจะนำดันป่านมาทำเป็นเชือกผูกสิ่งของต่างๆ โดยเฉพาะนายพวนซึ่งใช้หัวน้ำไม้ถักตัด
จะใช้ดันป่านมาทำสายหน้าไม้ เมื่อทางราชการมีประกาศให้จัดตั้งตำบล หนูบ้าน ชาวบ้าน
จึงเรียกหนูบ้านนี้ว่าบ้านสวนป่าน มีจุบันดันป่านไม้มีเดลพาระมีเชือกปอใช้แทน

บ้านใหม่ได^{บะนัง}

หนูบ้านนี้มีแม่น้ำแควน้อยไหลผ่าน ต่อมาแม่น้ำแควน้อยไปอุดมทางเดิน
ทำให้เกิดพื้นที่ราบคุ่มและหนองน้ำมีบริเวณกว้างเมื่อถึงฤดูฝนจะมีน้ำหลอกท่วมพื้นที่ราบ
และหนองน้ำ ซึ่งทำให้น้ำทัดพาคินสน และทรายมาทับลงกัน ซึ่งเหมาะสมแก่การเพาะปลูก
พืชผัก 代理商มีผู้ธรรมชาติเป็นอย่างดี ตัวยอดกุนราชญ์จริงได้พากันมาตั้งบ้านเรือนอยู่
อาภีบทบันริมฝั่งแม่น้ำเป็นจำนวนมาก ได้ดังเชื่อหนูบ้านว่า “หนูบ้านใหม่ได” เพราะเป็นหนู
บ้านที่ดั้งเดิมใหม่ในสมัยนั้น และเรียกชื่อกันมานานทุกวันนี้ ซึ่งคู่กันหนูบ้านใหม่เห็นอ

บ้านวังเจ็ก^{บะนัง}

สมัยก่อนมีพ่อค้าชาวจีนมาค้าขายถ้วยชาและของใช้ในครัวเรือน ซึ่งทำ
ค้าขายเป็นคืนเพามากมาย เรื่องสำเภาได้มาล่มที่คลองแม่น้ำแควน้อย พ่อค้าชาวจีน
น้ำตาย ชาวบ้านได้นำเอาถ้วยชาเหล่านั้นมาใช้ เมื่อถึงวันพระ ชาวบ้านจะได้ยินเสียง叩^{คาก}
ถ้วยชา กระซิบ ฯลฯ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหนูบ้านนี้ว่า “วังเจ็ก”

บ้านวังหนองแวง^{๒๖๐}

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่ที่ ๒ บ้านหนองปิง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๙๒ มี รายภูมานามาหากินและตอนบนของบึงหนองแวง ซึ่งมีน้ำลึกประมาณ ๑๐ เมตร และมี กระเบื้องหินจำนวนมาก

ตอนล่างของบึงเป็นแม่น้ำแควน้อย มีระยะเขี้ยวว่ายน้ำไปมาระหว่างแม่น้ำ กับบึงเสมอ คำว่า หนองแวง ไนท์รามที่มา

บ้านหนองปิง^{๒๖๑}

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำซึ่งมีปิงชักชุมมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า “บ้านหนองปิง”

บ้านหัวคงคา^{๒๖๒}

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่บ้านส่วนป่าน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๗๒ เมื่อจาก ในฤดูฝนหมู่บ้านนี้จะมีน้ำท่วมมาทางทุ่งและไหลลงบึงกำมะໄล จึงถือว่าหมู่บ้านนี้เป็น ดันน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า “บ้านหัวคงคา”

บ้านหัวรัง^{๒๖๓}

เดิมชื่อว่า บ้านวังเกรียง เพราะมีบึงน้ำรือเพียงหลังเดียวต่อมาเปลี่ยนเป็น ชื่อ หัวรัง

๔. ตำบลบ้านยาง

บ้านท่าแก่ง^{๒๖๔}

หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่แยกมาจากหมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านยาง แยกออกมา เป็นหมู่ที่ ๑ ของตำบลบ้านยาง อยู่ก่อวัคโบส์ เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีแม่น้ำแควน้อยไหล ผ่านหมู่บ้าน และมีแก่งกันแม่น้ำออย จึงเรียกว่า บ้านท่าแก่ง

บ้านท่าสะเดกา^{๖๖๖}

หมู่บ้านนี้แยกมาจากหมู่ ๑ บ้านนาขาม และหมู่ ๓ บ้านน้ำหัก มาตั้งเป็นหมู่บ้านท่าสะเดกา

บ้านนาขาม^{๖๖๗}

เดิมหมู่บ้านนี้เป็นทางผ่านระหว่างตำบลໄไปด้าบลกันโซ้ง ชาวบ้านเรียกว่าบ้านนาขาม ต่อมานี้เปลี่ยนเป็นบ้านนาขาม

บ้านน้ำคุบ^{๖๖๘}

สมัยก่อนหมู่บ้านนี้เคยเป็นป่าอุดมสมบูรณ์ มีพรมป่ามากเพียงให้ชื่อว่าบ้านพรมป่า ต่อมาชาวบ้านเห็นว่า เพื่อให้เหมาะสมกับที่เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ที่มีแหล่งน้ำและผลผลิต จึงเปลี่ยนชื่อใหม่ไว้ “บ้านน้ำคุบ”

บ้านน้ำหัก^{๖๖๙}

เนื่องจากที่ตั้งหมู่บ้านเป็นบริเวณที่แม่น้ำท่ากวนอุข แม่น้ำน้ำหักมุ่ง流 ซึ่งชื่อว่า บ้านน้ำหัก

บ้านเนินดาเกด^{๖๗๐}

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่บ้านน้ำหัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เนื่องจากบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเป็นเนิน กลางนักน้ำที่ซึ่งเกิด นาคาดที่นี่ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อว่า “บ้านเนินดาเกด”

บ้านป่าคาษ^{๖๗๑}

เมื่อแรกตั้งหมู่บ้าน บริเวณนี้ต้นคาขอยู่มากนาก ซึ่งมีลักษณะคล้ายต้นไผ่ แต่เล็กกว่า จึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านป่าคาษ”

บ้านพรหมมาศ^{๑๐๖}

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่ ๔ บ้านน้ำคอบ บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านมีหนองน้ำและดันโพธิ์ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อดันโพธิ์ ต่อมากล่าวใหญ่บ้านคนใหม่เห็นว่าชื่อไม่พระราชนิพัทธ์ จึงเปลี่ยนเป็นบ้านพรหมมาศ

บ้านไร่สุขสมบูรณ์^{๑๐๗}

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่ ๑ บ้านนาขาม และหมู่ ๖ บ้านท่าสะเดา บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านอุดมสมบูรณ์มาก จึงให้ชื่อหมู่บ้านว่า บ้านไร่สุขสมบูรณ์

บ้านหนองยาง^{๑๐๘}

หมู่บ้านนี้แยกออกจากหมู่ ๖ บ้านท่าสะเดา เมืองจากที่ตั้งหมู่บ้านนี้ ดันยางและหนองน้ำจำนวนมาก จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านหนองยาง”

๕. ตำบลวัดโบสถ์

บ้านวัดโบสถ์^{๑๐๙}

ตำบลวัดโบสถ์ เดิมนี้ชื่อว่า “บ้านหาดโคนด” เพราะมีดันตลาดขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากต่อมาได้มีผู้มาสร้างวัดและโบสถ์บนพื้นที่ของลำนา้แควน้อย และตั้งชื่อว่าวัดโบสถ์ ชาวบ้านจึงเปลี่ยนชื่อ บ้านตลาดโคนด มาเป็นบ้านวัดโบสถ์

วัดโบสถ์ เป็นท้องที่ที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากแต่เดิม ประชาชนชาววัดโบสถ์ได้ร่วมใจกันสร้างวัดเสนาสน์ ถ้าวัดใดสร้างเสร็จก่อนวัดนั้นจะได้พระบรมราชประดิษฐานไว้พอดีวัดโบสถ์สร้างใกล้จะเสร็จ วัดเสนาสน์เห็นว่าจะแพ้ซึ่งใช้กออุบายน้ำเผา ชาวคาดทำเป็นหลังคาแล้วล้วนกลองเข็น แสดงว่าเสร็จแล้ว พระบรมราชูปถัมภ์นำไปประดิษฐานไว้ที่วัดเสนาสน์ จนปัจจุบันนี้ เมื่อถึงวันเข็น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกปี มีประชาชนมานัสการและสรงน้ำพระบรมราชูปถัมภ์เป็นจำนวนมาก พ้อวันเข็น ๒ ค่ำ เดือน ๕ ก็จะพากันมาสรงน้ำพระพุทธรูปที่วัดโบสถ์ จนเป็นประเพณีมาจนทุกวันนี้

บ้านท่าจານ^{๖๐๖} (สำนวนที่๑)

หมู่บ้านนี้มีตั้งเป็นหาดทรายสวยงาม มีความขาวประมาณ ๑ กิโลเมตร เป็นที่อาบน้ำของหญิงสาว จึงเรียกว่า หมู่บ้านท่าจาน

บ้านท่าจาน^{๖๐๖} (สำนวนที่ ๒)

สมัยก่อนการสร้างวัดในที่ใด ชาวบ้านมีความเชื่อว่าจะดังเสียงทางด้วย การล้อหะระหง ถ้ากระหง掠อยมาติดที่ใดก็จะสร้างวัด ณ ที่นั้น เมื่อสร้างวัดขึ้นแล้วก็คิด ตั้งชื่อ พอดีมีสาวงามคนหนึ่งเดินลงบันไดที่ท่าน้ำหน้าวัดแล้วก็เดินลุยน้ำขึ้นมาคลายร้อน ที่เห็นจึงตั้งชื่อว่า วัดท่าจาน และตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อวัดว่า หมู่บ้านท่าจาน

๖. คำกลอนล่าด้วยเสียง

บ้านท่าขอนเณร^{๖๐๗}

หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่ผู้คนพอยพาจากบ้านโนนชิงกิจไปทั่วทิศ ราชบูรนแรง ผู้คนลืมตายเป็นจำนวนมากมาก ผู้ที่รอดชีวิตจึงอยพะหนีโรคภัยร้ายมาอยู่ที่หมู่บ้านนี้ ในสมัยก่อนนี้ดินบนที่นี่ใหญ่ที่สุดในบริเวณเป็นน้ำ ตอนกลางหาญพัดดันบนดินขาวแฉะน้ำครองข้ามหมู่บ้าน จึงเรียกันว่าบ้านท่าขอนเณร

หมู่บ้านที่ ๑ ในอ่าเภอวัดโนนสอ

แก่ง ๑ แคว^{๖๐๘} หมู่ที่หมู่ที่ ๑ บ้านนาขาม ตำบลบ้านยาง อ่าเภอวัดโนนสอ ผู้ที่ค้นพบคือนายติม คงชู โดยนายติมไปหาป่าบนหลังเขา ห่างจากหมู่บ้านนาขามราوا ๑ กิโลเมตร ขณะที่นายติมหาป่าอยู่ได้ยินเสียงน้ำตกดังแ่าววมาแต่ไกล นายติมจึงเดินไปฟังเสียงอีกประมาณ ๒ กิโลเมตร จึงพบน้ำตกขนาดใหญ่เป็นถึง ๑ สายน้ำ เป็นน้ำตกที่ใสสวยงามมาก นายติมกลับมาเล่าให้ชาวบ้านคนอื่น ๆ ทราบและแจ้งแก่กรมป่าไม้ให้ไปสำรวจ จนค่อนมาได้ชื่อว่า “วนอุทยานแก่ง ๑ แคว” ปัจจุบันถ้าจะเดินทางไปชมน้ำตก จะต้องเดินทางจากตัวเมืองพิษณุโลกเป็นระยะทาง ๔๒ กิโลเมตร จะถึงวัดนาขาม และเดินทางด้วยท้าจากบ้านนาขามอีกประมาณ ๑ กิโลเมตร จึงจะได้ชมน้ำตกแก่ง ๑ แควได้

ເຫຼົາໄວ່ ^{๑๙} ປະວັດຄວາມເປັນນາຂອງຊື່ເຫຼົາໄວ່ ອີ່ອຸເຫຼົາໄວ່ ຄື້ຂາວບ້ານທີ່
ອາສີຍູ້ໄກສີ້ ຈູ່ເຫັນນີ້ອາຊີພທໍາໄວ່ອ້ອຍເປັນສ່ວນນາກ ຈຶ່ງເຮັດຊື່ອຸເຫຼົາໄກສີ້ໄວ່ອ້ອຍຂອງຫາວ
ບ້ານວ່າເຫຼົາໄວ່

ຄຸນເມືອງ ^{๒๐} ຄົນຢູ່ຢ່າຕາຍຢາລ່າວ່າຫລາຍຮ້ອຍປິນແດ້ວ່າ ມີຂາວບ້ານທີ່ພັກ
ພນ້າແຄກໄປຄົນຄະທີສະກາງ ພຳເພຍາມາມຄົມທີ່ໄມ້ໃຫ້ຕົ້ນເປັນເມືອງເລີກເມືອງນັ້ອຍ ແຕ່ຂາວ
ເມືອງກຸ່ມທີ່ໄດ້ຮັນຕົວກັນຈັດຕົ້ນເປັນເມືອງໃໝ່ເຈັ້ນຊື່ອ່ານ “ຄຸນເມືອງ” ເປັນເມືອງໃໝ່ເຫຼື່ອພື້ນທີ່
ກວ້າງຂວາງປະນາມ ^{๑๒๐} ໄວ ໃນຄຸນເມືອງມີການສ້າງໂນສົດ ວິທາຣ ເຕີຍີໄຫຼູ່ ຂ້າວເມືອງ
ດີອ່ານສົ່ງສັກດີສິຖິຕົມຄຣອງເມືອງ ທີ່ພິເສດຍີ່ກື້ອຄຸນເມືອງນີ້ມີປະຫຼາກຂ້າອົກເມືອງພິເສດຍປະຫຼາກ
ເຄີຍແລະອູ່ທາງທີ່ສະວັນຕົກ ດ້ວຍກ່າວໄມ່ຂ່າງສັກເກດເມືອງຫຼັງຈະຫລຸງທາງຫາຫາກອອກ
ໄນ້ໄດ້ ຕ່ອນພ່າທຽບບ່າງວ່າມີການດັ່ງນີ້ເປັນໃໝ່ໃໝ່ຈົກກອງທັນມາດີ ຂາວເມືອງຮູ້ຂ່າງກີພາກັນ
ອພຍພອກຈາກຄຸນເມືອງຂົນໜົມດົກນີ້ ພັນຍົກທັນມາດົງແຕ່ໄມ້ພັບຂາວເມືອງກໍໄດ້ກ່າວຕາຍໃໝ່ສົດ
ວິທາຣ ຈນແທນໄມ່ເຫດອ້າກໄທເຫັນໃນຫຼັກປັ້ງຈຸ່ານັ້ນ ເພະຈຸກໄລ່ອຍໄກ້ເປັນມືອງຮັງ ມີດັນ
ໜູ້ຕັ້ນໄມ້ເຈັ້ນປົກຄຸນໜົມ ຖຸກັນນີ້ຂາວບ້ານຍັງເຮັດຄຸນເມືອງຍູ້ໄຕສໍາຫວັນທີ່ດິນດຳງດູກຈັນ
ຈອງໜົມແດ້ວ່າ

ວັງດາຫມືນ ^{๒๑} ເປັນວັນນີ້ໃນເມື່ອນັ້ນ່ານ່ານທີ່ໄລດ່ານັ້ນດຳນັກໂນສົດ ມີ
ດຳນັກແລ້ວວ່າດາຫມືນເປັນຄົນຂັ້ນຫວຸມລາມາຕ່າງ ຖຸກວັນດາຫມືນຈະຫາປາລານວິເວັນວັນນີ້ແທ່ງນັ້ນ
ເປັນປະຈຳແລະກໍໄດ້ປົກປັນຈຳແວນນາກ ຈັກແດວນີ້ຍາຍ່ອງວ່າດາຫມືນເປັນຄົນຫາປາທີ່
ເກັ່ງທີ່ສຸດໃນໜູ້ບ້ານທີ່ເງິນ ດ້ວຍລັກໂນສົດ ວັນນີ້ດາຫມືນໄປຫາປາທີ່ວັງນ້ຳຕາມປົກ
ເນື້ອດາຫມືນເຫັນຫລຸງນີ້ໃນວັງນ້ຳແທ່ງນັ້ນ ດັ່ງນີ້ວ່າດາຫມືນຈະວ່າຍັນນີ້ເປັນ ແດ່ແທກີພັນຮ່າງຂອງດາຫມືນທີ່ໄດ້
ຈົນຂ່າພະລິອຄນອງໄມ້ໄດ້ ທຳໄຫ້ດາຫມືນຈົນນ້ຳຕາຍ ຂາວບ້ານຈຶ່ງເຮັດຊື່ອວັງນ້ຳລົກແທ່ງນັ້ນວ່າ
ວັງດາຫມືນ

ຖຸ່ງທຸກສົດ ^{๒๒} ເປັນຫນອງນ້ຳເກົ່າແກ່ອງຫຼູ່ບ້ານຫນອງຂອນ ຂາວບ້ານເລ້າດືອ
ກັນວ່າເຄຍມີຜູ້ເທິ່ນຫວັງເຮືອເປັນຮູບປ່າງສົດປາກູ້ເພີຍຂ່າວຄູ່ແດ້ວ່າຍໄປ ໃນວັນພະຫົວວັນສໍາຄັນ

ทางศาสตร์ชาวบ้านจะได้ยินเสียงคนตีปีพายดังนาจากทุ่งหญ้าทึ่ง ๆ ที่หุ่งหญ้าไม่มีวัดในหน้าแล้งน้ำจะแห้ง แต่มีแม่น้ำเล็ก ๆ อุ่นๆ ในหน้าฝนจะมีผู้พานศิริพระทองประภูมิขึ้น แต่เมื่อเข้าไปใกล้ศิริพระนั้นก็จะหายไป

หนองช้างลาย อยู่ที่ตำบลท่าจัน สมัยก่อนชาวบ้านใช้ช้างลายไม้ในป่าเป็นระยะทางไกลมาก เมื่อผ่านหนองน้ำก็ให้ช้างหยุดพักคิ่มน้ำ เมื่อหาพน้อยกีเดินทางต่อไป แต่มีช้างซือกหนึ่งป่วยล้มลงช้างหนองน้ำ เจ้าของพะยานรักษาแต่ไม่หาย จนช้างลายข้างหนองน้ำนั้น ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หนองช้างลายจนทุกวันนี้

หนองชาก อยู่ที่ตำบลท่าจัน เป็นหนองจากบริเวณรอบพุ่งน้ำมีดินบางขึ้นมาก many ชาวบ้านได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ริมหนองน้ำ ตากษัยน้ำในหนองเป็นที่อาบกินตัวด้านบางสร้างบ้าน และใช้ที่ดินบริเวณรอบหนองน้ำเป็นที่ทำกิน เพราะอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านจึงเรียกหนองน้ำนี้ว่า หนองชาก ทุกวันนี้ยังคงอยู่ถึงแม้จะตื้นมาก

หนองหลวง เมื่อนานมาแล้วอยู่ในหมู่บ้านทองแท้ ที่วัดทองแท้ มีพระภิกษุที่สักการะมาก รูปปางท่านใหญ่โถ ข้อหลังตัวจั่ง หลวงตาท่านนี้เป็นที่รักใคร่ เกื่องมุไห์ หรือฐานของชาวบ้านทองแท้ ท่านเหลาหัววัว บ้านท่ากระดูน และบ้านหนองมะค้าง เพราะท่านเป็นผู้ริเริมการรื้อตึกหินร่วมกับชาวบ้าน แห่งแรกท่านได้สร้างโรงเรียนวัดทองแท้ (ช่างอนุฤทธิ์พิทักษ์) แห่งที่สองคือโรงเรียนบ้านหนองมะค้าง (ช่างอนุสรณ์) ทุกโรงเรียนจะมีคำว่า “ช่าง” เพื่อเป็นอนุสรณ์ระลึกถึงหลวงตาจั่ง การสร้างโรงเรียนสามแห่งแรกไม่มีปืนใหญ่ในการสัญจรไปมาเพื่อความคุ้มครองโรงเรียนและโรงเรียนสืบอยู่ใกล้กันด้วย ส่วนโรงเรียนบ้านหนองมะค้าง การสัญจรไปมาลำบากมาก ต้องผ่านหนองน้ำกว้างใหญ่ หลวงตาจั่งต้องพยายามรื้อเองทุกวัน เพื่อความคุ้มครองการสอนริเรียนให้แล้วเสร็จ และหนองน้ำก็ร้างน้ำก็ไม่มีชื่อเรียกชาน จนหนอประจำหมู่บ้านเห็นความสำคัญของการตั้งชื่อจึงปรึกษากับชาวบ้าน และได้ตั้งชื่อหนองน้ำว่า หนองหลวง โดยนำมาจากคำเรียกหลวงตาจั่งเฉพาะคำว่า “หลวง” ประกอบกับหนองน้ำนั้นน้ำกว้างใหญ่มาก จึงเรียกว่า หนองหลวง

หัวปลาราด เป็นลำหัวของในหมู่บ้านหัวยปลาไอล ตำบลลันโธง ในสมัยก่อนชาวบ้านตั้งบ้านเรือนอยู่ริมหัวยพะระ ได้อาศัยน้ำและจับปลาในลำหัวยเป็นอาหาร วันหนึ่งหัวหน้าหมู่บ้านฟันว่าที่ลำหัวยมีปลาไอลอยู่ในแม่น้ำมากมาก พอดีนเข้า กีไม่ได้สนใจความฟันนี้ เขาไปหาปลาตามปกติพร้อมกับเพื่อนบ้าน พอนำดึงที่ลำหัว แห้งนั้นทุกคนต่างก็ตกตะลึง เพราะในลำหัวยมีปลาไอลามากมากทำลังว่ายน้ำจนน้ำเป็นสี เหลืองอร่าม วันนั้นชาวบ้านทั้งหลายก็เลยไม่กล้าจับปลาไอลามากินเป็นอาหาร ชาวบ้าน จึงตั้งชื่อหัวยนี้ว่า หัวยปลาไอล และต่อมาได้ก่อตายเป็นซื่อหมู่บ้านหัวยปลาไอลตั้งแต่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล侈ครา
Pibulsongkram Rajabhat University

ເຊື່ອຮຽນ

“ພາຍຫອງ ຈັນທີ່ຄາຍ ອາຍຸ ๓๔ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ៣០ ບ້ານຄລອງ ຕໍາບລ
ໃນເມືອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ

“ພຣະຊົ້ອນ ທະມູນໂສໂດ ອາຍຸ ៦០ ປີ ວັດຈັນທີ່ຕະວັນທຳ ບ້ານວັດຈັນທີ່
ຕໍາບລໃນເມືອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ

“ນາງພຣນ ບຸຜູຈັນທີ່ອາຍຸ ៤២ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ១១៣ ບ້ານວັດພັນປີ ຕໍາບລ
ໃນເມືອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

“ພຣະທອງຂາວ ອາຍຸ ៦៦ ປີ ວັດທ່າຕະເກີນ ໜຸ້ມ ៣ ຕໍາບລຂອນທອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ

“ນາຍປະເສົາຮູ້ ລາສີກົງ ອາຍຸ ៤០ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ - ຕໍາມລຸດອຸນທອງ ຄໍາເກມ
ເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

“ນາຍຄົກລ ເພື່ອກວ່ອນ ອາຍຸ ៥១ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ២៥២ ບ້ານນິ້ງດັງ ຕໍາບລ
ຄອນທອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

“ນາຍຫອຍ ນຸ່ງແກ້ວອາຍຸ ៣៣ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ១២/១ ບ້ານຮົ່ວງເຊີງຈັງ ຕໍາບລ
ຄອນທອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

“ນາຍກຸຽກພອ ເອີ່ມເບີນ ອາຍຸ ៥២ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ២៥២ ໜຸ້ມ ១០ ຕໍາບລທ່າ
ທອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

“ນາຍນາກ ນ່ວມນຸ່ງ ອາຍຸ ៤០ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ២៥ ບ້ານທ່າທອງ ຕໍາບລ
ທ່າທອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ

““ນາຍພົມບັນຍືໂຄ ໂດສູງ ອາຍຸ ៥២ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ១២១/១ ບ້ານວັກກະ
ນາກ ຕໍາບລທ່າທອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

““ນາຍພົງ ສິງຫຼຸກົງ ອາຍຸ ៥៥ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ៤៣ ບ້ານທ່າທອງ ຕໍາບລ
ທ່າທອງ ຄໍາເກມເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

““ນາຍທີ່ຍົນ ນາຄທ່າໂພຮີ ອາຍຸ ១៥ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ៤៥ ບ້ານຄູ່ງວາງ
ຕໍາບລທ່າໂພຮີ ຄໍາເກມເນື່ອງ

““ນາຍປະເສົາຮູ້ ອຸ່ນເກີນ ອາຍຸ ៥០ ປີ ບ້ານເລຂທີ່ ១៤៣ ບ້ານຍາງແອນ ຕໍາບລ
ທ່າໂພຮີ ຄໍາເກມເນື່ອງ ພາຊີພົກ້າຂາຍ

“นางสาว ภู่รัตนจินดา อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๑๗๕ หมู่ ๓ ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง

“นายจริญ เทมฤทธิ์ อายุ ๑๕ ปี บ้านเลขที่ ๖ หมู่ ๒ ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง

“นางหริษฐ์ ป้อมบุญมี อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๒๙/๑ หมู่ ๑ ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง

“นายปืน อิ่มเกิด อายุ ๔๐ ปี บ้านเลขที่ ๑๑/๑ หมู่ ๑๑ ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายหุ่น คงสวัสดิ์ อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๙ หมู่ ๔ บ้านน้ำอัน ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายเจว บำรุงดี อายุ ๖๘ ปี บ้านเลขที่ ๔๒ บ้านหัวแทะ ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง อาชีพค้าขาย

“นายมี คงสอน อายุ ๖๘ ปี บ้านเลขที่ ๑๙ บ้านแหลมโพธิ์ ตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นางทองย้อย บางประเสริฐ อายุ ๖๒ ปี บ้านเลขที่ ๖ หมู่ ๒ ตำบลบ้านคลอง บ้านกอยเมือง อาชีพค้าขาย

“นางนិยม พันธุ์คง อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ ๑๖๑ บ้านวังยาว ตำบลบ้านป่า อำเภอเมือง อาชีพทำผ้า

“นายมานิต ชาบท่าโพธิ์ อายุ ๔๘ ปี บ้านเลขที่ ๑๑/๑ บ้านคลอง จันทร์ ตำบลเมือง อำเภอเมือง อาชีพรับราชการครู

“นายประทวน กันพัน อายุ ๔๐ ปี บ้านเลขที่ ๑๖๕/๖ บ้านบึงพระ ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง อาชีพรับจ้าง

“นายบุญ พันธุ์ ฯลฯ อายุ ๗๒ ปี บ้านเลขที่ ๒๑๑ หมู่ ๔ บ้านปากสามัคคี ตำบลเมืองพระ อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายพาอี้พ ปั่นทอง อายุ ๔๔ ปี บ้านเลขที่ ๑๓๐ บ้านถึงหนึ้ง ตำบลปากโวก อำเภอเมือง อาชีพทำนา

๔๔.๙ นายชาคร อยู่ทิพย์ อายุ ๕๗ ปี บ้านเลขที่ ๑๕/๑ บ้านไฝ่ค่อง
ตำบลปากโก อําเภอเมือง อาชีพค้าขาย

๔๕.๐ นางกว่า ห้อมสะอาด อายุ ๘๒ ปี บ้านเลขที่ ๒๕ บ้านแสงดาว
ตำบลปากโก อําเภอเมือง

๔๖.๑ นายจวง มีแสง อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๕๓ บ้านไฝ่ค่อง
อําเภอเมือง อาชีพรับราชการ

๔๗.๒ นายหวาน เหล็กคำ อายุ ๖๘ ปี บ้านเลขที่ ๔๐ บ้านพลาญชุมพล
ตำบลพลาญชุมพล อําเภอเมือง อาชีพค้าขาย

๔๘.๓ นางสุกพัน อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ ๑ ตำบลหัวรอด อําเภอเมือง

๔๙.๔ นายพนน ขุนทอง อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๔๒๘/๑๔๑-๓๕๑ การ
เกษตรพิษณุโลก ตำบลบึงพระ อําเภอเมือง อาชีพนักหนังสือพิมพ์

๕๐.๕ นายทองดี สิงห์ทอง อายุ ๗๗ ปี บ้านเลขที่ ๑๖ บ้านห้วยวังค่าง
ตำบลลณะามสูง อําเภอเมือง อาชีพทำนา

๕๑.๖ นางแพะ นฤมลปัน อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ ๔๐ บ้านรุ้งไฟ ตำบล
มะตามสูง อําเภอเมือง อาชีพทำนา

๕๒.๗ นายสอง ใจรักน์ อายุ ๕๐ ปี บ้านเลขที่ ๑๑ บ้านวังน้ำผึ้ง อําเภอเมือง
อาชีพทำนา

๕๓.๘ นายเพชร อันพัก อายุ ๗๘ ปี บ้านเลขที่ ๕๖ หมู่ ๕ บ้านเจี้ยวงาม
ตำบลวังน้ำผึ้ง อําเภอเมือง อาชีพทำนา

๕๔.๙ นายสมจิตต์ ชนะสันบัน อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ ๗๗ หมู่ ๑ บ้าน
รัมภ์ ตำบลล่วงน้ำผึ้ง อําเภอเมือง อาชีพทำนา

๕๕.๐ นายชุมพร รัตนะ อายุ ๘๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๕ หมู่ ๑๒ ตำบลวังน้ำผึ้ง
อําเภอเมือง อาชีพทำนา

๕๖.๑ นายบุญเกียง พ่วงกระทุ่ม อายุ ๑๕ ปี บ้านเลขที่ ๒๕ หมู่ ๕ บ้านคุ้ง
วัง ตำบลวัดพริก อําเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายมานิค์ อุ่นไฝ ชาย อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ ๒๕ บ้านใหม่ ตำบลวัดพริก อำเภอเมือง อาชีพพนักงานบริการ

“นายใจ สถาจิต ชาย อายุ ๔๕ ปี บ้านเลขที่ ๕๕ บ้านท่าโรง ตำบลวัดพริก อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายฟอง สังข์แก้ว ชาย อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๖/๑ บ้านยางโภน ตำบลวัดพริก อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายยืน ถุ่มโย ชาย อายุ ๔๐ ปี บ้านเลขที่ ๒ บ้านวัดพริก ตำบลวัดพริก อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายปืน รวมญาติ -

“นางวงศ์เดือน คำเลิศ ชาย ๕๐ ปี บ้านเลขที่ ๒๗/๙ บ้านกลางคลอง ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง อาชีพก่อผู้

“นางแคน เพ็ชรกร ชาย ๓๕ ปี บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ ๘ บ้านคลองไทร เน่า ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง อาชีพพนักงานช่างม่านน้ำ

“นายชาย ลินเดิง ชาย ๑๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๖/๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง อาชีพ-

“นางพร้อม อ้าคุ้ม ชาย ๗๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๖๕ บ้านดึงหนาม ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นายนิวัฒน์ กิติมรรคา ชาย ๔๓ ปี บ้านเลขที่ ๕๐/๑ หมู่ ๑ ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง อาชีพรับราชการ

“นางเบญจกิติ หมื่นศรีชัย ชาย ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๑๔ บ้านสาระโภค ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง อาชีพ-

“นางเป้า ถุขี ชาย - ปี บ้านหมู่ ๖ ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง อาชีพ-

“นายจิตร์ เชียงทักษิณ ชาย ๔๐ ปี บ้านเลขที่

“พระทองปลิว อธิโถ -

“นายศรรากุล บุญประดิษฐ์ ชาย ๕๐ ปี บ้านเลขที่ ๒๐/๑ ถนนพระองค์ขาว ตำบลลอรัญญา อำเภอเมือง อาชีพรับราชการ

๔๓ ต.อ. วารุณี บุญยุข อายุ ๒๕ ปี ค่ายบรมไตรโลกนารถ อำเภอเมือง
อาชีพรับราชการทหาร

๔๔ นายสติตย์ อินคำพงษ์ อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๒๐๙ บ้านดอนทอง
หมู่ที่ ๑ ตำบลดอนทอง อำเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

๔๕ นายพดุง บุญจิน อายุ ๔๕ ปี บ้านเลขที่ ๕ หมู่ ๑ บ้านวัดคาด ตำบล
พลายชุมพล อำเภอเมือง

๔๖ นางสาวลดา ชื่นชอบคำ อายุ ๒๒ ปี บ้านเลขที่ ๕๘๙/๙๐ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง

๔๗ นางทองคำ พร้าหวานา อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๗๙๙ หมู่ที่ ๒ ตำบล
สมอแข อำเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

๔๘ นายวิโรจน์ รอดด่อง อายุ ๔๙ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๕/๑ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง อาชีพ รับจ้าง

๔๙ นายทองเจือ ชุมแสง อายุ ๒๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๙๕ บ้านหัววงศ์ร่วง
ตำบลมะขามสูง อิ่มกอกเมือง มีบ้านเดียวในบ้าน

๕๐ นางนปลิ拉 จำปาลอด อายุ ๑๖ ปี บ้านเลขที่ ๒๕๘ ตำบลในเมือง อำเภอ
เมือง

๕๑ นายจักรกฤษณ์ บุญชุมดี อายุ ๒๓ ปี บ้านเลขที่ ๘๓๙/๑๕ ตำบลใน
เมือง อำเภอเมือง อาชีพรับราชการครู

๕๒ นายพิม พุนทดี อายุ ๒๕ ปี บ้านเลขที่ ๗/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลมะขามสูง
อำเภอเมือง อาชีพชาวนาหารบ้านอยู่

๕๓ นางเมี้ยว พันธุ์จันทร์ อายุ ๒๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๒/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบล
ในเมือง อำเภอเมือง

๕๔ นางสมพร ชาบาง อายุ ๒๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๕๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลหัวรอ
อำเภอเมือง

๕๕ นายพชรศุวรรณ แทนทอง อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๕๖/๒ หมู่ที่ ๒
ตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง อาชีพรับราชการครู

“นายฉลอง เกษณ์อย อายุ ๖๐ ปี บ้านเลขที่ ๘๘/๑ ตำบลในเมือง อําเภอเมือง อาชีพรับราชการ

“นายนรภรณ์ จิตกานนิค อายุ ๒๘ ปี บ้านเรือนขันธ์ ตำบลในเมือง อําเภอเมือง อาชีพรับราชการ

“ต.ต. ทองกรวย พ่อกอง อายุ ๔๕ ปี อาชีพรับราชการ

“จ.ส.ต. เสิงยม สมเนตร อายุ ๔๐ ปี บ้านเลขที่ ๖๓๑/๑ บ้านโภก มะชุม ตำบลในเมือง อําเภอเมือง อาชีพรับราชการท่าราชวิถี

“นายพิจิตร บุญวัฒน์ อายุ ๔๕ ปี บ้านเลขที่ ๘๐ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลในเมือง อําเภอเมือง อาชีพรับราชการ

“นายสมบัติ คำอินทร์ อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๓ อําเภอเมือง

“พ.อ.อ. มนตรา สีหนึ่ง อายุ ๕๐ ปี บ้านเลขที่ ๓๓๕ หมู่ที่ ๗ ตำบลอรัญประเทศ อําเภอเมือง อาชีพรับราชการ

“พระหลวงตาไถ ชาญ ๖๘ ปี วัดบางสะแก ตำบลน้ำตก อําเภอเมือง

“นางพันธุ์เพ็งใจ อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๒๖๑ บ้านคลอง ตำบล ในเมือง อําเภอเมือง จังหวัดท่าน้ำ

“นายปริชา ท้วมเพ็ง อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๙๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลวังน้ำด្ឋั้ง อําเภอเมือง อาชีพรับราชการ

“นายสถิตย์ อินคำแหง อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๒๑๔ บ้านคอนทอง หมู่ที่ ๑ ตำบลคอนทอง อําเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

“นายพด กันทิมา อายุ ๑๘ ปี บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าโพธิ์ อําเภอเมือง จังหวัดท่าน้ำ

“นายสันตฤทธิ์ จันทร์คุ้ม อายุ ๔๕ ปี บ้านเลขที่ ๒๕๗ ตำบลในเมือง อําเภอเมือง อาชีพครุภูมิ

““นางเพ็ญ อินคำแหง อายุ ๑๐ ปี บ้านเลขที่ ๔๓ บ้านคอนทอง หมู่ที่ ๑ ตำบลคอนทอง อําเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

“นายสุรพิน นาคะนัตย์ อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๗/๑ บ้านไร่ ตำบล
ดอนทอง อำเภอเมือง อาชีพทำไร่ ทำนา

“นายวัชระ นาคเอม อายุ ๔๕ ปี บ้านเลขที่ ๙๘/๑ บ้านบึงพระ
ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

“นายเฉลิม ทองโถ อายุ ๔๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๙/๑ หมู่ ๕ วัดหล่ม
คำบลวัดพริก อำเภอเมือง อาชีพค้าขาย

“พระอาจารย์ธรรม ศรีปูโภ อายุ ๖๐ ปี วัดศรีวนาราม บ้านบึงพระ ตำบล
สมอแข อำเภอเมือง เป็นเจ้าอาวาสวัดศรีวนาราม

“นางทองคำ พร้าหวานา อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๙๙ หมู่ที่ ๒
ตำบลสมอแข อำเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

“หนังสือประกอบบทเรียน สปช. ความรู้เรื่องเมืองพิษณุโลก

“นางสำเพย เกียก อายุ ๔๔ ปี บ้านเลขที่ ๑/๒๗๕ หมู่ที่ ๑ ตำบล
ศรีดีจพระนเรศวร Nagaraj ศรีดีจพระนเรศวร Nagaraj ตำบลชานกทอง อำเภอเมือง

“นายบุญกาจ ตันโภกน อายุ ๔๕ ปี โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง อาชีพรับราชการครู

“นายหัวญ แก่นจันทร์ อายุ ๕๔ ปี บ้านเลขที่ ๑๗๕/๑ บ้านปากคลາด
ตำบลน้ำพระ อำเภอเมือง อาชีพรับจ้าง

“นางเพียง อินศัก敦ท์ อายุ ๓๐ ปี บ้านเลขที่ ๕๑ บ้านดอนทอง
หมู่ ๑ ตำบลดอนทอง อำเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

“นางรุ่ง แม้ยักษิค อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ ๑๕๕ บ้านท่าทอง ตำบล
ท่าทอง อำเภอเมือง อาชีพทำนา

“นางทองศรี เอี่ยมสาย อายุ ๕๖ ปี บ้านประโคน อำเภอเมือง อาชีพ
รับจ้าง

“นางทองคำ พร้าหวานา อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๙๙ หมู่ที่ ๒
ตำบลสมอแข อำเภอเมือง อาชีพเกษตรกรรม

๕๙ นายสุคwan สร้อยคำ อายุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๔๑ หมู่ ๔ บ้านเขา
น้อย ตำบลแก่งโsocka อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

๖๐ นางเล็ก ธรรมจักร อายุ ๘๑ ปี บ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๕ บ้านคลอง
จะเขี้ยว ตำบลสวังทอง อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

๖๑ นางสาว กarin ภร อายุ ๘๒ ปี บ้านเลขที่ ๕๖ หมู่ ๑ บ้านรัชนา
ตำบลรัชนา อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

๖๒ นายวิจิตร หัวม้าชัยนา อายุ - ปี บ้านเลขที่ ส๘/๓ ตำบลรัชนา
อ่ากอวังทอง อารีพรัตนราชการครุ

๖๓ นายจำรัส จำปาทอง อายุ ๖๘ ปี บ้านเลขที่ ๗๗ หมู่ ๒ บ้าน
วังนอน ตำบลรัชนา อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

๖๔ นางอรุณ อ่อนบึงพร้าว อายุ ๗๕ ปี บ้านเลขที่ ๒๒๖ บ้านบึงพร้าว
ตำบลรัชนา อารีพทำนา

๖๕ นายลี สรสุธรรม อพ. - ปี บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๒ ตำบลก้มทอง
อ่ากอวังทอง

๖๖ นายสมจิตร นาริตแตง อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๓๐ บ้านคลองตา
คง ตำบลคินทอง อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

๖๗ นายห่วง สีเสือ อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ ๒ ตำบลคิน
ทอง อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

๖๘ นายผลอย พะเก็ว อายุ ๕๐ ปี บ้านเลขที่ ๓ บ้านคินทอง ตำบล
คินทอง อ่ากอวังทอง อารีพทำไร่

๖๙ นายณรงค์ เจียพินธ์ อายุ ๗๗ ปี บ้านเลขที่ ๔๔/๑ บ้านหนอง
กบ ตำบลคินทอง อ่ากอวังทอง อารีพผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

๗๐ นายคำเครื่อง ศรียันต์ อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๕ หมู่ ๕ บ้าน
หนองค่า ตำบลคินทอง อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

๗๑ นายอินเปียง ศรียันต์ อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๑ บ้านกอกไม้
แดง ตำบลคินทอง อ่ากอวังทอง อารีพทำนา

***นายอุดร์ แสนประสิทธิ์ อายุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๓ บ้าน
แหลมม่วงคำบลตินทอง อำเภอวังทอง อาชีพทำขาย

***นายกลิ่ง พานิชย์ อายุ ๓๕ ปี บ้านเลขที่ ๒๐๙/๑ หมู่ ๔ บ้าน
คงหาด คำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

***นายกล่อง เกื้ึมพิพิธ อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๔๐๐ บ้านคงน้อย
คำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

***นายใบ กรรมะ อายุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๒๘๑ หมู่ ๔ บ้าน
ท่าหมื่นราม คำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

***นายกอง ศุขประเสริฐ อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๒๖๘ บ้านไทรงาน
คำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

***นายคลอง สีบุตรฯ อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๒๕ หมู่ ๒ บ้านเมือง
สะยาด คำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

***นายจำปา เพ็งพันธ์ อายุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๙ บ้านหนองชุม
แสง คำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

***นายจรรยา แสงคำ อายุ ๓๗ ปี บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ ๑๒ บ้าน
หนองหอยคุณบาง คำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

***นายพี พินปาน อายุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๑ บ้านหมาแสง คำบล
บ้านกลาง อำเภอวังทอง อาชีพทำนา ทำไร่

***นายเสก พุทธิม อายุ ๔๔ ปี บ้านเลขที่ ๔๒ บ้านชำหวาย
คำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง อาชีพทำนา ทำไร่

***นายรัฐ เปึงแท อายุ ๔๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๗๑/๑ บ้านนาพราน
คำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง อาชีพทำนา ทำไร่

***นายทองใบ สีบุตรฯ อายุ ๕๔ ปี บ้านเลขที่ ๑๓๐ บ้านน้ำย่าง
คำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง อาชีพทำนา ทำไร่

***นายมานะ โพธิ์กัญญา อายุ ๖๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๗๑ หมู่ ๑ คำบล
บ้านกลาง อำเภอวังทอง อาชีพทำนา ทำไร่

๑๖๓ นายคำศุน พองพันธุ์ อายุ ๖๓ ปี บ้านเลขที่ ๒๕๙/๑ บ้านเนินสว่าง ตำบลบ้านกลาง อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา ทำไร่

๑๖๔ นายพูน น้ำสุข อายุ ๗๕ ปี บ้านเลขที่ ๕ บ้านหนองปือ ตำบลบ้านกลาง อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๑๖๕ นายพร แสงปัญญา อายุ ๖๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๓๓ บ้านหินประกาย ตำบลบ้านกลาง อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา ทำไร่

๑๖๖ นางจารัส สักเจริญ อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ - บ้านบึงพร้าว ตำบล บึงพร้าว อ่าเภอวังทอง อาชีพเกษตรกร

๑๖๗ นายสุคนธ์ แจ่มผล อายุ ๓๕ ปี บ้านเลขที่ ๕๑ หมู่ ๕ บ้านคลองคู่ ตำบลพันชาติ อ่าเภอวังทอง อาชีพรับราชการครู

๑๖๘ นายเตียง วงศ์ตะคร อาชุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ ๓ บ้านคลองสือ ตำบลพันชาติ อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๑๖๙ นายสองก์ ทวีวัฒน์ อายุ ๔๐ ปี บ้านเลขที่ ๒๕ บ้านหนองกาด้า ตำบลพันชาติ อ่าเภอวังทอง อาชีพทำไร่ทำนา

๑๗๐ นายมีน พันธุ์ระ อาชุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๗๑/๑ หมู่ ๖ บ้านหนองขา ตำบลพันชาติ อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๑๗๑ นายเลื่อน เครือยา อายุ ๕๔ ปี บ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ ๔ บ้านเข็ก ตำบลแม่ระกา อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๑๗๒ นายบัว อ้อมวิชตร อายุ ๕๐ ปี บ้านเลขที่ - บ้านแก้ว ตำบลแม่ระกา อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๑๗๓ พระอธิการสำราญ สมมิโภ อายุ ๕๕ ปี วัดหนองตาเรือง เลขที่ ๑๓ บ้านหนองตาเรือง ตำบลแม่ระกา อ่าเภอวังทอง

๑๗๔ นายสังค์ ปรีชาวนา อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๒๖๑ บ้านน้ำด้วน ตำบล วังทอง อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๑๗๕ นายเพียง จันทร์ฉาย อายุ ๓๗ ปี บ้านเลขที่ ๓๗๘ หมู่ ๖ ตำบล วังทอง อ่าเภอวังทอง อาชีพ -

๔๙๖ นางเทียน พุ่มเขียว อายุ ๘๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๕ หมู่ ๒ ตำบลลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๔๙๗ หนังสือประชาสัมพันธ์การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑

๔๙๘ นายชื่อน มีศิล อายุ ๖๓ ปี บ้านเลขที่ ๕๘ บ้านวังธรรม ตำบลลังทอง อำเภอวังทอง อาชีพ -

๔๙๙ นายประสาท อ่อนสะเดา อายุ ๔๔ ปี บ้านเลขที่ ๕๕ ตำบลลุบบ้านสะเดา อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๔๙๑ นายมาด บุญยิ่น อายุ ๗๒ ปี บ้านเลขที่ ๔๔๘ บ้านสือลาหาน ตำบลลังทอง อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๔๙๒ นายช้วน มงคล อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๒๖๘ หมู่ ๕ บ้านหนองเสือ ตำบลลังทอง อาชีพทำนา

๔๙๓ นายอุทัย สุวนิคย์ อายุ - ปี บ้านเลขที่ - ตำบลลังนกแย่น อำเภอวังทอง อาชีพรับราชการครู

๔๙๔ พยายังก ลัญมี่อน อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๕๖ ถนนบ้านใหม่ชัยริษุ ตำบลลังนกแย่น อำเภอวังทอง อาชีพผู้ไถผู้บ้าน。

๔๙๕ นายสาคร เรืองทอง อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๔๑๑ หมู่ ๖ บ้านวังตลาด ตำบลลังนกแย่น อำเภอวังทอง อาชีพเกษตรกร

๔๙๖ นายบุญฤทธิ พินพสีทอง อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๕๐๖ บ้านไฝ่ใหญ่ ตำบล วังนกแย่น อำเภอวังทอง อาชีพทำไร่ ทำสวน

๔๙๗ นายบุญเล็ก พินพสีทอง อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๒๑๘ หมู่ ๕ บ้านน้ำพรุ ตำบลลังนกแย่น อำเภอวังทอง อาชีพทำไร่

๔๙๘ นายแฉว แก้วสาระแสง อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๖๕๔ บ้านห้วยไฝ ตำบลลังนกแย่น อำเภอวังทอง อาชีพทำไร่

๔๙๙ นายชูชิพ ศรีใหม่ อายุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๖ หมู่ ๕ ตำบลลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๔๙ นายศิริ เอี่ยมสะอาด อายุ ๕๗ ปี บ้านเลขที่ ๘๐ หมู่ ๖ บ้านคลอง
เมือง ตำบลลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพรับจ้าง

๕๐ นายอุไร สวนแก้ว อายุ - ปี บ้านเลขที่ ๑๐๓ ตำบลลังพิกุล อำเภอ
วังทอง อาชีพทำนา

๕๑ นายสัน ไทยแท้ อายุ ๓๑ ปี บ้านเลขที่ ๖๔ บ้านทางลัด ตำบลลัง
พิกุล อำเภอวังทอง

๕๒ นายเรียง แสงทอง อายุ ๕๐ ปี บ้านเลขที่ ๓๙/๑ หมู่ ๓ บ้านคง
ข่าย ตำบลลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๕๓ นายอุย พันธุ์ศรี อายุ ๗๗ ปี บ้านเลขที่ ๔๐ บ้านกระถางสามน้ำ
ตำบลลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๕๔ นายสวิง น้อยเหลา อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๗๒ บ้านคงพลวง
ตำบล ลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๕๕ นายสมบัติ คำยศ ยาสูบ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๙๙/๑ บ้านวังประคู่
ตำบล ลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๕๖ นายชื่อ แสงข้าว อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๘ บ้านวังสำโรง
ตำบลลังพิกุล อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๕๗ นายสำเนียร เปรมนกระโทก อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๕๖ บ้านคลอง
แร่ ตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๕๘ นายเจริญ แก่นสันเทียะ อายุ ๓๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๕ บ้านคงแตง
ตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๕๙ นายโพธิ์ ดาวกลอง อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๔๒๙ บ้านเกรียงผล
ตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๖๐ นายสะօค เชื้อเพชร อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๕๙ บ้านหนองบัว
ตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๖๑ นายยวน ภาระเกตุ อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๖ ตำบล
หนองพระ อำเภอวังทอง อาชีพทำนา

๑๖๓ นายวิวัฒน์ ปานเหม็น อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ ๒ ตำบลสุมอโย
อำเภอเมือง อาชีพรับราชการครู

๑๖๔ นายกฤษณะ จักรแก้ว อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ที่ ๑๒ ตำบล
ท่าหนึ่นราม อำเภอวังทอง อาชีพเกษตรกร

๑๖๕ - ๑๖๖ นางกฤหาวน์ แสงสว่าง อายุ ๙๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๑/๕ บ้านฯฯ
สามอโยคร ตำบลลวังทอง อำเภอวังทอง

๑๖๗ นายศรี ใจภูรุณ อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ ๑๖๔ บ้านฯฯ อโยคร
ตำบลลวังทอง อำเภอวังทอง อาชีพรับจ้าง

๑๖๘,๑๖๙,๑๗๐,๑๗๑,๑๗๒,๑๗๓ นางกฤหาวน์ รอดอ่อง อายุ ๔๔ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๕/๑
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง อาชีพแม่บ้าน

๑๗๔,๑๗๕ นางศรีดา พินท์ครุ อายุ ๑๔ ปี บ้านเลขที่ ๙๒ บ้านกอกไม้แคง
ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง

๑๗๖ นายทีม บรรจุศรี นร. หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ระกา อำเภอวังทอง เป็น
ผู้ใหญ่บ้าน

๑๗๗ นางสมชาย เกิดบึงพร้าว อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๖๗ หมู่ที่ ๕ ตำบล
วังทอง อำเภอวังทอง อาชีพแม่บ้าน

๑๗๘ นายน้อย ใจเงี้ยว อายุ ๖๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๖/๖ บ้านหนองพระ
ตำบลหนองพระ อำเภอวังทอง

๑๗๙ นายตุ่น มีลกิจ อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ ๑๕๑ หมู่ ๒ บ้านคลื่นไปร่อง
ตำบลลวังทอง อำเภอจังหวัด อาชีพทำนา

๑๘๐ นายแคน ตันรัตนวงศ์ อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๑๑/๑ บ้านบึงพระ
ตำบลเมือง อำเภอเมือง อาชีพทำนา

๑๘๑ นายบัวพา ม่วงหอน อายุ ๔๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๑๒ บ้านกอกไม้แคง
ตำบลลวังทอง อำเภอวังทอง อาชีพทำไร่

๑๘๒ นายสมจิตร อินคุ้ม อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๑๗/๑ หมู่ที่ ๒
ตำบลลวังทอง อำเภอวังทอง อาชีพผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

๔๙๓ นายจามเนียร์ บุราณ อายุ ๕๑ ปี บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลคินทอง อ่าเภอวังทอง

๔๙๔ นายฉนวน ครุฑอินทร์ อายุ ๕๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าหมื่นราม อ่าเภอวังทอง อาชีพทำไร่ทำนา

๔๙๕ นายอุ้ย มีนึงพร้าว อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๕ หมู่ที่ ๒ บ้านวังบอน ตำบลชัยนา อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๔๙๖ นางสุภาพ วงศ์วนารักษ์ อายุ ๕๐ ปี ตำบลแก่งไสภาน อาชีพค้าขาย เป็นผู้ใหญ่บ้าน

๔๙๗ นายบุข หุมอาจ อายุ ๕๓ ปี บ้านเลขที่ ๑๘๗ บ้านวังนกแอ่น ตำบลวังนกแอ่น อ่าเภอวังทอง อาชีพทำสวน เป็นมรรคนธิก

๔๙๘ นายแปลง แจนอยู่ อายุ ๔๙ ปี บ้านวังน้ำเข็น อ่าเภอวังทอง อาชีพทำนา

๔๙๙ นางทรัพย์ ยอดแสง อายุ ๖๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๓๕ บ้านวังนกแอ่น ตำบลวังนกแอ่น อ่าเภอวังทอง อาชีพรับจ้าง

๕๐๐ นายเสนาะ หลาความพร อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่ระกา อ่าเภอสัมพง อาชีพทำนา เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

๕๐๑ นางอรุณิต์ ชูหวานา อายุ ๓๐ ปี บ้านเลขที่ ๕๕ บ้านกอกไม้แคง ตำบลคินทอง อ่าเภอวังทอง

๕๐๒ นางพยอม หิวกลาง อายุ ๕๕ ปี อาชีพรับจ้าง

๕๐๓ นางไสว แพ้วถัง อายุ ๓๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๘/๒ บ้านคงคินทอง ตำบลวังทอง อ่าเภอวังทอง อาชีพค้าขาย

๕๐๔ นางจำ แซ่เจิง อายุ ๓๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๖๓-๑๖๕ บ้านวังทอง ตำบลวังทอง อ่าเภอวังทอง

๕๐๕ นางทองศรี บุญมี อายุ ๖๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๒/๒ บ้านวังทอง ตำบลวังทอง อ่าเภอวังทอง

๕๐๖ ข้อมูลจากแผ่นป้ายของอ่าเภอวังทอง

๖๐๔ นายวัน ปลีมสุวรรณ อายุ ๖๗ ปี บ้านเลขที่ ๑๖ หมู่ ๑ บ้านคันโธ้ง
อำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่านา

๖๐๕ นายศัน พุฒา อายุ ๕๙ ปี บ้านเลขที่ ๓๑/๑ บ้านน้ำโขน ตำบลกัน
โธ้ง ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่าไร

๖๐๖ ข้อมูลจากแผ่นปลิวของอำเภอวังทอง

๖๐๗ นางทอง ทองมา อายุ ๙๘ ปี บ้านเลขที่ ๔๕ บ้านหนองบอน
ตำบลกันโธ้ง ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่าไร่ท่านา

๖๐๘-๖๐๙ ข้อมูลจากแผ่นปลิวของอำเภอวังทอง

๖๐๙ นายมาลัย ยงหัวม อายุ ๕๙ ปี บ้านเลขที่ ๑ บ้านคงกะนา ก ตำบล
ท้อแท้ ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่านา

๖๐๙-๖๑๐ ข้อมูลจากแผ่นปลิวของอำเภอวังทอง

๖๑๐ นายนิมิตร จันทร์กรีทอง อายุ ๕๙ ปี บ้านเลขที่ ๑๖๙ บ้านหนอง
มะคง ตำบลท้อแท้ ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่านา

๖๑๑ นายพิชัย ศิรินทร์ อายุ ๙๙ ปี บ้านเลขที่ ๕๖ บ้านเหล่าขาวญ ตำบล
ท้อแท้ ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่านา

๖๑๒-๖๑๓ ข้อมูลจากแผ่นปลิว อำเภอวังทอง

๖๑๓ นายบรรจง ฤกษ์คง อายุ ๕๙ ปี บ้านเลขที่ ๘๑ หมู่ ๑ บ้านสวนป่าน
ตำบลท่างาน ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่านา

๖๑๔ นายผลอง พงษ์พิมณุ อายุ ๖๐ ปี บ้านเลขที่ ๕๒ บ้านใหม่ใต้
ตำบลท่างาน ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่านา

๖๑๕ นางสนอง นาคเข็ม อายุ ๕๙ ปี บ้านเลขที่ ๒๑๒ หมู่ ๑๒ ตำบล
ท่างาน ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่านา

๖๑๖ นายสุทธน ดาษ อายุ ๗๗ ปี บ้านเลขที่ ๖๖/๑ บ้านวังหนองแวง
ตำบลท่างาน ออำเภอวัดโบสถ์ อารีพท่าไร

๖๖๖-๖๖๔ ชื่อผู้จากแผ่นปัลวิ ย่ากอวังทอง

๖๖๕ นายเดชา เกี่ยวชรเทพ อายุ ๔๕ ปี บ้านเลขที่ ๖๘/๑ บ้านท่าแก่ง ตำบลบ้านยาง ย่ากอวัดโนบส์ อารีพทำนาทำไร่

๖๖๖-๖๖๕ ชื่อผู้จากแผ่นปัลวิย่ากอวังทอง

๖๖๗ นายเจริญ บุญนวลด อายุ ๒๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๒๕/๑ บ้านวัดโนบส์ ตำบลลวัดโนบส์ ย่ากอวัดโนบส์ อารีพข้าราชการบ้านนาย

๖๖๘-๖๖๙ นางอ้อ น้อยกรุด อายุ ๒๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๗ บ้านท่าม ตำบลลวัดโนบส์ ย่ากอวัดโนบส์ อารีพทำนา

๖๖๙ นายกี พุ่มพร อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๔๙/๑ หมู่ ๘ ตำบลหินลาด ย่ากอวัดโนบส์ อารีพทำนาทำไร่

๖๗๐ นายปรีอง รอด tek อายุ ๔๒ ปี บ้านเลขที่ ๔๓ หมู่ ๖ บ้านท่าสะเดะ ตำบลบ้านยาง ย่ากอวัดโนบส์ อารีพรับราชการ

๖๗๑ นางกุหลาบ จขกต อายุ ๔๒ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๕/๑ หมู่ ๕ ถนนสีหาราชเคโซรัย ตำบลในเมือง จังหวัดเมือง อารีพแม่บ้าน

๖๗๒ นางก้อย เพชรทิณ อายุ ๓๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าม ย่ากอวัดโนบส์ อารีพทำนา

๖๗๓ นายชัยมอย ทับอึ้น อายุ ๖๐ ปี บ้านเลขที่ ๑๘ บ้านท่าม ตำบลวัดโนบส์ ย่ากอวัดโนบส์ อารีพทำนา

๖๗๔ นางสาววง หอมจำ อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๕๕ บ้านหนองขอน ตำบลลวัดโนบส์ ย่ากอวัดโนบส์ อารีพศักดิ์

๖๗๕ นายไฉน เหม็นเกิด อายุ ๕๕ ปี บ้านเลขที่ ๒๕ บ้านท่าม ตำบลท่าม ย่ากอวัดโนบส์ อารีพทำนาทำไร่

๖๗๖ นายยงค์ ศิรินทร์ อายุ ๔๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๕/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลหัวแก้ว ย่ากอวัดโนบส์ เป็นอดีตกำนัน

๖๗๗ นายสวัสดิ์ เอี่ยมชน อายุ ๔๕ ปี หมู่บ้านคันโธง ตำบลคันโธง ย่ากอวัดโนบส์ อารีพรับราชการเป็นอาจารย์ใหญ่

บทที่ ๖
วิเคราะห์ภูมินาม

ภูมินามที่ผู้วิจัยรวบรวมได้ทั้งหมดมีจำนวน ๖๙๖ นาม แยกรายระดับเป็น
นามต่างๆ ดังนี้

นามอ่ำเภอ	๕	นาม
นามตำบล	๕๑	นาม
นามหมู่บ้าน	๔๔๗	นาม
นามภูเขา	๑๓	นาม
นามถ้ำ	๑๘	นาม
นามแม่น้ำ	๔	นาม
นามห้วย, หนอง, คลอง, บึง	๔๖	นาม
นามน้ำตก	๔	นาม
นามอื่นๆ	๔๓	นาม
	๖๙๖	นาม

จำแนกรายละเอียดของนามศั่ง ๆ ดังนี้

ชื่อเอกสาร	นาม ค้ำนอด	นามพมี่ บ้าน	นาม อุเทา	นามคำ	นามแม่น้ำ	นามทัวร์, หนองคลอง, บึง	นาม น้ำตก	นามอื่น
ชาติธรรมการ	๖	๔๙	๒				๘	
นครไทย	๑๑	๔๗	๕	๗		๕	๕	แก่ง ๒ ล้าน ๑ สะพาน ๒
เนินมะปราง	๗	๗๕		๑๙		๗		แก่ง ๑
นางกระทุ่ม	๕	๒๕	๙			๕		ເກະ ๑ ลัน ๑ สะพาน ๒
บางระกำ	๑๙	๑๔						ลัน ๑
พรหมพิราม	๑๖	๑๕	๙					ໄສ່ງ ๑ ลัน ๑ ກໍາ ๑ ທັນຍົມ ๐ ນາ ๑ ວັງ ๒ สะพาน ๑ ໜາດ ๑
เมือง	๒๐	๕๑		๙		๒๐		ໄກ ๑ ຊອຍ ๕ ຕະແລງແກງ ๐ ลัน ๖ ກໍານັ້ນ ๐ ຖຸງ ๒ ເນີນ ๑ สะพาน ๑
รังษี	๑๑	๒๖	๕	๑	๑	๘	๑	ຊອບ ๖ ນ່ອ ๑ ເນີນ ๑
วัดไบสต์	๖	๔๔						

ที่มาของภูมินาม

ภูมินามในจังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๖๙๖ นาม นั้น เมื่อศึกษาถึงที่มาของการตั้งชื่ออันได้แก่ ชื่อ หมู่บ้าน ตำบล ว่าเกอ ภูเขา ถ้ำ น้ำตก ห้วยหนอง คลอง ปีง สาร ถนน ฯลฯ ปรากฏว่าการตั้งชื่อจะมีที่มาด้วยสาเหตุต่าง ๆ กัน ดังนี้

๑. ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้
๒. ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ
๓. ตั้งชื่อตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม
๔. ตั้งชื่อตามคำนำอกเล่า นิทาน และตำนาน
๕. ตั้งชื่อตามประวัติศาสตร์บกเล่า หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
๖. ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ขณะแรกตั้งหมู่บ้าน
๗. ตั้งชื่อตามชื่อบุคคลสำคัญหรือชื่อผู้อุดมด้วย
๘. ตั้งชื่อตามชื่อสักวะที่มีความเกี่ยวข้อง
๙. ตั้งชื่อตามลักษณะการประกอบอาชีพ
๑๐. ตั้งชื่อตามความเชื่อพื้นเมือง
๑๑. ตั้งชื่อตามอาณาเขตของสถานที่
๑๒. ตั้งชื่อตามเดียงของคำเคมที่ผิดเพี้ยนไป
๑๓. ตั้งชื่อด้วยสาเหตุอื่น ๆ

๑. ตั้งชื่อตามพืชพันธุ์ไม้ ได้มีภูมินามที่ตั้งขึ้นตามชื่อของต้นไม้ ซึ่งมีทั้งต้นไม้ขนาดใหญ่ ต้นไม้ขนาดกลาง ต้นไม้ขนาดเล็ก ต้นไม้น้ำ เตาวลัย ไม้ยืนต้น และไม้ล้มลุก ได้แก่

นามสถานที่	นามต้นไม้
บ้านคงสมย	ต้นสมย
บ้านวัดจันทร์ บ้านคลองจันทร์	ต้นจัน
บ้านต้นหว้า บ้านแก่งหว้า	ต้นหว้า
บ้านมะขามสูง	ต้นมะขาม
บ้านหัววงศร้าง	ต้นคร่าง

นามสถานที่	นามดินใน
บ้านจิ่วงงาม	ตันจิว
บ้านวังยาง บ้านหนองยาง บ้านหัวยาง	ตันยาง
บ้านยางโภน บ้านยางโภลน	
บ้านยางประดา บ้านยางแขวนผู่	
บ้านเต็งหนาน	ตันเต็ง
บ้านบางพยอม บ้านโนนพยอม	ตันพยอม
บ้านหนองกระนาក บ้านคงกระนาก	ตันกระนาก
บ้านเจ้าไกรราชากา	ตันสับปะรดพันธุ์เจ้าไกรราชากา
บ้านสวนป่าน	ตันป่าน
บ้านป่าคาย	ตันคาย
บ้านไทรจาม บ้านไทรครองยิ้ง	ตันไทร
บ้านชำหวาย	ตันหวาย
บ้านสะเดา	ตันสะเดา
บ้านหนองไผ่ บ้านไผ่ยอดน	ตันไผ่
บ้านไผ่ใหญ่ บ้านไผ่ค่อน	
บ้านวังพิกุด	ตันพิกุด
บ้านคงข่อย	ตันข่อย
บ้านตระกูสามน้ำ	ตันตะกูหรือตะโก
บ้านคงพลวง	ตันพลวง
บ้านวังประคุ บ้านหนองคุ'	ตันประคุ'
บ้านวังคำโรง	ตันคำโรง
บ้านคงแตง	ตันแตงโน
บ้านหนองโพธิ์ทະເລ	ตันโพธະເລ
จำเกอนบางกระทุ่ນ	ตันกระทุ่ນ
บ้านท่าตาด บ้านคงตาด	ตันตาด
ดำเนินนครเป้าหมาย	ตันหมาย

นามสถานที่	นามเดิม
ตำบลและบ้านนินกุ่ม	ตันกุ่ม
บ้านท่ามะจำ	ตันมะจำ
บ้านเกอบางระกำ	ตันระกำ
บ้านท่ามะเพียง	ตันมะเพียง
บ้านมะดูม บ้านเนินดูม	ตันมะดูม
บ้านแหลมม่วง บ้านกามม่วง บ้านนาม่วง	ตันมะม่วง
บ้านโป่งกระโคน	ตันกระโคน
บ้านตะระแบกงาน	ตันตะระแบก
บ้านหนองอ้อ	ตันอ้อ
บ้านเปาสัก	ตันสัก
บ้านหนองหญ้าปล้อง	ตันหญ้าปล้อง
บ้านโพธิ์ประสาท บ้านน้ำโพธิ์	ตันโพ
บ้านหนองบัว	ตันบัว
บ้านวังกุ่ม	ตันกุ่ม
บ้านนาหว้า	ตันหว้า
บ้านบ่อขะพง	ตันบ่อนตีแดง
บ้านกระทุ่มยะด้น	ตันกระทุ่ม
บ้านโอกผักหวาน	ตันผักหวาน
บ้านวังเข็หลีก บ้านน้อซหุ่มเข็หลีก	ตันเข็หลีก
บ้านหนองแขม	ตันแขม
บ้านคลองจะเกตือ บ้านโนนมะเกตือ	ตันมะเกลือ
บ้านคลองจะแพลง	ตันมะแพลง
บ้านคงสมอ	ตันสมอ
บ้านนาจาน	ตันจาน
บ้านไทรราม	ตันไทร
บ้านสวนเมือง	ตันชา หรือตันเมือง
บ้านนาตาด	ตันตาด

นามสถานที่	นามดั้นใหม่
บ้านนาฟองแดง	ตันไม้ฟองแดง
บ้านหนองลาน	ตันลาน
บ้านปุ่งสีเสียด	ตันสีเสียด
บ้านบึงพร้าว	ตันมะพร้าว
บ้านชุมแสง หนองชุมแสง	ตันชุมแสง
บ้านคลองไช่เน่า	ตันไช่เน่า
บ้านนาแฟก	ตันแฟก
บ้านน้ำกุ่น	ตันกุ่น
บ้านเนินขามป้อม	ตันเนินป้อม
บ้านเนินเพิ่ม	ตันเพิ่ม (ไม่ถ้า มีหัวได้ดิน)
บ้านหนองมะคง	ตันมะคง
บ้านคลองชำเตย	ตันเตย
บ้านหนองหญ้าคมบาง	ตันหญ้าคมบาง
บ้านหนองปรือ	ตันปรือ(ชื่อการนิคหนึ่ง ในทวฯ กด้วย่านน้ำ จืดในน้ำ ใช้มุงหลังคาและสถานเดือ เป็นต้น)
บ้านหนองหม้า	ตันหม้า
บ้านหัวเห็นตั้ง	ตันเครือศินตั้ง(เดาวัลย์ชนิดหนึ่ง)
บ้านเปาป้อวิล	ตันป้อ
บ้านไกรวง	ตันไกรวง
บ้านหนองกระดาษ	ตันกระดาษ
บ้านถ้ำพริก บ้านน้ำพริก	ตันพริก
บ้านหัวยกอก	ตันมะยกอก
บ้านหัวยอี้ย	ตันไผ่นิคหนึ่ง
บ้านกอกมะโนง	ตันมะโนง
บ้านโนนกอกมะค่า	ตันมะค่า

นามสถานที่	นามดัน ไม้
บ้านเนินมะปราง	ต้นมะปราง
บ้านคอกองตะเคียน บ้านท่าตะเคียน	ต้นตะเคียน
บ้านคลุกเกี้ยม	ต้นกระเกี้ยม
บ้านวังส้มช่า	ต้นส้มช่า
บ้านป่าช่าน	ต้นช่าน

หมู่บ้านที่ตั้งขึ้นตามพันธุ์ไม้ดังกล่าว มีชื่อดัน ไม้ชื่ากันบ้าง ได้แก่

ต้นจัน	ได้แก่ บ้านวัดจันทร์	บ้านคลองจันทร์
ต้นหว้า	ได้แก่ บ้านต้นหว้า	บ้านแก่งหว้า
ต้นยาง	ได้แก่ บ้านวังยาง	บ้านหนองยาง บ้านยางโภcon บ้านยางโน้น บ้านห้วยยาง บ้านยางประดา บ้านยางขาวน้ำ
ต้นพะยอม	ได้แก่ บ้านนาพะยอม	บ้านโนนพะยอม
ต้นกระหาก	ได้แก่ บ้านหนองกระหาก	บ้านคงกระหาก
ต้นไทร	ได้แก่ บ้านไทรงาน	บ้านไทรครึ้ง
ต้นไผ่	ได้แก่ บ้านไผ่ใหญ่	บ้านไผ่จุดอน
ต้นประดู่	ได้แก่ บ้านวังประดู่	บ้านหนองประดู่
บ้านคลอ	ได้แก่ บ้านท่าคลอ	บ้านคงคลอ
บ้านมดูน	ได้แก่ บ้านมดูน	บ้านโนนดูน
บ้านมะวง	ได้แก่ บ้านหนองล้มมะวง	บ้านกมลวง บ้านนามะวง
ต้นโพ	ได้แก่ บ้านโพธิ์ประสาท	บ้านนาโพธิ์
ต้นจืดเหล็ก	ได้แก่ บ้านวังจืดเหล็ก	บ้านน้อดซุนจืดเหล็ก
บ้านมะเกลือ	ได้แก่ บ้านคลองมะเกลือ	บ้านโนนมะเกลือ
บ้านชุมแสง	ได้แก่ บ้านชุมแสง	หนองชุมแสง
ต้นพริก	ได้แก่ บ้านถ้ำพริก	บ้านเข้าพริก
ต้นตะเคียน	ได้แก่ บ้านคลองตะเคียน	บ้านท่าตะเคียน

การตั้งชื่อหมู่บ้านโดยนำชื่อต้นไม้ที่ขึ้นบริเวณหมู่บ้านมาเป็นชื่อของหมู่บ้าน แสดงให้เห็นถึงความซ่าสั้งเกต ความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ และใช้ชื่อต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้านด้วย ถึงแม้ว่าชื่อต้นไม้บางชนิดสูญพันธุ์ไปแล้ว เช่น บ้านคลองมะเพลบ (ต้นมะเพลบ) บ้านป่าเข้าน (ต้นเข้าน) บ้านหนองกระดาษ (ต้นกระดาษ) เป็นต้น

จำนวนหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อต้นไม้จำนวน ๑๐๙ ชื่อ แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ในอดีต และความหลากหลายของพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่ตามลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกัน เช่น

พื้นที่เป็นเขา ได้แก่บ้านยาไร่ศรีราช ปลูกสับปะรดศรีราช

พื้นที่เป็นท่า ได้แก่ บ้านท่ามะเพียง เพราะมีแม่น้ำเพียง บ้านท่าโป่งมีดัน หัวยโนรัง บ้านท่ามะขาม มีต้นมะขามใหญ่ บ้านท่าตาดมีต้นตาด เป็นต้น

พื้นที่มีคินโป่ง หมายถึง พื้นที่บ่อถังสำหรับหุดกรองรังอยู่ได้แก่ บ้านบ่อคิน กระโคน มีต้นกระโคนเข็นจำนวนมาก

พื้นที่เป็นคลอง ได้แก่ บ้านคลองจันทร์ มีต้นจัน บ้านคลองมะเกลือ มีต้นมะเกลือ บ้านคลองมะเพลบ มีต้นมะเพลบ บ้านคลองไช่เน่า มีต้นไช่เน่า บ้านคลองชั่นเตย มีต้นเตย และบ้านคลองดงคีน มีต้นตะเคียน เป็นต้น

พื้นที่เป็นคง เป็นป่ามีต้นไม้เข็มหนาแน่น เช่น บ้านคงสมอ มีต้นสมอ บ้านคงกระนาก มีต้นกระนาก บ้านคงช่องมีต้นช่อง บ้านคงพลาวงศ์ มีต้นพลาวงศ์ บ้านคงแดง มีต้นแดงไม้ บ้านคงตลาด มีต้นตลาด บ้านป่าภายใน มีต้นไฝ่ภายใน บ้านป่าสักมีต้นสัก บ้านป่าป้อเปี๊ด มีต้นป้อลักษณะปิดทึ้งตัน บ้านป่าราก มีต้นไฝ่ราก และบ้านป่าเข้าน มีต้นเข้าน

พื้นที่เป็นหนองแพรน้ำ เช่น บ้านหนองกระนาก มีต้นกระนาก บ้านหนองโพธิ์ ทะเล มีต้นโพธิ์สี บ้านหนองอ้อ มีต้นอ้อ บ้านหนองบัว มีกอบบัว บ้านหนองไฟ มีต้นไฟ บ้านหนองเขาน มีต้นเขาน บ้านหนองลาน มีต้นลาน หนองมะคง มีต้นมะคง บ้านหนองหญ้า คามบาง มีต้นหญ้าคามบาง บ้านหนองปรือ มีต้นปรือ บ้านหนองเหลว มีต้นเหลว บ้านหนองกระดาษ มีต้นกระดาษ บ้านหนองชุมแสง มีต้นชุมแสง บ้านหนองยาง มีต้นยาง บ้านน้ำคุ่ม มีต้นคุ่ม และบ้านน้ำพริก มีต้นพริก

พื้นที่เป็นนา มีดินไม่ทึบในนา เช่น บ้านนาหมัน มีดินหมัน บ้านนาจาน มีดินจาน บ้านนาคาด มีดินคาด บ้านนาฟองแคง มีดินฟองแคง บ้านนาแฟก มีดินแฟก บ้านนากระหาก มีดินกระหาก บ้านนาโพธิ์ มีดินโพ

พื้นที่เป็นพื้นที่เนินสูง เรียกว่าเป็นภูมิ โนน โคล เช่น บ้านเนินกระหาก มีดินกระหาก บ้านเนินภูมิ มีดินภูม บ้านเนินขามป้อม มีดินมะขามป้อม บ้านเนินคุม มีดินมะคุณ บ้านเนินมะปราง มีดินมะปราง บ้านเนินก้มะค่า มีดินมะค่า บ้านโนนพยอม มีดินพะยอม บ้านโภกพักหวาน มีดินพักหวาน

พื้นที่เป็นวัง หมายถึง หัวน้ำลึก ได้แก่ บ้านวังพิกุด มีดินพิกุด บ้านวังยาง มีดินยาง บ้านวังประคุ มีดินประคุ บ้านวังสำโรง มีดินสำโรง บ้านวังคุ่ม มีดินคุ่ม บ้านวังจีเหล็ก มีดินจีเหล็ก บ้านหัววังกร่าง มีดินกร่าง

พื้นที่เป็นนึง บุ่ง หัวยาง ได้แก่บ้านบึงพร้าว มีดินบึงพร้าว บ้านบึงสีเสียด มีดินสีเสียด บ้านหัวยศินตั่ง มีดาวลัยซื่อเครือศินตั่ง บ้านหัวขอก มีดินมะขอก บ้านหัวเยี้ย มีดินไผ่เยี้ย บ้านบางพยอม มีดินพะยอม บ้านบางกระทุ่ม มีดินกระทุ่ม บ้านบางระด้า มีดินระด้า

พื้นที่เป็นสวน เช่น บ้านสวนป้าน มีดินป้าน บ้านสวนเมย บ้านสวนเมย

พื้นที่เป็นถ้ำ ได้แก่ บ้านถ้ำพริก มีดินพริก

พื้นที่เป็นท่อ ได้แก่ บ้านแก่งหัว มีดินหัว

กล่าวดังข้อซึ่งมีที่มาจากการซื้อที่ดินมาใช้ในเชิง实用性 และเป็นที่นิยมมากในพื้นที่ทั่วประเทศไทย

๒. ดึงร่องดามลักษณะภูมิประเทศ เป็นการดึงร่องให้สัมพันธ์กับลักษณะพื้นที่ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ หรือภูมิประเทศ ได้แก่

นามสถานที่	ลักษณะภูมิประเทศ
บ้านคล่อง บ้านปากคล่อง บ้านคล่องคาด บ้านวังมะสะ	มีลักษณะ เป็นวัง ซึ่งหมายถึงแหล่งน้ำที่มีลักษณะกว้างใหญ่ ระบายน้ำ แต่ขนาดไม่ใหญ่เท่าแม่น้ำ แต่ใหญ่กว่า หนอง และบึง

นามสถานที่	ลักษณะภูมิประเทศ
บ้านสะพานหิน	มีคานหินข้ามฝั่งน้ำ
บ้านวังน้ำเย็น	เป็นวัง มีป่าทึบแคดส่องลงไปไม่ถึงพื้นน้ำ
บ้านคุ้งวารี	เป็นคุ้ง ซึ่งหมายถึงส่วนเว้าโถงเข้าไปของฝั่งน้ำ
บ้านหัวยศั้ง	ค้านที่ตรงกันข้ามกับหัวแหลม
บ้านหนองถ่าน	เป็นหัวดง ซึ่งหมายถึงทางน้ำที่ไหลจากภูเขา
บ้านหัวด่าน	เป็นหนองน้ำ
บ้านหาดใหญ่	มีคินความมาก
บ้านโป่งสอง	เป็นหาด
บ้านหัวแหลม	มีคินโป่งสีขาว น้ำอมเขียวคล้ำเขียนกระดานคำ
บ้านหัวคงคา	มีแหลมยื่นลงในในแม่น้ำน่าน
บ้านท่าแก่ง	อันน้ำไปทางลงสูง
บ้านน้ำหัก	มีน้ำกักกั้นแม่น้ำออย
บ้านท่าจัน	แม่น้ำเปลี่ยนทิศหักมุม
บ้านเขาน้อย	ที่ดลึงมีหาดทรายยาว กีตเฒตร
บ้านคลองจะเตี้ย	มีภูมิประเทศเป็นเนินเขา
บ้านดันนอน	ในก่ออุบลรัตน์เจ้าศัยอยู่มากนาย
บ้านคินทอง	มีดันนอนขันอยู่ติดวัง
บ้านหนองกบ	คินมีตีเดง
บ้านน้ำผุด	ในหนองน้ำมีกบนาฬาศัยอยู่มากนาย
บ้านเพลดองลึก	มีภูเขากระยางล้อมรอบ มีคลองน้ำ ซึ่งสองฝั่งคลอง
บ้านเจ็ก	มีดันทางมากนาย
บ้านวังน้ำใส	มีคลองธรรมชาติลึกมาก
บ้านน้ำด้วน	มีลำคลองเจ็กไหลผ่าน
	มีน้ำใสและคินปันทรัยในลำห้วย ซึ่งกร้างและลึกมาก
	มีน้ำไหลผ่านถึงกลางหมู่บ้านแล้วสิ้นสุดลง

นามสถานที่	ลักษณะภูมิประเทศ
บ้านแหลมพระธาตุ	ที่นี่ที่เป็นหมู่แหลม ชาวบ้านสร้างพระธาตุเจดีย์ทรง หมู่แหลมของพื้นที่
บ้านหนองสือ	มีสือชุกชุมพากันมากินน้ำในหนองขนาดใหญ่
บ้านวังคินถอย	มีดินถือกว้างลากี้อະເອີຍຕາໄປປັ້ນເປັນຄິນສອເຕີຍນ กระຄານດຳ
บ้านวังนกແย่น	มีนกนางแอ่นมาทำรังที่หน้าผาจำนวนมาก
บ้านวังตาດ	มีลำหัวใจซึ่งมีน้ำตกลงมาบนหิน น้ำกระชาญซึ่งวังน้ำวน
บ้านน้ำพรມ	มีคลองน้ำพรມ มีน้ำอ่าอยู่มาก ต้องใช้น้ำมาพร้อมด้วย บรรเทาความแห้งแล้งหน่อย
บ้านทางลัด	มีแม่น้ำโขงอ่อนหมู่บ้านเด่นกองไม่สะควร จึงใช้ทางลัด
บ้านหนองเต่า	มีหนองน้ำรูปไข่คล้ายกระดองเต่า
บ้านคง	เป็นบ้าน
บ้านกคลองวังแปร	เป็นบ้านคลอง มีร่องน้ำลึก
บ้านทุ่งใหญ่	ที่โปรดี มีอุดมสมบูรณ์
บ้านหนองนา	เกย์มีหนองน้ำ ปลูกบันบีนพืชนานา
บ้านคุยยาง*	เป็นเนินมีต้นยางมาก
บ้านวังคลสวน	เป็นบ้าน
บ้านหล่ายไจตี	มีแหล่งน้ำที่เรียกว่าหล่ายน้ำ
บ้านหัวขดัง	เป็นลำหัวข
บ้านป่ากรอง	แม่น้ำร่อง
บ้านหัวเชดี	ลำคลองหัวเชดีไหลผ่าน
บ้านน้ำล้อน	ที่นาล้อนรอบบ้านและโรงเรือน
บ้านป่าหนอง	เป็นป่าใบ广
บ้านหัวขเหิน	เป็นชื่อลำหัวข เดิมชื่อ หัวขเหิง
ตำบลคลุก* เกีຍນ	มีหนองน้ำอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านอาศัยนำไปลูกกระเทียม

* ถูก หมายอธิบายว่า เป็น

** คลุก หมายอธิบายว่า หนองน้ำใหญ่

นามสถานที่	ลักษณะภูมิประเทศ
บ้านห้วยท่าเนื้อ	มีทางเดินข้ามลำห้วย และใช้เป็นที่ย่างเนื้อ
บ้านห้วยช้างแหง	มีคลองซึ่งชั้งจะมาลงเล่นน้ำทุกวันพระ
บ้านนาทุ่งใหญ่	พื้นที่นา มีอาณาเขตกว้างใหญ่มาก
บ้านค่าน	เป็นบริเวณที่ช้างลงมาจากภูเขาเพื่อข้ามแม่น้ำแคนน้อยไปภูเขาใหญ่
บ้านโนนบึง	มีบึงกว้างใหญ่ประมาณ ๔๐ ไร่ ลึก ๒ เมตร และมีโขน (เนิน) เป็นที่ตั้งบ้านเรือน
บ้านเนินสะตาด	อยู่บนเนินสูง น้ำไม่ท่วมขังตลอด
บ้านหัวนา	สร้างบ้านอยู่หัวนา (น้ำซึ่งได้บ้าน)
บ้านนาขาว	พื้นนา มีลักษณะขาวไปตามลักษณะ ตลอดหน้าบ้านมากประมาณ ๑ - ๒ กิโลเมตร
บ้านหัวษะรายทอง	มีกระถางต้น นำสีขาวใส่สะตาด
บ้านหนองหิน	มีก้อนหินขนาดใหญ่อยู่กลางหนองน้ำ
บ้านบุงตาราง	มีบุ่ง (บึง)
บ้านฟากน้ำ	ตั้งอยู่คันคลองฟากแม่น้ำ
บ้านเมือง	เป็นบ้าน
บ้านโนนนาคำ	โนนสองเนินอยู่ติดกัน มีลักษณะคล้ายกันๆ มีน้ำผุดจากใต้ก้อนหิน เดินซึ่งบ้านชรุ พทางราชการเปลี่ยนซึ่งเป็นบ้านโนน
บ้านชนบท	เป็นหนองน้ำ มีน้ำซึ่งอยู่ใต้ดินตลอดปี มีแหล่งน้ำอยู่บนเขา ๒ แห่ง คือ เขาชำดองและเขาต่อเรือ เวลาฝนตกหนักน้ำจะไหลเข้าลงมาสู่หมู่บ้าน
บ้านทำฟัน	มีหนองน้ำ กว้างประมาณ ๑๕ ไร่ มีสตว์ป่า เก้ง วางทรายมากินน้ำในหนอง
บ้านหัวป่าด	มีวังน้ำลึกหน้าบ้านดามัว
บ้านแก่งทราย	ต้นประดู่ซึ่งอยู่ใกล้หนองน้ำ
บ้านวังดานบัว	
บ้านหนองประคุ่	